

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ετος 16^ο - Τεύχος 61

Ιανουάριος - Μάρτιος 2001

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

	Σελ.
☐ Γ. Σελλιανάκη: «Οι ΑΣΟ δεν είναι ιδρύματα αναξιοπαθούντων » (Μελών ή Διοικήσεων)	1-2
☐ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ: (συνέχεια από το τεύχος 60).	3-4
☐ Γ. Βαρύτη: «Όταν οι λαοί ξυπνούν οι εκμεταλλευτές πεινάνε).	4-7
☐ Γ. Σελλιανάκη: Το 24 .	9-10
☐ Απ. Ράντσιου: Ένα νέο πρότυπο ζωικής παραγωγής.	11-13
☐ Κ. Παπαγεωργίου: Σύνδεσμος Υποτρόφων ΣΕΚΕ. Νέοι ορίζοντες με το νέο Νόμο για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς	15 16-24
☐ Β. Μπουφίδη - Θ. Χαρίτου : Να γυρίσουν λοιπόν οι μπτέρες στο σπίτι;	25-28
☐ Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση (I.C.A.)	29-30
☐ Θ. Χαρίτου: Συνθηκολόγηση με τη σύγχρονη συλλογιστική του Μάρκετινγκ. Προϋπόθεση για τη βελτίωση των Οργανώσεων.	31-34
☐ Γ. Καφετζάκη: Η Α.Τ.Ε., η Τράπεζα των αγροτών ανήκει πλέον στο παρελθόν.	35-37
☐ Γ. Φραγκιαδουλάκη: ΣΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ: (Μας ρωτούν και απαντούμε: Β. Μπουφίδη. Σύνομη ενημερωτική απάντηση στο σιτοπαραγωγό για το αμαρτωλό κύκλωμα Στάρι - αλεύρι - ψωμί)	39 40-43
☐ Αγροσυνεταιριστικές Ειδήσεις.	45-49
☐ Μεταξύ μας: Ενημερωτική στήλη για τα μέλη της Ε.Φ.Σ.	51-54
☐ Νέες Διοικήσεις στις Τριτοβάθμιες ΑΣΟ	55-56
☐ Θαν. Μπίκου: Ο Αινείας και τα λείψανα των ΑΣΟ.	57
	1000 λέξεις. 58
☐ Εκείνοι που φεύγουν: ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΙΦΝΙΩΤΗΣ	59-61
☐ Συνεταιριστική Πορεία: Περιεχόμενα 2000	62-63
☐ Περιεχόμενα στα Αγγλικά - Ταυτότητα περιοδικού	64

PRIMA

γεύση
στη ζωή!

 ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΕΡΜΕΝΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΙΟΤΗΤΑΣ

«ΟΙ Α.Σ.Ο. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΑΝΑΞΙΟΠΑΘΟΥΝΤΩΝ (ΜΕΛΩΝ ή ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ)»

Ο τίτλος αυτού του άρθρου δεν είναι δικός μας. Είναι λόγια του Υπουργού Γεωργίας κ. Γιώργου Ανωμερίτη, που είπε σε συνέντευξή του, γιὰ να τονίσει αυτό που και εμείς επισημάναμε στο κύριο άρθρο μας του προηγούμενου τεύχους της Σ.Π. με τον τίτλο «ΣΤΟ ΑΓΡΟΤΟΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ Η ΣΕΛΙΔΑ ΓΥΡΙΣΕ». Η Συνέντευξη δόθηκε στο δημοσιογράφο κ. Μιχάλη Παπανίδη και δημοσιεύθηκε την 3.2.2000 στην εφημερίδα ΕΞΠΡΕΣ. Διαβάζοντάς την, εκτιμήσαμε το θάρρος του Υπουργού, την ειλικρίνεια, τη γενναιότητα και την αποφασιστικότητά του. Γνωρίζει τα προβλήματα του αγροτικού χώρου ο σημερινός Υπουργός Γεωργίας και ακριβώς η γνώση του, του δίδει τη δύναμη να μιλεί με τόση άνεση γι' αυτά.

Είναι γνωστό άλλωστε και βεβαιωμένο πως «η γνώση είναι δύναμη και η άγνοια αδυναμία». Και εδώ, σ' αυτό το τεστ - γνώσης που έκαμε ο Δημοσιογράφος στον Υπουργό με την ερώτησή του, ανέδειξε τη γνώση - δύναμη και την αποφασιστικότητα του Υπουργού.

«Σ' αυτό το νέο περιβάλλον –τον ρώτησε– ποιός εκτιμάτε ότι είναι ο ρόλος των Συνεταιρισμών μετά τη δραστική και ενδεχομένως οριστική μείωση της κρατικής αρωγής και στήριξης;».

Η απάντηση του Υπουργού:

«Το κράτος συνέθλιψε τους συνεταιρισμούς. Ποτέ δεν τους άφησε ελεύθερους να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους. Ήταν τα παραπαίδια της κρατικής επιβολής στο όνομα της κοινωνικής πολιτικής. Οι Α.Σ.Ο. είναι επιχειρήσεις. Με πολιτιστικό και κοινωνικό σίγουρα χαρακτήρα, με δημοκρατία και αλληλεγγύη, αλλά είναι επιχειρηματικές μονάδες. Δεν είναι ιδρύματα αναξιοπαθούντων (μελών ή διοικήσεων). Ο ιστορικός κύκλος 1915–2000 έκλεισε. Και χαίρομαι γιατί τρεις μήνες πριν από τις εκλογές του 2000, τολμήσαμε να ψηφίσουμε το νέο νόμο πλαίσιο για τον εκσυγχρονισμό των ΑΣΟ, έναν νόμο -τομή, ο οποίος πράγματι προδιαγράφει το αναγκαίο σύγχρονο μέλλον. Υπενθυμίζω σε όλους, ότι η προσαρμογή στο νέο σύγχρονο θεσμικό καθεστώς, λήγει τον Μάρτιο του 2002. Όποιος προσαρμοσθεί, (αυτόνομα ή συγχωνευόμενος) προχωρεί. Όποιος δεν προσαρμοσθεί θα κλείσει. Στις ανοιχτές αγορές θα

πάμε με δυνατούς συνεταιρισμούς και όχι με πελατειακά παραμάγαζα. Η μεγαλοσύνη της αλληλεγγύης των συνεταιρισμών βρίσκεται στη δύναμη της “αντρείουσίνης τους”, όπως αυτή θα βγει από τη μεγέθυνσή τους. Κρατική αρωγή θα υπάρχει. Στήριξη, όπως αυτή που γνωρίζουμε όχι. Οι ΑΣΟ δεν χρειάζονται δεκανίκια».

Σε άλλες σχετικές ερωτήσεις ο Υπουργός απάντησε:

«Στο σύστημα της μικτής οικονομίας, στις λογικές των ανοικτών αγορών, δεν μπορεί στον αγροτικό τομέα παρά να υπάρχει μια μόνο επιχειρηματική προοπτική: η αλληλεγγύη και συνεργασία των ίδιων των αγροτών. Οι διεθνείς αγορές στηρίζονται στους συνεταιρισμούς. Οι συνεταιρισμοί είναι οι δυναμικές του ίδιου του συστήματος. Δεν είναι εχθροί του συστήματος της μικτής οικονομίας», και

«Μέσα στις αγορές και όχι μόνο για λόγους αρχών, οι ΑΣΟ είναι το βάθρο της λειτουργίας της οικονομίας. Αρκεί να είναι επιχειρηματικές οργανώσεις και όχι τρόφιμοι της όποιας κρατικίστικης αντίληψης ή πελατειακής λειτουργίας. Οι ΑΣΟ αποτελούν το πιο δυναμικό κομμάτι της ίδιας της λειτουργίας του συστήματος της μικτής οικονομίας».

Σπάνια οι αγρότες διαβάζουν τέτοιες δηλώσεις από Υπουργό Γεωργίας, γιατί σπάνιοι ήταν και οι Υπουργοί Γεωργίας, που γνώριζαν τα προβλήματά τους. Και είναι πολύ ενθαρρυντικό που σήμερα στη δύσκολη περίοδο των προσαρμογών και των ανακατατάξεων που συντελούνται στον ευρύτερο Αγροτοσυνεταιριστικό χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνονται από τον Έλληνα Υπουργό Γεωργίας όσα για τις Α.Σ.Ο. είπε στη συνένευσή του με το Δημοσιογράφο κ. Μιχάλη Παπαδίδη.

Από την ίδια στήλη στο προηγούμενο τεύχος της Σ.Π. είχαμε τονίσει τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν οι νέες Διοικήσεις των Α.Σ.Ο. και επισημάναμε την τακτική που θα πρέπει να ακολουθήσουν στην προσπάθεια αντιμετώπισής τους. Γι' αυτό και βέβαια συμφωνούμε με τον Υπουργό: «Οι Α.Σ.Ο. δεν είναι ιδρύματα αναξιοπαθούντων, μελών ή Διοικήσεων».

Γ.Β. Σ.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΕΣ

Η «Συνεταιριστική Πορεία»

είναι δημοσιογραφικό όργανο δικό σας.

Ενισχύσετέ το με τη Συνδρομή σας,

*την εγγραφή νέων μελών και με δικά σας κείμενα,
από τις γνώσεις και τις εμπειρίες σας.*

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος 60, σελίδες 197-199)

Συνεχίζεται στην ολομέλεια της Βουλής η συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Κάθε εβδομάδα πραγματοποιούνται δύο συνεδριάσεις και η συζήτηση των αναθεωρητέων διατάξεων γίνεται στις επόμενες ενότητες:

- Ατομικά και κοινωνικά Δικαιώματα (άρθρα 4, 5, 6, 7, 10, , 12, 14, 15 17, 19, 21, 22,24,25, 116).
- Σύνταγμα και Διεθνής και Ευρωπαϊκή έννομη τάξη (άρθρα 28, 36, 80, παρ. 2).
- Πρόεδρος Δημοκρατίας και Κυβέρνηση (άρθρα 31, 32, 38, 82, 83, 86).
- Εκλογικό Σώμα και Στάτους Βουλευτών (άρθρα 29, 51, 54, 56, 57, 63).
- Οργάνωση και λειτουργία Βουλής (άρθρα 66, 68, 70, 72, 74, 75, 79, 80 παρ. 1).
- Όργανα και Λειτουργία Δικαιοσύνης (άρθρα 88, 89, 90, 92, 93, 94, 95, 97, 100).
- Δημόσια Διοίκηση Τοπική Αυτοδιοίκηση και Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (άρθρα 101, 102, 103, 108, 104).

Οι συζητήσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν τον Απρίλη, ενώ στη συνέχεια και πάντως πριν από το τέλος της τρέχουσας βουλευτικής περιόδου, θα διεξαχθούν οι σχετικές ψηφοφορίες. Από τις σημαντικότερες αναθεωρητέες διατάξεις είναι αυτές των άρθρων 32 (για τον τρόπο εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας) 24 παρ. 1 (για την προστασία των δασών) 14 παρ. 9 (για το ασυμβίβαστο των ιδιοκτητών των ΜΜΕ) 15 (για την προστασία του Τύπου) 86 (για τη Βουλευτική ασυλία και τη δίωξη Υπουργών) 56 (για τα κωλύματα εκλογιμότητας των Βουλευτών) και 68 παρ. 1 (περί δυνατότητας των κοινοβουλευτικών επιτροπών να ψηφίζουν νομοσχέδια).

Το σύνολο των αναθεωρητέων Συνταγματικών διατάξεων, που καλείται να αποφασίσει η Βουλή, είναι 115. Απ' αυτές οι 108 έχουν εγκριθεί στην προηγούμενη Βουλή με περισσότερες από 180 ψήφους, άρα χρειάζονται από τη σημερινή Βουλή, τη συμφωνία μόνο 150 Βουλευτών. Για τις υπόλοιπες 7 διατάξεις, απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία (180 Βουλευτών) καθώς στην προηγούμενη Βουλή είχαν εγκριθεί με λιγότερες ψήφους.

Αυξημένη πλειοψηφία (δηλαδή την ψήφο των 180 Βουλευτών), χρειάζονται τα άρθρα 4 (συνταγματική κατοχύρωση εναλλακτικής θητείας), 28 και 36 (κύρωση και ισχύς των διεθνών συμβάσεων που υπογράφει η Ελλάδα) 100 (έλεγχος της συνταγματικότητας των Νόμων και τις ολομέλειες των δικαστηρίων), 32 (διαδικασία εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας), 93 (υποχρεωτική δημοσιοποίηση της άποψης της μειοψηφίας στις αποφάσεις των δικαστηρίων).

Για την παράγραφο 5 του άρθρου 12, καμία δεν έγινε συζήτηση, γιατί ασφαλώς κανείς από τους 300 Βουλευτές δεν ενδιαφέρθηκε γι' αυτό. Και βέβαια κανείς δεν μπορεί να επικαλεσθεί άγνοια, ούτε για την ανάγκη που επιβάλλει θωράκιση του θεσμού, ούτε γιατί δεν του ζητήθηκε συμπαράσταση. Εναλλακτικά στη Βουλή, διασταυρώνουν τώρα και 20 χρόνια τα ξίφη τους για τις παρεμβάσεις τους στους Συνεταιρισμούς, αποδίδοντας ευθύνες οι μεν στους δε και όλοι μαζί, αναγνωρίζοντας τη μέχρι σήμερα ζημιά που κάλυψε ο προϋπολογισμός με το σημαντικό ποσό του 1.600.000.000.000 δρχ.

Γνωρίζουν επομένως την ανάγκη και απλώς... δεν θυμούνται. Γνωρίζουν επίσης το αίτημα και απλώς αδιαφορούν. Ονομαστικώς σε όλους τους Βουλευτές (και τους 300) στείλαμε τα τεύχη 58, 59 και 60 της Σ.Π. με το αίτημα και επαρκή τεκμηρίωση, όπως γνωρίζουν οι αναγνώστες μας.

Ο ημερήσιος Τύπος των Αθηνών και της επαρχίας, έγραψε γι' αυτό και κανείς από τους 300 της Βουλής και όσους ενδιαφέρονται να πάρουν τις θέσεις τους, δεν διατύπωσε άποψη, γνώμη, σχόλιο.

Βέβαια το αίτημα της αποκομματικοποίησης των Α.Σ.Ο. δεν φαίνεται να συγκινεί και τις ηγεσίες τους. Τώρα και έξι μήνες αρθρογραφούμε από τη Σ.Π., πάνω στο θέμα αυτό και ζητούμε τη συμπαράστασή τους, τις απόψεις και τα σχόλιά τους και κανείς δεν πήρε θέση.

Θέση πήραν φίλοι του Συνεργατισμού, που δεν διοικούν συνεταιρισμούς και διατύπωσαν τις απόψεις τους από τις στήλες του Περιοδικού μας, όπως και από τις στήλες του ημερήσιου και περιοδικού Τύπου.

Εμείς θα συνεχίσουμε να υψώνουμε την όση διαθέτουμε φωνή για τη θωράκιση με Συνταγματική διάταξη, της ακομμάτιστης λειτουργίας των Α.Σ.Ο. Να ζητούμε τη συμπαράσταση, τις κρίσεις, τις απόψεις και τα σχόλια όλων για τις θέσεις που υποστηρίζουμε και να δημοσιεύουμε τα σχετικά κείμενα που φθάνουν στα γραφεία της εταιρείας μας.

Ένα τέτοιο κείμενο που μας έφθασε είναι του Δικηγόρου Θεσσαλονίκης κ. Γεωργ. Βαρύτη, το οποίο και δημοσιεύουμε ως έχει στη συνέχεια:

Γ.Β.Σ.

«Όταν οι λαοί ξυπνούν οι εκμεταλλευτές πεινάνε»

Του ΓΕΩΡΓΙΟΥ Φ. ΒΑΡΥΤΗ, Δικηγόρου

Θα επικροτήσω φυσικά τις προτροπές του κ. Σελλιανάκη προς τους συνεταιριστές... Να θυμούνται!!! τώρα που γύρισε η σελίδα με το νόμο 2810/2000 (Συν. πορεία τεύχος 60, 193).

Αισιόδοξος από τη φύση μου για κάθε νέο ξεκίνημα δεν θα πάψω να επαναλαμβάνω ότι «Τα πρόσωπα καταξιώνουν και αναδεικνύουν τους θεσμούς» θετικά ή αρνητικά. Αν οι επτά συνεταιριστικές αρχές γίνουν εγκόλπιο του κάθε Έλληνα. Αν οι συνεταιρισμοί λειτουργήσουν σαν σχολεία Δημοκρατίας αυτόνομα όπως τους θέλει το Σύνταγμα, θα είχαμε λύσει τουλάχιστο τα μισά από τα προβλήματα που ταλανίζουν το 90% τουλάχιστο των πολιτών και που... δυστυχώς θα ταλανίζουν και τα παιδιά μας.

Ήταν λάθος οι ρυθμίσεις του νόμου 2810/2000 στο βαθμό που αυτές περιορίζονται αποκλειστικά στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, που είτε από ευθύνες «των αγροτοπατέρων συνεταιριστών», απέκτησαν ένα βεβαρημένο παρελθόν που πολύ δύσκολα μπορεί να ξεφύγει από την απραξία που αποδίδουν οι ίδιοι οι αγρότες στο θεσμό πλέον και όχι μόνο στα πρόσωπα. Η προπαγάνδα άλλωστε των εχθρών της συνεργατικής ιδεολογίας και η εύκολη σύνδεσή της με τα πειράματα του εφαρμοσμένου σοσιαλισμού, αφήνουν μικρά περιθώρια στην απόκτηση της αυτονομίας, αυτοοργάνωσης και συνεργασίας.

Αν ανατρέξει κανείς στην επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε τη δεκαετία του '70 που κυριάρχησε τη δεκαετία του '80 με τη θεσμοθέτηση των παραταξιακών ψηφοδελτίων, πολύ δύσκολα μπορεί να διακρίνει κανείς ουσιαστικές διαφορές στο ότι ... ο κομματισμός και οι κρατικές παρεμβάσεις ήταν αυτά που οδήγησαν τους συνεταιρισμούς στην χρεοκοπία. Τα ίδια άλλωστε επιχειρήματα δεν ήταν αυτά που ακούγονταν και ακούγονται για τη χρεοκοπία και των άλλων «βάθρων» της δημοκρατίας; Του συνδικαλιστικού δηλαδή κινήματος και της τοπικής αυτοδιοίκησης;

Ας μη γελιόμαστε. Αν μία από τις αρχές του συνεργατισμού είναι η δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών του (για μένα είναι η πρώτη και αναγκαία προϋπόθεση του συνεργατισμού στα πλαίσια του άρθρου 12 του συντάγματος) τότε πολύ δύσκολα μπορεί να διαφωνήσει κανείς ότι οι υποχρεώσεις της πολιτείας αρχίζουν και τελειώνουν (πρέπει να τελειώνουν) στη διασφάλιση της εθελοντικής και ελεύθερης συμμετοχής και της δημοκρατικής διοίκησης. Επομένως κατά τη γνώμη μου, η μοναδική χρήσιμη παρέμβαση του συνταγματικού νομοθέτη θα είναι η κατάργηση της παραγράφου 6 του άρθρου 12.

Τρομοκρατήθηκε από την πρόταση της κίνησης αγροτοσυνεταιριστικών στελεχών (Κ.Α.Σ.) για αναθεώρηση της παρ. 5 του άρθρου 12 που δημοσιεύτηκε στη ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ στη σελίδα 111 του τεύχους 58. Όχι τόσο γιατί η πρόταση αναιρεί τις περί ελεύθερης και εθελοντικής συμμετοχής και αυτόνομης και δημοκρατικής διοίκησης αρχές του συνεργατισμού, όσο κυρίως, γιατί διαπιστώνει κανείς

από την πρόταση ότι οι συντάκτες – ανυποψίαστα ίσως– καταλογίζουν την αιτία του κακού στα κόμματα και στους πολίτες που ασχολούνται με τα κοινά.

Ο αφορισμός όμως αυτός είναι και άδικος και επικίνδυνος γιατί απαξιώνει τα κόμματα, που σύμφωνα με το Σύνταγμα είναι τα κύτταρα της δημοκρατίας, πάνω στα οποία δοκιμάζονται οι ιδεολογίες που στηρίζουν (ή στηρίζονται) σε αυτά.

Φοβούμαι πως ο φιλόξενος χώρος της «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ» δεν επιτρέπει βαθύτερη ανάλυση του φαινομένου, που η πηγή του βρίσκεται στο έλλειμμα παιδείας δημοκρατίας, δηλαδή δεν είναι σωστό να φρουρούμε την τράπεζα για να μην την κλέψουν, αλλά να εκπαιδεύσουμε τους πολίτες να μην κλέβουν.

Πράγματι, οι εχθροί της δημοκρατίας δεν έπαψαν και δεν θα πάνε να θολώνουν τα νερά και να επιπλέουν, όσο καταφέρνουν να μη μας αφήνουν να κατανοήσουμε ότι η δημοκρατία έχει κόστος οικονομικό και κυρίως ηθικό, που συνυπάρχει μέσα στους «κανόνες του παιχνιδιού» που η ίδια βάζει για τη λειτουργία της.

Δεν θα συμφωνήσω ότι η κατάργηση του παραταξιακού ψηφοδελτίου θα οδηγήσει στην «κάθαρση» από τις κομματικές παρεμβάσεις.

Αντίθετα, πιστεύω ότι οι κομματικοί μηχανισμοί θα κάνουν ακόμη πιο έντονες και «αθέατες» και γι' αυτό πιο πολύ επικίνδυνες τις κομματικές παρεμβάσεις, όσο υπάρχουν – και πώς να μην υπάρχουν; – άνθρωποι που μπορούν να γίνονται όργανα της δύναμης που θα ικανοποιήσει νόμιμα – η συνήθως άνομα – ιδιοτελή συμφέροντα.

Με λίγα λόγια. Τί εμποδίζει τους κομματικούς, οικονομικούς ή... υποχθόνιους μηχανισμούς, να σταυροδοτήσουν τους μισούς +1 από τους υποψηφίους στο ενιαίο ψηφοδέλτιο ώστε να ελέγξουν τη διοίκηση και πώς θα εκδηλωθεί η δημοκρατική έκφραση μιας μειοψηφίας, αν ένα άλλος (αθέατος επίσης μηχανισμός) σταυροδοτήσει τους υπόλοιπους για τη συγκρότηση του διοικητικού οργάνου;

Θα μείνουν οι διασπαρμένες και συνήθως άδολες φωνές εκτός της διοίκησης, για να μπορούν εύκολα και αθέατα να διοικούν τους συνεταιρισμούς που πριμοδοτήσαν στη σταυροφορία. Αυτή η εμπειρία δεν ήταν που ώθησε το νομοθέτη στη θεσμοθέτηση του παραταξιακού ψηφοδελτίου;

Πιστεύω αβίαστα – δεν δοκιμάστηκε άλλωστε ακόμη ο θεσμός– ότι οι συνεταιρισμοί θα πρέπει να αφεθούν ελεύθεροι να λειτουργήσουν «**ως σχολεία δημοκρατίας**».

Θα βοηθήσουν πιστεύω την καλλιέργεια των ανθρώπων στην αποδοχή των συνεπειών που συνεπάγονται «οι κανόνες του παιχνιδιού», στο οποίο συμμετέχουν, αρκεί να αφεθεί ελεύθερη και αυτόνομη η δημοκρατική έκφρασή τους.

Το πείραμα φυσικά της λειτουργίας του σχολείου της δημοκρατίας θα είναι πολύ επικίνδυνο να γίνει στους αγροτικούς συνεταιρισμούς σε μια εποχή που τη θέση του παραδοσιακού αγρότη την πήραν οι επιχειρηματίες. Αυτοί θα οργανωθούν – να είστε σίγουροι– όχι όμως με την ιδεολογία των 7 αρχών του συνεργατισμού, αλλά με την ιδεολογία της «συντεχνίας» που θα επιδιώξει την ομηρία όλων των άλλων.

Το πείραμα πρέπει να γίνει στους αστικούς συνεταιρισμούς με εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή των πολιτών. Ένα πρότυπο συνεταιριστικής οργάνωσης με οικονομική συμμετοχή όλων των μελών, θα μπορούσε να είναι ο συνεταιρισμός

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ Θεσσαλονίκης.

Σε παρόμοιους συνεταιρισμούς θα δοκιμαστεί η αντοχή του ανθρώπου στις δημοκρατικές διαδικασίες με την συμμετοχή του συνταίρου στην οικονομική μονάδα ως μετόχου και πελάτη (και αύριο προμηθευτή) της συνεταιριστικής επιχείρησης, που μπορεί να επεκταθεί στην παραγωγή εθελοντικά και ελεύθερα με την δική του οικονομική συμμετοχή σε ένα οργανισμό που λειτουργεί δημοκρατικά, αυτόνομα και ανεξάρτητα σε συνεργασία με άλλους συνεταιρισμούς, το ενδιαφέρον για το κοινό συμφέρον με δυνατότητα εκπαίδευσης, πρακτικής εξάσκησης και πληροφόρησης από οργανισμούς που θα ελέγχονται αποκλειστικά από τους συνταίρους.

Το μυστικό για την επιτυχία του πειράματος είναι η διακινδύνευση της συνεταιριστικής του μερίδας. Μια προσιπή δηλαδή σε όλους τους πολίτες δυνατότητα πρόσβασης σε μια εταιρία λαϊκής βάσης.

Η αρχή του εικοστού πρώτου αιώνα με την παγκοσμιοποίηση της παραγωγής, μπορεί να περάσει στα χέρια της ανώνυμης και γι' αυτό περιφρονημένης μάζας ώστε να αποκτήσει και να λειτουργήσει ως «Λεβιάθαν» στους εμπόρους της ιδιωτικής (ατομικής) εκμετάλλευσης.

Ιδιαίτερα στην Ελλάδα με τις πρόσφατες εμπειρίες από τα... αγαθά του χρηματιστηρίου και του εύκολου κέρδους, ανοίγονται δρόμοι για επανασύσφιξη των σχέσεων των αδυνάτων μέσα από μια κοινή προσπάθεια.

Υ.Γ.: Εμπνευσμένα τα μηνύματα του κ. Παπαγεωργίου στο τεύχος 58 σελίδα 81, και η Χριστιανική προσέγγιση στο Μάνατζμεντ του κ. Χαρίτου τεύχος 60 σελίδα 209.

Θα επανέλθω, ελπίζω, με προτάσεις για τον τρόπο διοίκησης και ανάδειξης των διοικήσεων και με μια τολμηρή πρόταση για τον απεγκλωβισμό των συνεταιρισμών από το εργασιακό καθεστώς της εξαρτημένης εργασίας και την προσαρμογή του στις ανάγκες του συνεταιρισμού.

Θεσσαλονίκη, 19 Ιανουαρίου 2001

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ Ε.Φ.Σ.

Η Βιβλιοθήκη της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού (Ε.Φ.Σ.) είναι εμπλουτισμένη με σπάνια βιβλία Συνεταιριστών, της θεωρίας και της πρακτικής, που κατά καιρούς με την καθοδήγηση και το παράδειγμά τους πρόσφεραν πολύτιμες υπηρεσίες στο Συνεργατισμό.

Βιβλία του Θ. Τζωρτζάκη, του Δ. Καλιτσουνάκη, του Α. Σίδηρη, του Αρ. Κλήμη, του Ν. Κολύμβα, του Κ. Παπαγεωργίου και άλλων καταξιωμένων στο Συνεργατισμό, βρίσκονται στη Βιβλιοθήκη και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου να ενημερωθεί για την ιστορική εξέλιξη, τις αρχές, τις δραστηριότητες, τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη από τη σωστή λειτουργία του Συνεργατισμού.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ν' απευθύνονται στον Γεν. Γραμματέα της Εταιρείας κ. Γιώργο Φραγκιαδουλάκη, στα τηλέφωνα 3226976 και 3814.782.

Η εγγύηση της επιτυχημένης
Συνεταιριστικής Ασφάλισης

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης
σε όλους τους κλάδους και εξασφαλίζει:

- τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση
- την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση
- τον σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

- Από το 1978, η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους Ελληνικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τις κορυφαίες Συνεταιριστικές Ασφαλιστικές Οργανώσεις της Ευρώπης - UNIPOL, MACIF, P&V, EURESA.
- Η φερεγγυότητα και αξιοπιστία της εταιρίας μαζί με τον κοινωνικό και ανθρωποκεντρικό της χαρακτήρα εγγυώνται την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων της.
- Η οικονομική της ευρωστία με κεφάλαια και αποθεματικά 1,8 δις δρχ.
- Αντασφαλιστική κάλυψη από τα μεγαλύτερα διεθνή συνεταιριστικά και ιδιωτικά αντασφαλιστικά συγκροτήματα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΟΥ 367, 175 64 Π. ΦΑΛΗΡΟ
ΤΗΛ.: (01) 94.91.280-99 - FAX: (01) 94.03.148
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
ΤΣΙΜΙΣΚΗ 17, 546 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ.: (031) 268.553, 268.503 - FAX: (031) 268.958

Πρακτορεία και γραφεία σ' όλη την Ελλάδα και στις Ενώσεις των
Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Το 24

Άρθρο 24

Τί να τα κάνεις
λαέ, τα δάση;
Άσε η μπουλντόζα
να μπει, να «δράσει»,
άσε οικόπεδα φίνα
να κάνω, να τα πουλάω
και να τα «πιάνω».

Τί οξυγόνο, λες
και ανάσα,
εδώ προέχει, φίλε,
η μάσα,
είμαι ιδιωτής
και υποθέτω,
ξέρεις, δε χάνω
τέτοιο φιλέτο.

«Μπροστάνζα» έδωσα,
ήδη, «καπάρο»
κι ό,τι κι αν κάνεις
θα σου τα πάρω,
ευθύς θα κάνω
αυτό που θέλω,
«φέρ' το πριόνι,
ρε Βενιζέλο!»!

Ο ΟΙΣΤΡΟΣ

«Ριζοσπάστης (σελ. 5) 31.2.01

Και μη νομίσετε ότι ο λόγος για κανένα «κελί» με τον αριθμό 24. Ούτε για κανένα καλοδεχούμενο χρυσοποίκιλτο δώρο, 24 καρτιών. Για το άρθρο 24 του καταστατικού χάρτη της χώρας (του ισχύοντος από το 1975 Συντάγματος) πρόκειται. Γι' αυτό το άρθρο του Συντάγματος που αναφέρεται στην προστασία

των δασών, λέχθηκαν πολλά από τους αναθεωρητές βουλευτές και άλλα τόσα, αν όχι περισσότερα, γράφθηκαν στις εφημερίδες με εντυπωσιακούς τίτλους όπως:

— «Όχι στη νέα πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 24 του Συντάγματος» — «Τα δάση και το περιβάλλον στο έλεος του κέρδους» — «Τί σημαίνει αποχαρκτηρισμός και των ιδιωτικών δασών» — «Κορύφωση αντιδράσεων κατά του δασοκτόνου άρθρου 24» — «Αναθεώρηση δασοκτηνίας παρά τους ελιγμούς» — «Αντιδράσεις οικολόγων για αναθεώρηση του Συντάγματος» — «Να καταψηφισθεί η αναθεώρηση του άρθρου 24» «Και ...δωδέκατη αλλαγή στο άρθρο 24» — «Σώζονται τα δάση» — «Ποιός καίει τα δάση» — «Τα δάση απέκτησαν νόμιμα «παράθυρα» — «Προ κενών εδράνων έκλεισε το άρθρο 24» — «Κόψε -ράψε για το άρθρο 24» — «Δώρο» τα δάση σε οικοπεδοφάγους» — «Διαξιφισμοί για τον ορισμό των δασών» — «Κόντρα για την ανοικοδόμηση του δάσους» — «Αντίθετοι οι δικηγόροι στην αναθεώρηση του άρθρου για τα δάση», αλλά και — «οι δικηγόροι υπέρ του άρθρου 24» — και ακόμη — «το άρθρο 24 να μείνει ως έχει». Επίσης «Το Συμβούλιο της Επικρατείας αντίθετο στην αναθεώρηση του Συντάγματος» — «Σφήνα στα δάση οι ρυθμίσεις για οικισμούς» — «Η αναθεώρηση γίνεται

ερήμην του ελληνικού λαού» — «Θυσία τα δάση στο κέρδος». «Η επίθεση κατά των δασών» — «Άρθρο 24. Στο τέλος μιας άγονης διαμάχης».

Ξεχωρίζουμε έναν απ' αυτούς τους τίτλους. Αυτόν που θέλει να μείνει ως έχει το άρθρο 24. Και πώς έχει; Ας το δούμε ή καλύτερα, ας το γράψουμε για να το θυμόμαστε αν αλλάξει.

Άρθρο 24

1. Η προστασία του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του κράτους. Για τη διαφύλαξή του, το κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα. Νόμος ορίζει τα σχετικά

με την προστασία των δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημόσιων δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή των δημόσιων δασών και των δημόσιων δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον.

2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης.

3. Για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, όπως νόμος ορίζει.

4. Νόμος μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή των ιδιοκτητών περιοχής, που χαρακτηρίζεται ως οικιστική, στην αξιοποίηση και γενική διαρρύθμισή της σύμφωνα με εγκεκριμένο σχέδιο, με αντιπαροχή ακινήτων ίσης αξίας ή τμημάτων ιδιοκτησίας κατά όροφο, από τους χώρους που καθορίζονται τελικά ως οικοδομήσιμοι ή από κτίρια της περιοχής αυτής.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και στην αναμόρφωση των οικιστικών περιοχών που ήδη υπάρχουν. Οι ελεύθερες εκτάσεις που προκύπτουν από την αναμόρφωση διατίθενται για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων ή εκποιούνται για να καλυφθούν οι δαπάνες της πολεοδομικής αναμόρφωσης, όπως νόμος ορίζει.

6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών.

Έτσι έχει λοιπόν σήμερα αυτό το πολυσυζητημένο άρθρο 24. Αύριο πώς θάχει; Που θα πει, λιγότερες ή περισσότερες καταπατήσεις, πυρκαγιές και λεηλασίες των δασών. Θα το δούμε και θα το γράψουμε. Για να το κρίνουν και όσοι από τους αναγνώστες μας δε μιλάνε στη Βουλή και δε γράφουν σε εφημερίδες. Να κρίνουν, αν ήταν ή αν έγινε αποτελεσματικότερο. Και αν θα μπει η μπουλντόζα στα δάση όπως ποιητικά μας γράφει Ο ΟΙΣΤΡΟΣ στο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ» της 31.1.2001.

Γ.Β.Σ.

Προς Ένα Νέο Πρότυπο Ζωϊκής Παραγωγής

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Τ. ΡΑΝΤΣΙΟΥ

Επίκουρου Καθηγητή, Α.Π.Θ.

τ. Προέδρου και Επιτίμου Μέλους Παγκόσμιας Κτηνιατρικής Εταιρείας

Το υφιστάμενο πρότυπο ζωτικής παραγωγής έχει ως κατεύθυνση την ποσότητα. Όταν καθιερώθηκε σκόπευε στην εξασφάλιση του εφοδιασμού με τρόφιμα μιάς κοινωνίας. Όμως η συνεχής φιλελευθεροποίηση του παγκόσμιου εμπορίου και το γεγονός ότι οι καταναλωτές, στις αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες, απαιτούν όλο και περισσότερο:

- τρόφιμα, που να είναι όχι μόνο φθηνά, αλλά επίσης υγιεινά, ασφαλή και οργανοληπτικά ελκυστικά,
- ενώ συγχρόνως οι διαδικασίες παραγωγής να σέβονται τις απαιτήσεις για την ευζωία των ζώων παραγωγής και το περιβάλλον, μεταβάλλουν το πρότυπο αυτό παραγωγής.

Το νέο διεθνές πρότυπο της αγοράς τροφίμων έχει ως κατεύθυνση την ποιότητα, όπου προϊόντα, περιοχές παραγωγής, αλυσίδες παραγωγής και σήματα προέλευσης ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Οι απαιτήσεις για την ποιότητα των τροφίμων έχουν επίδραση στο πρότυπο ζωϊκής παραγωγής. Συζητούμε για ένα νέο τέτοιο πρότυπο.

Σύμφωνα με τους συμβατικούς ορισμούς της ποιότητας, στα σχετικά εγχειρίδια, αυτή συνδέεται με την ικανοποίηση των αναγκών του καταναλωτή πραγματικών ή φανταστικών. Για την ικανοποίηση των αναγκών του αυτών ο καταναλωτής είναι διατιθέμενος να πληρώνει μια ορισμένη τιμή. Στις «κλασικές», όμως, αυτές απαιτήσεις του καταναλωτή και επομένως και στην ποιότητα ενσωματώθηκαν τα τελευταία χρόνια καινούργιες μεταβλητές, που έχουν μικρή σχέση με την πραγματική ποιότητα, όπως είναι π.χ. η ευζωία των ζώων, κατά τις παραγωγικές διαδικασίες και η προστασία του περιβάλλοντος.

Πέραν αυτών, υπάρχει εκείνο που θα μπορούσε να ονομαστεί «νέα ποιότητα». Είναι μια γενική απαίτηση που εισάγει, στη σχέση παραγωγού καταναλωτή, τη διάσταση της μη πρόκλησης βλάβης σε τρίτους. Δηλαδή δεν αρκεί απλώς να ικανοποιούνται με την παραγωγή οι απαιτήσεις και ανάγκες του καταναλωτή. Επιπλέον, αυτό πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε να μην βλάπτεται τρίτος.

Η βλάβη αυτή μπορεί να αφορά στα παραγωγικά ζώα, στο περιβάλλον ή απλά στη δυνατότητα αειφόρου παραγωγής και ανάπτυξης. Είναι η επίκληση των λεγόμενων άλλων νόμιμων παραγόντων (legitimate factors). Είναι οι παράγοντες εκείνοι, που δε σχετίζονται άμεσα με την παραγωγική διαδικασία και τις απαιτήσεις του καταναλωτή, όσον αφορά ένα συγκεκριμένο προϊόν. Είναι όμως απαιτήσεις,

που προβάλλει ο τελευταίος, με βάση ανησυχίες ηθικού περιεχομένου. Εισάγεται με άλλα λόγια στην ποιότητα μια ηθική διάσταση.

Ο σύγχρονος καταναλωτής, των αναπτυγμένων αγορών της αφθονίας, δεν αρνείται την κατανάλωση π.χ. τροφίμων ζωϊκής προέλευσης. Απαιτεί, όμως, τα ζώα κατά τη διάρκεια της ζωής τους να τα μεταχειριζόμαστε με τρόπο που να εξασφαλίζει την ευζωία τους, ότι δεν τα κακομεταχειριζόμαστε κατά τη μεταφορά τους και ότι τα σφάζουμε με ανθρωπιστικές διαδικασίες.

Ζητά η εκμετάλλευση των φυσικών πόρων να γίνεται κατά τρόπο που αυτοί να ανανεώνονται, ώστε να είναι δυνατή η αέναη εκμετάλλευσή τους, χωρίς να μειώνεται το επίπεδο διαθεσιμότητάς τους.

Ζητά οι παραγωγικές διαδικασίες να μην έχουν επιβλαβείς επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον, το οποίο να μην αλλιώνεται, να μην επιβαρύνεται με τοξικές ουσίες και να μην καταστρέφεται κατά τρόπο ανεπανόρθωτο.

Ζητά το βιολογικό περιβάλλον, φυτά και ζώα, να διατηρεί τη φυσική του ισορροπία, τόσο μεταξύ των έμβιων όντων ενός οικολογικού συστήματος, όσο και με το φυσικό περιβάλλον.

Ζητά ένα κοινωνικό περιβάλλον που να σέβεται τον άνθρωπο, τόσο στην παραγωγική διαδικασία, όσο και στις σχέσεις του με την αγορά, ειδικότερα των τροφίμων, χωρίς όχι μόνο να μην βλάπτονται οι δημιουργικές ανθρώπινες διαδικασίες, αλλά αντίθετα να καλλιεργούνται και να αναπτύσσονται.

Ζητά, με δυο λόγια, αιεφόρο ανάπτυξη με προαγωγή της ποιότητας της ζωής.

Όπως προαναφέρθηκε, όταν πριν πενήντα περίπου χρόνια ξεκίνησε το υφιστάμενο σήμερα σύστημα ανάπτυξης η επείγουσα ανάγκη ήταν η παραγωγή με σκοπό την εξασφάλιση επάρκειας. Το ποσοτικό στοιχείο ήταν το κρίσιμο και το όλο σύστημα ήταν επικεντρωμένο στην αύξηση της παραγωγής. Γι' αυτό και η παραγωγή στηρίχτηκε στη λεγόμενη χημική (συμβατική) γεωργία, επειδή έκανε εκτεταμένη χρήση λιπασμάτων και φαρμάκων. Το αποτέλεσμα αλλά και οι συνέπειες είναι γνωστά.

Μετά την εκπλήρωση του σκοπού της επάρκειας, και μάλιστα της αφθονίας, το ζητούμενο σήμερα είναι η ποιότητα. Επομένως η παραγωγή κατευθύνεται πλέον από τον καταναλωτή, όπως πολύ περιληπτικά ελπίζω να φάνηκε ανωτέρω.

Όλ' αυτά υποδεικνύουν την ανάγκη για την υιοθέτηση ενός νέου προτύπου ανάπτυξης, που να στηρίζεται στην ολοκληρωμένη* και βιολογική** γεωργία και κτηνοτροφία και τα ολοκληρωμένα συστήματα διασφάλισης πιστοποιημένης υγιεινής και ποιότητας.

Ως επίμετρο μερικές σκέψεις για τη λεγόμενη ελληνική πραγματικότητα. Η χώρα μας συγκρινόμενη με το υπόλοιπο του πλανήτη έχει ευλογηθεί με ένα φυσικό και βιολογικό περιβάλλον μοναδικής ποιότητας για τη σύμμετρη ανάπτυξη του ανθρώπου.

Αυτές οι μοναδικές συνθήκες είναι η ευνοϊκή βάση και το συγκριτικό μας πλεονέκτημα για την ανάπτυξη, σύμφωνα με ένα νέο πρότυπο. Όμως, ρεαλιστικά αντιμετωπίζοντας τα πράγματα και μετά τα όσα έχουν συμβεί την τελευταία πενήντα-ετία, πρέπει να έχουμε υπόψη μας τα εξής:

- Η προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα θα είναι σταδιακή, δύσκολη, επίπονη και μακροχρόνια. Δε μπορεί να υλοποιηθεί από τη μια μέρα στην άλλη. Ούτε με τις υφιστάμενες υποδομές.

- Πρέπει με πολλή προσοχή να αποφύγουμε τη φαλκίδευση της προοπτικής μας, με πρόωρες και παρορμητικές δράσεις, βαφτίζοντας τα ψάρια νηστήσιμα για να τα φάμε.

Μπορούμε, όμως, δραπετεύοντας από τη μίζερη μοίρα της μπανανίας, στην οποία έχουμε αναίτια αυτοκαταδικαστεί, να δράσουμε ώστε να γίνει η **Ελλάδα Παγκόσμια Δύναμη στη Βιολογική Γεωργία**

Αυτό αξίζει να είναι ένα από τα οράματά μας για το μέλλον, στα πλαίσια ενός νέου προτύπου ανάπτυξης. Αξίζει να το αναγνωρίσουμε, να το γνωρίσουμε καλύτερα και να προσπαθήσουμε να το επιτύχουμε.

Βιβλιογραφία:

- Γεωτεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, Βιολογική Γεωργία. Θεσσαλονίκη.
- Δημητρίου, Π. (1999). Βιολογική Κτηνοτροφία: Η μεγάλη πρόκληση για τους Έλληνες παραγωγούς. ΔΗΩ, 1999(11), 32–33.
- Παπαθεοδώρου, Α. (1999). Οι δυνατότητες παραγωγής ζωικών προϊόντων με βιολογικό τρόπο στην Ελλάδα. ΔΗΩ. 1999(11), 35–39.
- Ράντσιος, Α.Τ. (2000). Το Ελληνικό κρέας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη διεθνή αγορά. Συνεταιριστική Πορεία, 15 (57), 63–67.
- Ράντσιος, Α. Τ. (2000). Σκέψεις για το μέλλον της Ελληνικής Κτηνοτροφίας. Συνεταιριστική Πορεία, 15(59), 173–181.

A.T.P.

---

* Η συνδυασμένη χρησιμοποίηση βιολογικών, καλλιεργητικών και χημικών μεθόδων για την καλλιέργεια των φυτών, αλλά και για την καταπολέμηση των ασθενειών και των εχθρών των φυτών.

** Σύστημα διαχείρισης και παραγωγής αγροτικών προϊόντων που στηρίζεται σε φυσικές διεργασίες, στη μη χρησιμοποίηση χημικών συνθετικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων και στη χρησιμοποίηση μη χημικών μεθόδων στην αντιμετώπιση εχθρών, ασθενειών και ζιζανίων, καθώς και στη χρησιμοποίηση τεχνικών παραγωγής, όπως αμειψισποράς και ανακύκλωσης φυτικών και ζωικών υπολειμμάτων που διατηρούν τη φυσική ισορροπία και την γονιμότητα του εδάφους. Η βιολογική κτηνοτροφία είτε χρησιμοποιεί πρώτες ύλες που παράγονται με τη μεθοδολογία της βιολογικής γεωργίας, είτε χρησιμοποιεί απευθείας φυσικές πρώτες ύλες (π.χ. βοσκότοποι) που όμως δεν έχουν ρυπανθεί από χημικά κατάλοιπα ή χημικά βελτιωτικά.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΠΝΑ.

Η **Σ.Ε.Κ.Ε.** αποτελεί τη συνεταιριστική επιχείρηση των Ελλήνων καπνοπαραγωγών στην επεξεργασία και στις εξαγωγές του καπνού.

Οικονομικά ισχυρή και επιχειρηματικά δραστήρια, η **Σ.Ε.Κ.Ε.** διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις για 22.000 τόνους καπνού, κυρίως στη Θεσσαλονίκη, στην Καβάλα και στην Ξάνθη.

Αξιοποιώντας τη γνώση και τη δύναμη της συνεργασίας, λειτουργεί ανταγωνιστικά και με επιτυχία στις συνθήκες του ισχυρού παγκόσμιου ανταγωνισμού στην αγορά του καπνού.

Με την απασχόληση 1.500 ατόμων στην περίοδο επεξεργασίας του καπνού, η **Σ.Ε.Κ.Ε.** αποτελεί σημαντικό στήριγμα για τα εισοδήματα των καπνοπαραγωγικών περιοχών.

Επί μισό αιώνα και σε δύσκολους καιρούς, η **Σ.Ε.Κ.Ε.** στήριξε και στηρίζει την ελληνική καπνοπαραγωγή.

Σ.Ε.Κ.Ε. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ 1, ΕΥΟΣΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: ΤΗΛ.: (031) 60.93.00

Κεντρικές Υπηρεσίες: Λ. Συγγρού 163, 171 21 Ν. Σμύρνη

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ ΣΕΚΕ

Ειδική συγκέντρωση - τελετή στην Αθήνα

Ομιλία του καθηγητή του Γ.Π.Α. κ. Κ. Παπαγεωργίου

Ειδική συγκέντρωση-τελετή οργάνωσε στην Αθήνα (τον π. Οκτώβριο 2000) ο Σύνδεσμος των Επιστημόνων Υποτρόφων ΣΕΚΕ (που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη), Η συγκέντρωση έγινε στην αίθουσα της Μακεδονικής Εστίας για την επαφή των ανά την Ελλάδα μελών του, 1) για την παρουσίαση του έργου και των επιδιώξεων του Συνδέσμου από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. κ. Στέργιο Κατσανίδη, 2) για την επίκαιρη συνεταιριστική ενημέρωσή τους με ομιλία του καθηγητή κ. Κωνστ. Παπαγεωργίου με θέμα «Νέοι ορίζοντες με το Νόμο για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς» και 3) για απόδοση τιμής στους επιφανείς συνεταιριστές κ. Νικ. Κολύμβα και κ. Αριστ. Ν. Κλήμη «για την πολύτιμη οροσφορά τους στον Συνεταιρισμό», όπως αναγράφεται στα τιμητικά διπλώματα που δόθηκαν.

Στη συγκέντρωση-τελετή παρέστησαν πολλά από τα μέλη του Συνδέσμου καθώς και άλλοι συνεταιριστές της πράξεως και της επιστήμης,

Στη συνέχεια δίδεται η συνεταιριστική ομιλία του Καθηγητή του Γεωπονικού Πανεπιστημίου κ. Κ. Παπαγεωργίου.

Ομιλούν οι τιμηθέντες από τον Σύνδεσμο Αριστ. Κλήμης και Νικ. Κολύμβας με ευχαριστίες, διαπιστώσεις και συνεταιριστικές προτροπές.

Ο κ. Κων. Παπαγεωργίου

ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Κυρίες και Κύριοι,

Δεν είχα την τύχη να ανήκω στην ομάδα των υποτρόφων της ΣΕΚΕ και γι' αυτό, ως τρίτος, μπορώ να πω ότι περιποιεί τιμή στους υποτρόφους αυτούς το γεγονός ότι αρκετές δεκαετίες από τότε που η ΣΕΚΕ τους εξασφάλισε τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις ικανότητές τους για πανεπιστημιακές σπουδές, δεν έχουν λησμονήσει αυτή την κατεξοχήν συνεταιριστική χειρονομία.

Λίγο νωρίτερα τιμήσαμε τη μνήμη του Αλέξανδρου Μπαλτατζή και του Βασιλείου Ιλαντζή, που ηγήθηκαν της ΣΕΚΕ κατά την περίοδο θέσπισης των υποτροφιών αλλά και αργότερα, καθιερώνοντας τους

συνεταιρισμούς ως υπολογίσιμες και ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, με ισχυρή κοινωνική ευαισθησία και υπευθυνότητα.

Στη συνέχεια ο Σύνδεσμος υποτρόφων της ΣΕΚΕ απένειμε τιμητική διάκριση στον Νικόλαο Κολύμβα και στον Αριστείδη Κλήμη, δυο μεγάλους δασκάλους του συνεργατισμού, δυο σεβάσμιες μορφές που δίδαξαν και διδάσκουν όχι μόνο με όσα είπαν, όσα έγραψαν και όσα έπραξαν αλλά και με ό,τι είναι. Απλοί, προσηγείς, ανεκτικοί, γεμάτοι αγάπη και καλωσύνη αλλά και όπου χρειάζεται αυστηροί και σταθεροί σε θέματα αρχών, όπως οι καλοί γονείς προς τα παιδιά τους. Δεν θα μπορούσε να φανταστεί κανείς τα πρότυπα των συνεταιριστών να είναι διαφορετικά.

Σ' ένα τόπο που δύσκολα ακούγεται καλός λόγος για τον συνάνθρωπό μας – με εξαίρεση τις συμφεροντολογικές κολακείες – αποτελεί σπάνιο φαινόμενο ομοφωνίας, όλων των εμπλεκομένων με τους συνεταιρισμούς, η τεράστια εκτίμηση προς τις κορυφαίες προσωπικότητες του συνεργατισμού.

Χαρακτηριστικό όλων αυτών των κορυφαίων προσωπικοτήτων είναι η ανιδιοτελής προσωπική προσφορά, η επιδίωξη στήριξης των οικονομικά αδύνατων στρωμάτων της κοινωνίας, ώστε να δημιουργηθεί μια κοινωνία πιο ανθρώπινη, μια κοινωνία συνεργασίας και αλληλοβοήθειας.

Είναι αναμφισβήτητο ότι κυριότερος παράγων για τη δημιουργία ισχυρών και επιχειρηματικά ανταγωνιστικών συνεταιρισμών είναι οι άνθρωποι που τους διοικούν και που μετέχουν ως μέλη. Έτσι, παρατηρείται το φαινόμενο να υπάρχουν επιτυχημένοι συνεταιρισμοί ακόμη και στις περιπτώσεις που αρκετοί άλλοι παράγοντες είναι δυσμενείς και αποθαρρυντικοί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ΣΕΚΕ, η οποία σε μια περίοδο που άλλες οργανώσεις αναστατώθηκαν ή κλονίσθηκαν οικονομικά ή και χρεοκόπησαν, διατήρησε μιαν αξιοθαύμαστη σταθερότητα.

Όμως, όπως είναι αναμφισβήτητη η σημασία του ανθρώπινου παράγοντα, έτσι δεν

είναι αμελητέα και η σημασία του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τους συνεταιρισμούς. Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις είναι καθοριστική. Σε πολλές χώρες η συνεταιριστική νομοθεσία χρησιμοποιήθηκε για την εξυπηρέτηση πολιτικών στόχων και όχι για την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των συνεταιρισμών.

Η Ελλάδα είναι από τις χώρες που δεν ευτύχησαν από απόψεως συνεταιριστικής νομοθεσίας. Και μόνο το γεγονός ότι μέσα σε μια εικοσαετία ψηφίστηκαν τέσσερις νόμοι για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, ένας για τους αστικούς και εκδόθηκαν δύο προεδρικά διατάγματα για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, εκτός από τις ευάριθμες τροποποιήσεις, δείχνει ότι ο συνεταιριστικός χώρος αποτέλεσε πεδίο πειραματισμού ακόμη και για θεμελιώδεις ρυθμίσεις, που έχουν παγιωποιηθεί προ πολλού σε διεθνές επίπεδο.

Πριν από μερικούς μήνες ψηφίστηκε ένας καινούργιος νόμος για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Ο νόμος αυτός υπήρξε αποτέλεσμα προεργασίας που είχε ξεκινήσει από το καλοκαίρι του 1997, με την έννοια του κατεπείγοντος, όπως γίνεται σε αυτές τις περιπτώσεις, κυρίως διότι οι εντολές έχουν την τάση να υπο-εκτιμούν την πολυπλοκότητα των θεμάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Ό,τι έχει σχέση με τη γεωργία θεωρείται απλό και γι' αυτό στο χώρο αυτό γίνονται και τα περισσότερα λάθη.

Ο νέος νόμος έχει πολλές διαφορές σε σύγκριση με τους προηγούμενους νόμους και γι' αυτό ίσως μπορεί να γίνει λόγος για «νέους ορίζοντες», αν και ο τίτλος αυτός είναι μάλλον, περισσότερο από ότι δικαιολογείται, αισιόδοξος.

Στη συνέχεια αναφέρονται ορισμένες ρυθμίσεις του νέου νόμου, οι οποίες εκτιμάται ότι δημιουργούν ευνοϊκές προοπτικές για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

1. Διεύρυνση του ρόλου του καταστατικού

Η λογική που επικρατούσε στους νόμους της τελευταίας εικοσαετίας ήταν ότι ο νομοθέτης, ως γνώστης του συνεταιριστικού θεσμού, προχωρούσε σε λεπτομερειακές ρυθμίσεις, σε σημείο ώστε ελάχιστα ήταν τα σημεία που χρειαζόνταν να ρυθμιστούν από το καταστατικό.

Ο χειρισμός αυτός απλοποιούσε τα πράγματα από απόψεως κατάρτισης του καταστατικού, αφού οι επιλογές ήταν ελάχιστες, αλλά, όπως είναι προφανές, τα περιθώρια ευελιξίας του συνεταιριστικού θεσμού ήταν πολύ περιορισμένα.

Μερικά από τα θέματα τα οποία οφείλουν πλέον τα μέλη να αποφασίσουν και να τα περιλάβουν ως διατάξεις του καταστατικού, ενώ στο παρελθόν ήταν προκαθορισμένα από το νόμο ή δεν παρείχετο σχετική δυνατότητα, είναι τα ακόλουθα:

- Ο καθορισμός της περιφέρειας
- Η συμμετοχή ή όχι νομικών προσώπων ως μελών
- Ο καθορισμός του ύψους της συνεταιριστικής μερίδας
- Η καθιέρωση πρόσθετων μερίδων και πρόσθετων ψήφων
- Η απόκτηση προαιρετικών μερίδων και από τρίτους
- Η καθιέρωση τόκου στις υποχρεωτικές μερίδες
- Το ύψος της συνεταιριστικής ευθύνης των μελών

- Η δυνατότητα να ορισθεί μάντζερ με διευρυμένες αρμοδιότητες
- Η διατήρηση εξατομικευμένων πλεονασμάτων
- Η διάθεση του υπολοίπου του ενεργητικού μετά την εκκαθάριση, κλπ.

Με τον περιορισμό των θεμάτων που ρυθμίζονται από το νόμο και την αντίστοιχη διεύρυνση των θεμάτων που καθορίζονται από το καταστατικό, τα μέλη μπορούν να εξυπηρετήσουν καλύτερα τις ανάγκες και τις βλέψεις τους. Η ποικιλία των συνεταιρισμών εξυπηρετείται καλύτερα από ένα πλαίσιο νόμου παρά από έναν λεπτομερειακό νόμο.

2. Επιβράβευση συνεργασίας

Ένα δεύτερο σημείο στο οποίο ο χειρισμός εκ μέρους του νέου νόμου είναι πολύ διαφορετικός, αναφέρεται στην επιβράβευση της συνεργασίας. Ο δημοκρατικός χαρακτήρας του συνεταιριστικού θεσμού γινόταν συχνά αντικείμενο εκμετάλλευσης, αφού τα μέλη αξιοποιούσαν το δικαίωμα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων αλλά δεν ανταποκρίνονταν παράλληλα προς τις υποχρεώσεις συμμετοχής στις εργασίες του συνεταιρισμού.

Με τις νέες ρυθμίσεις, σε πρωτοβάθμιο επίπεδο και με την προϋπόθεση ότι το επιλέγουν τα μέλη, παρέχεται η δυνατότητα απόκτησης από τα μέλη μέχρι τριών ψήφων, εφόσον έχουν πολλές συναλλαγές με τον συνεταιρισμό και αφού αποκτήσουν αντίστοιχες υποχρεωτικές μερίδες. Σε δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο επίπεδο, το κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του αριθμού των ψήφων είναι το ύψος των συναλλαγών.

Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η δύναμη της ψήφου των αδρανών μελών και των μελών εκείνων που κάνουν ελάχιστη χρήση των υπηρεσιών του συνεταιρισμού και αυξάνεται η δύναμη ψήφου των μελών που συμμετέχουν περισσότερο στο συνεταιριστικό κεφάλαιο και χρησιμοποιούν περισσότερο τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού.

Ίσως θα παρατηρηθεί ότι η διαφοροποίηση της δύναμης ψήφου των μελών αφίσταται του δημοκρατικού κανόνα των συνεταιρισμών, σύμφωνα με τον οποίο κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Αυτό είναι αλήθεια. Όμως, γεγονός είναι επίσης ότι οι νομοθεσίες των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών έχουν υιοθετήσει την πολλαπλή ψήφο και ακόμη ότι και ο νόμος 602/1915 είχε εισαγάγει την παρέκκλιση αυτή, δίνοντας τη δυνατότητα απόκτησης μέχρι δύο ψήφων.

Μεγαλύτερη είναι η σημασία της νέας ρύθμισης σε δευτεροβάθμιο και σε τριτοβάθμιο επίπεδο και αυτό θα φανεί μετά την τροποποίηση των καταστατικών. Στις περιπτώσεις αυτές οι συνεταιρισμοί δεν θα καταμετρούν πλέον αριθμό εγγεγραμμένων (ζώντων και τεθνεώτων) για τον υπολογισμό του αριθμού των ψήφων αλλά αξία συναλλαγών με την ανωτέρου βαθμού οργάνωση.

Μέχρι τώρα αρκούσε η εγγραφή στα μητρώα των συνεταιρισμών για να έχει κάποιος ίσα δικαιώματα αλλά χωρίς υποχρεώσεις, όπως περίπου συμβαίνει στο Δημόσιο, όπου όλοι οι ομοιόβαθμοι έχουν την ίδια αμοιβή ανεξάρτητα από την απόδοση στην εργασία τους.

Η επιβράβευση της συνεργασίας από τον καινούργιο νόμο προκύπτει επίσης από τον τρόπο διανομής των πλεονασμάτων. Αντί να διανέμεται το 50% με βάση το κεφά-

λαιο των μερίδων και το άλλο 50% με βάση το ύψος των συναλλαγών με τη συνεταιριστική οργάνωση, όπως όριζε ο προηγούμενος νόμος, ο νέος νόμος ακολουθεί πιστά τη σχετική συνεταιριστική αρχή, που ορίζει ότι τα πλεονάσματα μπορούν να χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού, για διανομή στα μέλη ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών τους με την οργάνωση ή για άλλους σκοπούς που εγκρίνουν τα μέλη.

Η γενική συνέλευση των μελών ή το καταστατικό καθορίζουν τα ποσοστά που θα χρησιμοποιηθούν προς κάθε κατεύθυνση.

3. Μικρός αριθμός ιδρυτικών μελών

Με τον καινούργιο νόμο ξεπεράστηκε η εντύπωση ότι αυτό που χρειάζεται η Ελλάδα είναι μεγάλοι συνεταιρισμοί σε αριθμό μελών και ότι οι μεγάλοι αυτοί συνεταιρισμοί θα προκύψουν από υψηλό αριθμό ιδρυτικών μελών που θα καθορίσει ο νόμος. Έγινε επιτέλους αντιληπτό ότι το μεγάλο οικονομικό μέγεθος δεν ταυτίζεται με το μεγάλο μέγεθος σε αριθμό εγγεγραμμένων μελών και ακόμη ότι αποτελεί ουτοπία να πιστευτεί ότι αν ο νόμος ορίσει μεγάλο αριθμό ιδρυτικών μελών τότε θα δημιουργηθούν συνεταιρισμοί μεγάλου οικονομικού μεγέθους.

Το καινούργιο στοιχείο του νόμου στην περίπτωση του αριθμού των ιδρυτικών μελών είναι η επάνοδος του νομοθέτη στην παλαιά ρύθμιση του νόμου 602/1915, αφού διέγραψε μια τροχιά ψευδαισθήσεων, η οποία θα μπορούσε και να είχε λείψει.

Αν εγκύψει κανείς στη διεθνή αλλά και στην ελληνική εμπειρία, θα διαπιστώσει ότι υπάρχουν κατηγορίες συνεταιρισμών που αναδεικνύονται επιτυχημένοι όταν έχουν μικρό αριθμό μελών (π.χ. συνεταιρισμοί από κοινού παραγωγής) και συνεταιρισμοί για τους οποίους ο μεγάλος αριθμός συναλλασσόμενων μελών αποτελεί προϋπόθεση επιτυχίας (π.χ. συνεταιρισμοί καταναλωτών).

Η μεγάλη ποικιλομορφία των συνεταιρισμών αλλά και των υποκατηγοριών των αγροτικών συνεταιρισμών δεν δικαιολογεί τον καθορισμό υψηλού αριθμού ιδρυτικών μελών. Οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους είναι σε θέση να κρίνουν αν ο σκοπός τους εξυπηρετείται με τον προσεταιρισμό άλλων έξι ή άλλων εκατό ατόμων.

4. Κεφαλαιακή συγκρότηση

Μια προσεκτική εξέταση του νέου νόμου για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις θα έδειχνε ότι καταβάλλεται μια συστηματική προσπάθεια εξασφάλισης κεφαλαίων εκ μέρους των αγροτικών συνεταιρισμών, ώστε να γεφυρωθεί, εν μέρει τουλάχιστον το μεγάλο άνοιγμα που υπάρχει σε σύγκριση με τις συμβατικές επιχειρήσεις που αντλούν κεφάλαια από το χρηματιστήριο.

Από την άλλη πλευρά μόνο σοβαρές συνεταιριστικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες θα μπορέσουν να επωφεληθούν από τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις.

Εκτός από τις υποχρεωτικές μερίδες, υπάρχουν πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες, και προαιρετικές μερίδες. Οι τελευταίες δεν έχουν δικαίωμα ψήφου αλλά μπορούν να συνδεθούν με προνόμια, ώστε να γίνουν ελκυστικές. Να σημειωθεί ότι προαιρετικές μερίδες μπορούν να αποκτήσουν όχι μόνο τα μέλη αλλά και το προσωπικό και ακόμη

τρίτοι, που δεν σχετίζονται με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Με δεδομένο ότι το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας δεν ορίζεται από το νόμο αλλά αφήνεται να καθοριστεί από το καταστατικό, είναι εύλογο να αναμένεται ότι θα υπάρξει προθυμία εκ μέρους των μελών, του προσωπικού και τρίτων να καταθέσουν σημαντικά ποσά στον συνεταιρισμό μόνο όταν πρόκειται να τα διαχειριστούν ικανά και σοβαρά πρόσωπα.

Διαφορετικά, τα μεν μέλη θα επιδιώκουν να καθοριστεί η υποχρεωτική μερίδα στο χαμηλότερο δυνατόν επίπεδο, τα δε μη μέλη δεν θα ενδιαφερθούν καθόλου να αποκτήσουν προαιρετικές μερίδες. Συνάγεται συνεπώς ότι οι ρυθμίσεις ευνοούν τις υποσχόμενες συνεταιριστικές πρωτοβουλίες, ή, με άλλα λόγια, για να ελπίζει ένας συνεταιρισμός να εξασφαλίσει κεφάλαια θα πρέπει να κατακτήσει την εμπιστοσύνη των μελών, του προσωπικού και τρίτων, άρα θα πρέπει να διοικείται από αξιόπιστα πρόσωπα. Αυτό το αυτονόητο συμπέρασμα εμπεριέχει το μήνυμα προς τα μέλη για την εκλογή των άριστων και των αξιόπιστων στη διοίκηση

Αυτό το συμπέρασμα ενισχύεται από το γεγονός ότι εις το εξής οι κυβερνήσεις δεν θα είναι σε θέση να προβαίνουν σε ρυθμίσεις χρεών των αγροτικών συνεταιρισμών. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι συνεταιρισμοί δεν θα μπορούν να αναλαμβάνουν έργα για λογαριασμό του δημοσίου αλλά ότι σε κάθε τέτοια περίπτωση θα συνάπτεται σύμβαση, με δεδομένους όρους.

5. Πλεόνασμα, κέρδος και φορολογία

Στο πεδίο των οικονομικών σχέσεων, ο νέος νόμος εισάγει τη διαφοροποίηση μεταξύ πλεονασμάτων και κερδών. Οι δύο αυτοί όροι έχουν χρησιμοποιηθεί ως ισοδύναμοι στην ελληνική νομοθεσία σε όλη τη μακρά περίοδο ύπαρξης συνεταιρισμών. Όμως, αφού, όπως αναγνωρίζεται από όλες τις πλευρές, στους συνεταιρισμούς επιχειρηματίες και πελάτες είναι τα ίδια πρόσωπα, δεν νοείται η ύπαρξη κέρδους, με τη συμβατική έννοια, στις συναλλαγές μεταξύ των μελών και του συνεταιρισμού.

Επειδή όμως οι συνεταιρισμοί συναλλάσσονται και με τρίτους, ορισμένες συναλλαγές, στις οποίες οι συνεταιρισμοί έχουν καθαρά μεσολαβητικό ρόλο μεταξύ τρίτων, δεν διαφέρουν από τις εμπορικές πράξεις των συμβατικών επιχειρήσεων και συνεπώς παράγουν κέρδη, όταν φυσικά έχουν θετικό οικονομικό αποτέλεσμα.

Αυτή τη διαφοροποίηση μεταξύ πλεονασμάτων και κερδών αποτυπώνει σε γενικές γραμμές ο νέος νόμος, για να προχωρήσει στην εύλογη διαφοροποίηση της φορολογικής μεταχείρισης των πλεονασμάτων έναντι των κερδών.

Από τη στιγμή που τα πλεονάσματα δεν συνιστούν κέρδη, δεν δικαιολογείται η φορολόγησή τους ως κερδών στο επίπεδο του συνεταιρισμού. Κατά το μέρος όμως που διανέμονται στα μέλη, συνιστούν μέρος του εισοδήματός τους και είναι εύλογο να φορολογούνται στο επίπεδο του προσωπικού εισοδήματος. Κατά το μέρος που δεν διανέμονται αλλά παρακρατούνται από τον συνεταιρισμό, ισοδυναμούν με ισόποσες εισφορές των μελών στον συνεταιρισμό τους.

Αναφορικά με τα κέρδη, είναι εύλογο να έχουν τη μεταχείριση που έχουν τα κέρδη των συμβατικών επιχειρήσεων.

6. Το σύστημα των εκλογών

Το σύστημα των εκλογών των συνεταιρισμών αποτελεί μια χαρακτηριστική αντανάκλαση του «ενδιαφέροντος» της Πολιτείας για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Το σύστημα των συνδυασμών που επιβλήθηκε δεν είναι γνωστό να έχει εφαρμοστεί σε κάποιο άλλο μέρος του κόσμου ούτε έχει εφαρμοστεί στην Ελλάδα σε άλλη νομική μορφή επιχείρησης.

Αλλά, όπως είχε πει κάποιος βουλευτής, όταν για πρώτη φορά γινόταν συζήτηση για την εφαρμογή του στους συνεταιρισμούς, «δεν είμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε ό,τι κάνουν οι ξένοι». Ο αντίλογος σε τόσο ατράνταχτο επιχείρημα δεν είναι εύκολος, γιατί πραγματικά είναι δικαίωμά μας να πηγαίνουμε προς τα πίσω όταν οι ξένοι πηγαίνουν μπροστά.

Να σημειωθεί ότι δεν αμφισβητείται η δημοκρατικότητα του συστήματος των συνδυασμών αλλά η καταλληλότητά του για τους συνεταιρισμούς.

Αρκετά νωρίς φάνηκε ότι το σύστημα των συνδυασμών οδηγούσε σε εσωτερική διάσπαση τους συνεταιρισμούς αλλά χρειάστηκε πολύς χρόνος μέχρι να γίνει προσπάθεια αντικατάστασής του με το σύστημα του ενιαίου ψηφοδελτίου του νόμου 2169/1993. Όμως, η αλλαγή αυτή δεν κράτησε πολύ διότι επαναφέρθηκε το σύστημα των συνδυασμών με εσπευσμένη τροποποίηση του νόμου.

Ο νέος νόμος επαναφέρει το σύστημα του ενιαίου ψηφοδελτίου, προσπαθώντας ταυτόχρονα να ενσωματώσει τις βλέψεις εκείνων που οφείλουν την εκλογή τους στην παραταξιακή διάσπαση των μελών. Γι' αυτό περιορίζει τον αριθμό σταυρών μέχρι το μισό του αριθμού των προς εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου, στρογγυλεμένο προς τα άνω. Αυτό σημαίνει ότι οι παρατάξεις θα διατηρηθούν αλλά δεν θα φαίνονται. Αν αυτό συμβεί στην πράξη, όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως για εκλογή στη διοίκηση των πλέον ικανών και αξιόπιστων προσώπων, που θ' αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη του συνεταιρισμού, δεν αποτελούν παρά "έπεα πτερόεντα".

Παρήγορη εν προκειμένω είναι η διαπίστωση πολλών συνεταιριστών ότι η παραταξιακή λογική έχει αποδυναμωθεί στην πράξη, παρά τις προσπάθειες των κομματικών καθοδηγητών.

7. Ποιοί μπορούν να γίνουν μέλη

Στο ερώτημα ποιοί μπορούν να γίνουν μέλη ενός αγροτικού συνεταιρισμού, ο νέος νόμος απαντά με την επάνοδο στο νόμο 602/1915, ο οποίος δεν απέκλειε κανέναν από εκείνους που είχαν τη δυνατότητα και την ανάγκη να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού. Αυτό επιτάσσουν οι συνεταιριστικές αρχές αλλά και αυτό είναι πρακτικό και αναγκαίο για την Ελλάδα, διότι:

- Η διάκριση των κατά κύριο επάγγελμα γεωργών είναι πρακτικά σχεδόν αδύνατη και αν η διάκριση αυτή στηριχθεί σε βεβαίωση κάποιου οργάνου, η βεβαίωση μπορεί να μην είναι αμερόληπτη.
- Το κριτήριο της κατά κύριο επάγγελμα απασχόλησης στη γεωργία δεν είναι σταθερό, διότι στηρίζεται σε διαχρονικά μεταβαλλόμενες παραμέτρους. Συνεπώς δεν είναι δυνατό να εγγράφεται και να διαγράφεται από το συνεταιρισμό κάποιος κατ' εξακολούθηση αφού διαφοροποιούνται τα στοιχεία απασχόλησης και εισοδήματος.

- Σε καμιά χώρα της Ε.Ε. δεν χρησιμοποιείται το κριτήριο της κατά κύριο επάγγελμα απασχόλησης στη γεωργία για την ένταξη ή όχι σε αγροτικό συνεταιρισμό.
- Όσο ο αριθμός των κατά κύριο επάγγελμα απασχολουμένων στη γεωργία θα περιορίζεται τόσο θα έχουν ανάγκη να προσεταιρίζονται τους μη κατά κύριο επάγγελμα απασχολούμενους για να μπορούν να αυξάνουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη.
- Αν ο λόγος αποκλεισμού των μη κατά κύριο επάγγελμα απασχολουμένων στη γεωργία ήταν κατά το παρελθόν η βούληση των κατά κύριο επάγγελμα γεωργών να τους αποκλείσουν από τη διοίκηση του συνεταιρισμού, αυτό μπορούν να το πράξουν, ούτως ή άλλως, με το να μην τους ψηφίζουν.

Όμως, παρά την επιλογή του νομοθέτη να μην θέτονται περιορισμοί στα πρόσωπα που μπορούν να γίνουν μέλη, τα ίδια τα μέλη μπορούν να θέσουν περιορισμούς, αφού την τελική απόφαση για εγγραφή μελών την παίρνει η γενική συνέλευση των μελών. Αυτό ισχύει και για την συμμετοχή ή όχι στο συνεταιρισμό νομικών προσώπων που ασκούν γεωργική δραστηριότητα, που αφήνεται να ρυθμίζεται από το καταστατικό.

8. Μάνατζερ

Καινούργια είναι η διάταξη του νόμου που αναφέρεται στη δυνατότητα διορισμού Μάνατζερ από το διοικητικό συμβούλιο, ο οποίος να ασκεί μέρος ή το σύνολο των εξουσιών του διοικητικού συμβουλίου, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, καθώς και να ασκεί καθήκοντα γενικού διευθυντή. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται από το καταστατικό και συνεπώς είναι στη διάθεση των συνεταιρισμών να την ενεργοποιήσουν ή όχι. Είναι όμως προφανές ότι μια τέτοια διάταξη θα είναι χρήσιμη για συνεταιριστικές επιχειρήσεις που απαιτούν επαγγελματισμό στη διαχείριση. Ειδικά για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, θα πρέπει να αποτελούν εξαιρέσεις οι περιπτώσεις γεωργών που διαθέτουν προσόντα μάνατζερ μεγάλης επιχείρησης.

Η διάταξη για το διορισμό Μάνατζερ είναι προφανώς δανεισμένη από το σχέδιο καταστατικού Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού, με το οποίο παρέχεται η δυνατότητα στους συνεταιρισμούς να διοικούνται με βάση το μονιστικό ή το δυαδικό σύστημα, να έχουν δηλαδή ή διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο ή μόνο εποπτικό συμβούλιο, το οποίο να διορίζει μάνατζερς, οι οποίοι να λογοδοτούν στο εποπτικό συμβούλιο.

Δεδομένου ότι ο νέος νόμος δεν προβλέπει την εκλογή εποπτικού συμβουλίου και δεδομένης της πολυπλοκότητας της επιχειρηματικής διοίκησης, χρήσιμο κρίνεται ότι θα ήταν να αξιοποιηθεί από τις συνεταιριστικές επιχειρήσεις η δυνατότητα χρησιμοποίησης επαγγελματιών που να έχουν την εξουσία και την ευθύνη διαχείρισης. Η απεμπλοκή των αιρετών διοικήσεων από τις διαχειριστικές αρμοδιότητες, αποτελεί ένα στοίχημα το οποίο οι συνεταιριστικές οργανώσεις πρέπει να κερδίσουν με τη δική τους βούληση.

9. Αντιπρόσωποι

Ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει ιδίως τις δευτεροβάθμιες και τις τριτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις είναι ο αριθμός των αντιπροσώπων στις γενικές συνελεύσεις. Με τον τρόπο που είχε καθοριστεί σε προηγούμενους νόμους, υπήρχε ίσος αριθμός αντιπροσώπων και ψήφων.

Η παραταξιακή λογική επέβαλλε και σε αυτό το σημείο τη μεταφορά και σε ανώτερο επίπεδο των παραταξιακών αναλογιών, ώστε το συνεταιριστικό σύστημα να παραμένει ελεγχόμενο.

Ο νέος νόμος έμμεσα αναφέρεται σε έναν αντιπρόσωπο, ο οποίος ασκεί στη γενική συνέλευση της ένωσης όλα τα δικαιώματα του συνεταιρισμού. Είναι προφανές ότι η βούληση του νομοθέτη είναι να περιορίσει τα μειονεκτήματα των πολυάριθμων γενικών συνελεύσεων, δεδομένου ότι συνελεύσεις 400 και 500 ατόμων είναι εξαιρετικά δαπανηρές και δυσλειτουργικές, αφού είναι αδύνατο να καλλιεργηθεί γόνιμος προβληματισμός.

Στην εποχή της ταχύτητας και της ανταγωνιστικότητας είναι εξωπραγματική η διατήρηση δυσκίνητων και δαπανηρών οργάνων, το έργο των οποίων μπορεί να επιτελεστεί με άλλον πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Η επίκληση της δημοκρατικότητας των πολυπληθών γενικών συνελεύσεων συνιστά μάλλον υπερβολή σε μια εποχή που ακόμη και ολόκληρες χώρες εκπροσωπούνται από ένα άτομο σε όργανα καθοριστικής σημασίας, όπως το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμπέρασμα

Με βάση τα προηγηθέντα, μπορεί να επιχειρηθεί μια απάντηση στο ερώτημα αν με τον καινούργιο νόμο διαγράφονται νέοι ορίζοντες για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Η εντύπωσή μου είναι ότι μια ομάδα ανθρώπων που έχει αντιληφθεί την ανάγκη των καιρών για ανταγωνιστικότητα και η οποία είναι διατεθειμένη να εργαστεί με βάση τον συνεταιριστικό θεσμό, έχει στα χέρια της ένα εργαλείο με το οποίο μπορεί να αποκτήσει τα πλεονεκτήματα της μεγάλης επιχείρησης, χωρίς τα συμμετέχοντα άτομα να χάνουν την αυτονομία τους.

Το σύστημα αυτό είναι περισσότερο ευέλικτο από ό,τι στο παρελθόν και μπορεί να προσαρμοσθεί στις απαιτήσεις πολλών υποκατηγοριών των αγροτικών συνεταιρισμών.

Επειδή οι αλλαγές που έγιναν σε σχέση με τους προηγηθέντες νόμους είναι πολλές, είναι επόμενο να φανεί στην πορεία ότι υπάρχουν ατέλειες, που θα χρειαστεί να αντιμετωπιστούν.

Αν όμως η γενική κατεύθυνση του νόμου δεν μεταβληθεί και αν με την πάροδο του χρόνου αμβλυνθούν οι παραταξιακές παράμετροι, ώστε να μην υπάρχει περιορισμός στον αριθμό σταυρών κατά τις αρχαιρεσίες, μέσα στο ήρεμο κλίμα που θα δημιουργηθεί θα είναι αναμενόμενο να δοθεί προτεραιότητα στην επιχειρηματική πλευρά των συνεταιρισμών.

Η ενημέρωση των μελών για την αναγκαιότητα των συνεταιρισμών στη σημερινή συγκυρία αλλά και κυρίως η αναγκαιότητα ύπαρξης ανταγωνιστικών επιχειρήσεων συνεταιριστικής μορφής και όχι συνεταιρισμών που αποτελούν αποκεντρωμένα εκλογικά κέντρα, δεν είναι εύκολη υπόθεση. Γι' αυτό θα υπάρξουν συνεταιρισμοί που θα διαπιστώσουν ότι δεν έχουν λόγο ύπαρξης αφού δεν έχουν δραστηριότητες, όπως θα υπάρξουν και νέοι συνεταιρισμοί που θα δημιουργηθούν επειδή η δύναμη αδραναίας

του παρελθόντος παρεμποδίζει τις υφιστάμενες δομές να εκσυγχρονισθούν.

Κλείνοντας αυτή της εισήγηση, οφείλω να ομολογήσω ότι αντιλαμβάνομαι την μονομέρειά της, καθόσον είναι επικεντρωμένη σε τεχνικά, οικονομικά και λειτουργικά ζητήματα των συνεταιρισμών και δεν θίγει καθόλου τα ποιοτικά στοιχεία του συνεταιριστικού θεσμού, ενός θεσμού που μπορεί να προσθέσει την ανθρώπινη διάσταση στην επιχειρηματικότητα, ως υπέρτατη αξία η οποία να υπηρετείται από την επιχειρηματικότητα.

Όσο και αν φαίνεται ρομαντικό στη σημερινή εποχή της επιδίωξης της υλικής ευμάρειας, οι αξίες στις οποίες στηρίζονται οι συνεταιρισμοί, όπως της αυτοβοήθειας, της αυτεθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ισοτιμίας, της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους άλλους είναι εκείνες που μαγνήτισαν προσωπικότητες, όπως οι τιμώμενοι σήμερα, και τους έκαναν να ξεχάσουν το **εγώ** και να αφοσιωθούν στο **εμείς**.

Ας μην τους αφήσουμε να αισθάνονται μόνοι.

Κ. Παλαεωργίου

Καθηγητής Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

μια έρευνα που θα θυμίσει το παρελθάν και θα φωτίσει το μέλλον

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

**ΟΙ ΑΛΛΟΤΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΟΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΛΥΘΗΚΑΝ ΤΗΝ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑ
1980 – 2000**

Η ίδρυση τους χειροκροτήθηκε, η λειτουργία τους σπύριξε την οικονομία του Αγρότη και το τέλος τους ήταν αναπάντεχο.

- **ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΔΙΑΛΥΘΗΚΑΝ;**
- **ΤΙ ΕΓΙΝΑΝ ΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ;**
- **ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥΣ Ή ΔΙΑΛΥΘΗΚΑΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΟΥΝ;**
- **ΑΦΗΣΕ ΚΕΝΑ Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝ ΝΑΙ, ΠΩΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ;**
- **ΓΙΑΤΙ Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΟΧΙ Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ;**
- **ΠΟΙΟ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΥΣΙΑ ΤΟΥΣ;**
- **ΠΟΙΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ ΜΑΣ ΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΑΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝ;**

Αυτά και άλλα από Συνεργάτες του Περιοδικού μας, που τις υπηρέτησαν και από πολύ κοντά τις γνώρισαν.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Να γυρίσουν λοιπόν οι Μητέρες στο Σπίτι;

Στο άρθρο του κ. Γ. Σελλιανάκη με τον τίτλο «ΝΑ ΓΥΡΙΣΟΥΝ ΟΙ ΜΗΤΕΡΕΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ», που δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο τεύχος της Σ.Π. (Τ. 60, σελ. 207-208) δίδουν συνέχεια με επιστολές τους, ο Γεωπόνος κ. **Βασίλης Μπουφίδης** και ο Διοικητικός Σύμβουλος της Εταιρείας μας Οικονομολόγος κ. **Θεόδωρος Χαρίτος**

Τις επιστολές τους δημοσιεύουμε, χωρίς σχολιασμό, στη συνέχεια και φυσικά θα δημοσιεύουμε επιστολές και άλλων καλών φίλων που θα μας αποσταλούν.

1. Επιστολή κ. Βασίλη Μπουφίδα

Κύριε Σελλιανάκη, στο πολύ σύντομο αλλά τεκμηριωμένο άρθρο σας με τίτλο «Να γυρίσουν οι γυναίκες στο σπίτι» επιθυμώ να προσθέσω ένα πολύ διδακτικό παράδειγμα παγκοσμίου ενδιαφέροντος, τα στοιχεία του οποίου υπήρξαν μία απ' τις πολλές αλλά και πολύ σοβαρές παραμέτρους που οδήγησαν στην ανατροπή και πτώση του καθεστώτος στην πρώην Σοβιετική Ένωση.

Ήταν συνήθεια και αρχή του Σοβιετικού Οργανισμού Τουρισμού, το τελευταίο βράδυ προ της αναχώρησης της όποιας ομάδος τουριστών, να την ενημερώνει πάντα κάποιος Πανεπιστημιακός Καθηγητής, αναφορικά με τη ζωή των Σοβιετικών πολιτών και τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε αυτή η χώρα μετά τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Εκείνο όμως που έκανε ιδιαίτερη εντύπωση σε μας ήταν ο σοβαρός και ειλικρινής τονισμός στα λόγια του Καθηγητή ότι «τα τελευταία χρόνια δεν μπορούμε να έχουμε λαϊκούς Σοβιετικούς πολίτες, επειδή απ' το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό και το Γυμνάσιο ακόμα, τα παιδιά μας δεν γνωρίζουν τη στοργή, την αφοσίωση και τη γλυκύτητα της Μάνας, γιατί εργάζεται έξω από το σπίτι και απασχολείται ελάχιστα με την οικογένεια» και μας διαβεβαίωνε ότι το κράτος πολύ σύντομα θα ψηφίσει νόμο για την επιστροφή της γυναίκας στο σπίτι.

Βέβαια, ο κ. καθηγητής ήταν αντικειμενικός και αγνός και υπερασπίστης του συστήματος, όμως δεν μπορούσε να φανταστεί – όπως και μεις – ότι με τη Μάνα έξω από το σπίτι και την πολιτική φθορά και διαφθορά έγινε η ανατροπή. Και όλα αυτά τα θλιβερά σε μία χώρα με το 1/6 της επιφανείας της γης και με ένα πολιτικό σύστημα που στις πρώτες δημιουργικές της δεκαετίες έστειλε πρώτη τον άνθρωπο στο διάστημα, που καθιέρωσε την δωρεάν παιδεία και τη γυναίκα ισότιμο συντελεστή σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής και με την ψήφο της από το 1918 ακόμα.

Ο ύμνος στη γυναίκα Μητέρα όλου του κόσμου:

«Μητέρες όλου του κόσμου που τρέφετε τα παιδιά σας μια φορά με το αίμα της

μήτρας σας, μια φορά με το γάλα των μαστών σας και μια φορά με τη στοργή σας δίνοντας ευτυχία στη ζωή τους, σας αποκαλώ όλες ισόθεις», έλεγε ο μεγάλος φιλόσοφος του γαλλικού διαφωτισμού Ρουσσώ. Και την ξεριζωμένη καρδιά της Μάνας ζητούσε η αγαπημένη του να της φέρει ως απόδειξη της αφοσίωσής του σ' αυτήν, μα όπως την κρατούσε στα χέρια του και έτρεχε, έπεσε και χτύπησε και η καρδιά της Μάνας αποκρίθηκε: «εχτύπησες παιδάκι μου και κλαίει». Και ο δικός μας ποιητής: «Μάνα δεν βρίσκεται λέξη καμία να 'χει στον ήχο της τόση αρμονία»... σαν ποιός να σ' άκουσε με στήθος κρύο όνομα θείο...

Και ο σημερινός αντίποδας:

Σήμερα όλοι μιλούν για κοινωνική, ηθική και πολιτιστική κατρακύλα του καπιταλιστικού συστήματος και για το μέγα δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας.

Ναί, έξω η γυναίκα όταν είναι απαραίτητη αλλά και στο σπίτι με την βοήθεια του κράτους όταν δεν μπορεί να μεγαλώσει τα παιδιά της, όπως την υμνολογούν ποιητές και φιλόσοφοι.

Με την κατάργηση του τείχους του Βερολίνου, το πρώτο φορτίο της πρώτη αμαξοστοιχίας που έφτανε στην πρώην Ανατολική Γερμανία ήταν πορνογραφικό υλικό για τους δήθεν διψασμένους σεξουαλικά και «δυστυχείς» Ανατολικογερμανούς.

Και στις «σοβαρές» ελληνικές εφημερίδες με πρόστυχες πόζες κοριτσιών και στο 90... μπορεί κανείς να ικανοποιήσει όλα τα βίτσια του.

Μα και οι τηλεπαρουσιάστριες στις λεγόμενες ανεπτυγμένες χώρες, παρουσιάζουν τα προγράμματά τους με προκλητικά εσώρουχα.

Από πού λοιπόν να γλυτώσει ένα μέρος των γυναικών μας για ν' αποφύγει τη συζυγική απάτη, την πορνεία και τα ναρκωτικά, το έγκλημα και την πτώση και με βοηθό τη φοβερή ανεργία; Είναι καιρός να σεβαστούμε τη γυναίκα Μητέρα και να μη την βλέπουμε μόνο ως εμπορεύσιμο και απολαύσιμο προϊόν για να κάνουμε χρηστούς πολίτες, στέρεη οικογένεια και κοινωνία.

Συμφωνώ με τις θέσεις σας κ. Σελλιανάκη. Το θέμα είναι πολιτικό και κοινωνικό και αξίζει συζήτησης.

2. Επιστολή κ. Θεόδωρου Χαρίτου

ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

«Ἐὰν λησμονήσω τὸν Θεόν, λησμονήσω σὲ αὐτήν»

Κύριε Πρόεδρε. Συμφωνώντας απόλυτα με τις σκέψεις-προτάσεις σας που δημοσιεύονται στο τεύχος του Περιοδικού Νο 60 με τίτλο «Να γυρίσουν οι μητέρες στο σπίτι», θέλω να προσθέσω ότι αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, όπως πολύ ωραία την περιγράφετε, είναι η αδυναμία των Μανάδων να συμπεριφερθούν στα παιδιά τους σύμφωνα και με τις διδαχές του Αγίου του αιώνα μας Αγίου Νεκταρίου, τις οποίες αυτούσιες παραθέτω αμέσως κατωτέρω:

«*Ἡ μήτηρ δι' ενός φιλήματος, διὰ τῆς μειλίχου αὐτῆς φωνῆς καὶ τῶν ἀβρῶν αὐτῆς θωπευμάτων, δύναται νὰ διεγείρῃ εὐθύς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδὸς τὴν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ροπὴν καὶ κλίσιν· ὁμοίως ἡ αὐτὴ, δι' ενός δυσμενοῦς βλέμματος, δι' ενός δακρύου κυλιομένου ἐπὶ τῶν παρειῶν της, διὰ μιᾶς ἐκφράσεως τῆς δηλωτικῆς της θλίψεως τῆς καρδίας της, δύναται νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν παῖδα ἀπὸ τοῦ ὀλεθριωτάτου τῆς κακίας κινδύνου. Ὁ παῖς ἐν τῷ μητρικῷ κόλπῳ ἀνατρεφόμενος καὶ ἐν τῇ μητρικῇ ἀγκάλῃ θερμαινόμενος, ἀρχίζει νὰ ἀγαπᾷ, πρὶν ἢ καταμάθῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγάπης καὶ ἀρχίζει νὰ ὑποτάσῃ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν εἰς τὸν ἠθικὸν νόμον, πρὶν ἢ καταμάθῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἠθικοῦ νόμου καὶ τὴν πρώτην δὲ περὶ Θεοῦ ἔννοιαν, μόνον ἡ μήτηρ εἶναι ἡ καταλληλοτάτη νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ παιδικῇ καρδίᾳ. Ὁ μέγιστος τῶν σημερινῶν παιδαγωγῶν Πεσταλότσης*, ἀναθέτων ἅπασαν τὴν θρησκευτικὴν τοῦ παιδὸς ἀγωγὴν εἰς τὰς μητέρας, ἀνακράζει: «Ἐπίστευσα εἰς τὴν μητέρα μου· ἡ καρδία αὐτῆς κατέδειξεν εἰς ἐμὲ τὸν Θεόν, ὁ Θεὸς μου εἶναι ὁ Θεὸς τῆς μητρός μου. Θεὸς τῆς καρδίας μου εἶναι ὁ Θεὸς τῆς καρδίας της· μήτηρ, μήτηρ! Σὺ κατέδειξάς μοι τὸν Θεόν ἐν τοῖς προστάγμασί σου καὶ ἐγὼ εὗρον αὐτὸν ἐν τῇ ὑπακοῇ μου· μήτηρ, μήτηρ! Ἐὰν λησμονήσω τὸν Θεόν, λησμονήσω σὲ αὐτήν».*

Τα ὅσα πιο πάνω αναφέρει ὁ Ἅγιός μας, κύριε Πρόεδρε, λείπουν ἀπὸ τα παιδιά. Οἱ μητέρες δὲν ασχολοῦνται με τα παιδιά πλέον καὶ τοῦτο εἴτε διότι ἡ επαγγελματική τους καταξίωση ἔχει πρωτεύουσα σημασία καὶ δὲν προλαβαίνουν συνεπῶς νὰ ασχοληθοῦν με τα παιδιά τους, εἴτε διότι δὲν θέλουν, γιὰ λόγους που αὐτές γνωρίζουν, με ἀποτέλεσμα,

α) νὰ μὴ γεννοῦν δεῦτερο ἢ τρίτο παιδί καὶ

β) τα παιδιά αὐτά νὰ ἀκολουθοῦν στραβὸ δρόμο στη ζωὴ τους με ὅλα τα γνωστὰ επακόλουθα.

(*) Γιόχαν Χάινριχ Πεσταλότσι, Ελβετὸς Παιδαγωγὸς (1716-1827). Ασχολήθηκε με τὴ Θεολογία καὶ τὸ Δίκαιο. Μεγάλῃ ἐπίδραση στὴν πνευματικὴ του διαμόρφωση ἄσκησε τὸ πνευματικὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς, διαποτισμένο ἀπὸ τὸν διαφωτισμὸ, καὶ ἰδιαίτερα ἡ μελέτη τῶν ἔργων τοῦ Μπάτζεντοφ καὶ τοῦ Ρουσσώ.

Ἡ μέθοδος τοῦ Πεσταλότσι στὴν πράξη ἦταν ἐξαιρετικὰ ἀναλυτικὴ καὶ σχολαστικὴ, ἡ ἀντίληψη ὁμως γιὰ τὴν καθολικότητα τῆς κατανόησης καὶ ἡ συνείδηση τῆς ἀνάγκης τῆς ὅσο το δυνατό περισσότερο προσαρμογῆς τῆς ἐκπαίδευσης στὴ ζωὴ, οδήγησαν τὸν Πεσταλότσι στο νὰ τονίζει ὅλο καὶ περισσότερο τὴν ἀνάγκη τῆς χρησιμοποίησης τῆς μεγαλύτερης ἀπλότητος καὶ φυσικότητας σὲ κάθε ἐκπαιδευτικὴ μέθοδο, εἶτι που νὰ μπορεῖ αὐτὴ νὰ μεταδοθεῖ σὲ ὅλους τοὺς δασκάλους καὶ τίς ΜΗΤΕΡΕΣ. Ἡ παιδαγωγικὴ τοῦ μεθόδου συμβίβασε τα ἰδανικά τοῦ Ρουσσώ γιὰ ἐλεύθερη διάπλαση τῆς προσωπικότητας, με τὴν ἀπαίτηση συγκεκριμένης συμμετοχῆς στὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς.

Πολλές από τις μητέρες, πιστεύουν ότι τα ακριβά ρούχα, παπούτσια, στολίδια και παιχνίδια καθώς και η υποκατάστασή τους από τις νταντάδες, είναι αρκετά για να αντικαταστήσουν το χάδι, την τρυφερότητα, την αγκαλιά και την αυστηρότητα, όταν αυτή χρειάζεται, της μητέρας. Έχω δει παιδί με πτυχίο Πανεπιστημίου να λέει με παρακλητικό - ικετευτικό τρόπο σε μωρό: «Έλα χάιδεψέ με λίγο, λιγουλάκι». Το παιδί αυτό δεν ένοιωσε ποτέ τη μητρική θωπεία, την οποία από το μωρό επίμονα ζητάει γιατί την έχει ανάγκη.

Τα παιδιά ζητάνε με τον τρόπο τους, την ανοιχτή αγκαλιά της Μάνας τους, η οποία παραμένει ερμητικά κλειστή, γιατί προέχει γι' αυτές η επαγγελματική αποκατάσταση-καταξίωση ή και ό,τι άλλο έχουν στην ψυχή τους, την οποία ο λαϊκός βάρδος αποκαλεί άβυσσο.

Τόσο λοιπόν η αδυναμία των Μανάδων να εφαρμόσουν τις διδαχές του Αγίου μας, όσο και οι κακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων που υπάρχουν – στα περισσότερα δυστυχώς νοικοκυριά – σημαδεύουν την γονικότητα, ιδιαίτερα στα πρώτα πέντε χρόνια της ζωής του παιδιού. Όταν, δηλαδή, οι σχέσεις μεταξύ Μάνας και παιδιού είναι καλές, το παιδί οπλίζεται με δύναμη, νοιώθει ασφάλεια, έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό του, δημιουργεί δυνατή προσωπικότητα και γίνεται δημιουργικό. Αντίθετα, όταν οι σχέσεις δεν είναι καλές, όταν δηλαδή υπάρχει μια τυπική - επιφανειακή σχέση, τότε το ρίσκο για τη ζωή του παιδιού είναι πολύ μεγάλο. Το ρίσκο είναι ακόμη μεγαλύτερο όταν το παιδί γίνεται ναρκισσιστικό, χαϊδεμένο και όταν του παρέχεται υπερπροστασία, η οποία ακυρώνει την ασφάλεια που δίνει η προστασία, αφού υπερπροστασία σημαίνει έμμεση επιθετικότητα.

Αποτέλεσμα τέτοιων καταστάσεων είναι οι ψυχώσεις, οι διαταραχές της προσωπικότητας του παιδιού, τα τικς, οι ανασφάλειες, το άγχος με τις δυσάρεστες συνέπειες που δημιουργούνται απ' αυτά, τόσο στο ίδιο το παιδί όσο και στα παιδιά του παιδιού του, αφού και αυτά συμπεριφέρονται ανάλογα στα δικά τους παιδιά.

Γι αυτό, είναι ανάγκη, να ακούγονται τέτοιες φωνές, έστω και αν προκαλούνται θύελλες. Είναι ανάγκη να ταραχθούν τα λιμνάζοντα νερά, για να φτιάξουμε ανθρώπους ικανούς να συνεχίσουν το έργο των προγόνων μας, για τη σωτηρία της πατρίδας μας και του Ελληνισμού γενικότερα, αφού η υπογεννητικότητα είναι αποτέλεσμα τόσο των αδυναμιών των Μανάδων να συμπεριφερθούν σύμφωνα με τις διδαχές του Αγίου μας, όσο και των κακών συζυγικών σχέσεων που, εν πολλοίς, είναι και απόρροια της εξωοικιακής απασχόλησής τους.

Ας γίνει λοιπόν, σλόγκαν ο τίτλος του άρθρου σας «ΝΑ ΓΥΡΙΣΟΥΝ ΟΙ ΜΗΤΕΡΕΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ».

Θ. Χ.

*Το να ζεις χωρίς ιδέα
είναι ο ασφαλέστερος θάνατος...
Να πεθάνεις όμως για μια ιδέα
είναι η ασφαλέστερη ζωή!*

I.C.A.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

(Alliance Cooperative Internationale ACI ή ICA)

ΕΔΡΑ ΓΕΝΕΥΗ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση είναι μια ανεξάρτητη, μη κυβερνητική οργάνωση, η οποία συνενώνει, εκπροσωπεί και υπηρετεί τους συνεταιρισμούς παγκόσμια. Ιδρύθηκε στο Λονδίνο το 1895. Μέλη της είναι εθνικές ή διεθνείς συνεταιριστικές οργανώσεις όλων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών συνεταιρισμών, συνεταιριστικών τραπεζών, συνεταιρισμών ηλεκτρικής ενέργειας, βιομηχανικών, ασφαλιστικών, αλλιευτικών, οικοδομικών, τουριστικών και καταναλωτικών συνεταιρισμών.

Σήμερα η Δ.Σ.Ε., έχει περισσότερα από 230 μέλη – οργανώσεις όλων των κατηγοριών συνεταιρισμών από 100 περίπου χώρες που εκπροσωπούν περισσότερα από 730 εκατομμύρια φυσικά πρόσωπα.

Κύριος σκοπός της είναι να προάγει και να ενισχύει αυτόνομους συνεταιρισμούς σε όλο τον κόσμο. Με δραστηριότητες που αναπτύσσει σε διεθνές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η Δ.Σ.Ε., επιζητεί να προάγει και να προστατέψει τις συνεταιριστικές αρχές και αξίες, να διευκολύνει τις φιλικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ των οργανισμών – μελών του και να συμβάλλει στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου των εργαζομένων όλων των χωρών.

Για να μπορέσει να επιτύχει τους σκοπούς αυτούς προσπαθεί να επηρεάσει τις κυβερνήσεις να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη συνεταιριστική ανάπτυξη, ενημερώνοντάς τες για το ρόλο των συνεταιρισμών, προσπαθεί να δικτυώσει και να προωθήσει ανταλλαγή εμπειριών και κινητικότητα και τέλος να κάνει ανακατανομή των χρηματο-οικονομικών πόρων για τη συνεταιριστική ανάπτυξη.

Τον Οκτώβριο του 1992 τα μέλη της Δ.Σ.Ε. δημιούργησαν μια νέα αποκεντρωμένη δομή για την Ένωση που αποτελείται από τη Γενική Συνέλευση, τις περιφερειακές Συνελεύσεις, το Συμβούλιο και την Επιτροπή Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου.

Η Γενική Συνέλευση είναι το κορυφαίο όργανο της Δ.Σ.Ε., αποτελείται από

εκπροσώπους από όλες τις οργανώσεις - μέλη και συνέρχεται κάθε 2 χρόνια για να διαμορφώσει πολιτική για τα σημαντικότερα θέματα που έχουν σχέση με τις οργανώσεις και το συνεταιριστικό κίνημα. Επίσης διαμορφώνει το πρόγραμμα εργασίας και τον προϋπολογισμό.

Οι Περιφερειακές Συνελεύσεις συνέρχονται κάθε δεύτερο χρόνο εναλλακτικά με τη Γενική Συνέλευση στην Αφρική, την Αμερική, την Ασία και Ειρηνικό και την Ευρώπη. Σκοπός τους είναι η προώθηση της συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο και η δημιουργία ενός **forum** για συζητήσεις για περιφερειακά θέματα. Εφαρμόζουν τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και θέτουν τις προτεραιότητες για το πρόγραμμα εργασίας της **Δ.Σ.Ε.** στις περιφέρειες. Επίσης προτείνουν έναν περιφερειακό υποψήφιο για έναν από τους 4 Αντιπροέδρους της **Δ.Σ.Ε.**

Το Συμβούλιο της **Δ.Σ.Ε.**, επιβλέπει τη λειτουργικότητά της, προτείνει τον προϋπολογισμό, αποφασίζει για θέματα των μελών, παίρνει αποφάσεις για τα θέματα αυτά και διορίζει το Γενικό Διευθυντή.

Η Επιτροπή Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου ελέγχει την οικονομική κατάσταση της οργάνωσης, διορίζει τους εσωτερικούς ελεγκτές και ενημερώνει τη Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο.

Επίσης, εξειδικευμένοι οργανισμοί (για τον επιχειρηματικό τομέα) και εξειδικευμένες επιτροπές (για μη εμπορικούς τομείς) δημιουργούνται από τη Γενική συνέλευση και δίνουν αναφορά σ' αυτή. Τα εξειδικευμένα αυτά σώματα συνεργάζονται με τη **Δ.Σ.Ε.**, για πρακτικά θέματα και βοηθούν στην πολιτική λήψης αποφάσεων.

Τέλος, το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της **Δ.Σ.Ε.**, έχει κλείσει 40 χρόνια εμπειρίας. Το Πρόγραμμα αυτό αναφέρεται στις ανάγκες των συνεταιρισμών για τεχνική βοήθεια κατά τη συνεταιριστική αναπτυξιακή διαδικασία. Ο ρόλος της **Δ.Σ.Ε.**, είναι να ενεργεί σαν καταλύτης και συντονιστής της συνεταιριστικής ανάπτυξης με σκοπό την προώθηση και ενδυνάμωση της αυτόνομης συνεταιριστικής δράσης σε όλο τον κόσμο. Η **Δ.Σ.Ε.**, εστιάζει το Αναπτυξιακό Πρόγραμμά της σε εκφρασμένες προτεραιότητες των μελών της.

Η έδρα της **Δ.Σ.Ε.**, είναι στη Γενεύη. Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της **Δ.Σ.Ε.** συντονίζεται από το αναπτυξιακό τμήμα στη Γενεύη και εφαρμόζεται μέσω των Περιφερειακών Γραφείων που δημιουργήθηκαν για την Ανατολική, Κεντρική και Νότια Αφρική, τη Δυτική Αφρική, την Ασία και τον Ειρηνικό, την Λατινική Αμερική και την Καραϊβική. Επιπροσθέτως λειτουργούν Γραφεία Μελετών, εκεί που υπάρχουν συγκεκριμένες ανάγκες, τα οποία και εφαρμόζουν τα Αναπτυξιακά Προγράμματα της **Δ.Σ.Ε.**

Απόδοση, Ολ. Κλήμη – Καμινάρη

Συνθηκολόγηση με τη σύγχρονη συλλογιστική του Marketing, προϋπόθεση για την επιβίωση των Οργανώσεων

Του κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΧΑΡΙΤΟΥ, Οικονομολόγου - Συνεταιριστή

Στο τεύχος του Νοεμβρίου 2000 του Περιοδικού ΑΝΑΠΤΥΞΗ υπάρχει αφιέρωμα στις εξαγωγές με τίτλο «Η πορεία των ελληνικών εξαγωγών». Εδώ φιλοξενείται άρθρο με τίτλο «Το διαβατήριον της ελληνικής δραστηριότητας».

Ο συντάκτης του άρθρου, μεταξύ άλλων, εστιάζοντας το πρόβλημα στην ποιότητα και το ονοματεπώνυμο του προϊόντος, στο μάρκετινγκ και στις συνεργασίες των οργανώσεων - επιχειρήσεων, αναφέρει τα εξής:

«Προϊόντα με ονοματεπώνυμο και ποιότητα.

Υπάρχουν και διαρθρωτικοί λόγοι που πλήττουν τις εξαγωγές και αυτοί εστιάζονται στην απεριόριστη ανωνυμία των ελληνικών προϊόντων καθώς και τη μη εξελίξιμη ποιότητά τους.

Δεν μπορείς πλέον να πηγαίνεις σε ξένες αγορές χωρίς ποιότητα, διότι μόνο με αυτό τον τρόπο μπορεί ο αλλοδαπός καταναλωτής να αναγνωρίζει το προϊόν και να το ζητά με τ' όνομά του. Η μόνη, λοιπόν, ενδεδειγμένη και σίγουρα αποτελεσματική λύση είναι αυτή της επωνυμίας, σε συνδυασμό με την υψηλή ποιότητα, η οποία δεν θα πρέπει να παραμένει στάσιμη.

Αυτό δεν σημαίνει ότι τα ελληνικά προϊόντα δεν είναι ποιοτικά. Αλλά, έχουν τέτοια ποιότητα που κάποιοι άλλοι μπορούν να την επιτυγχάνουν στην παραγωγή τους με πολύ χαμηλότερη τιμή, οπότε είναι ανταγωνιστικότερα και κερδίζουν συνεχώς έδαφος εις βάρος των προϊόντων άλλων χωρών. Δεν μπορεί, λοιπόν, η ελληνική εξαγωγική επιχείρηση να πουλά προϊόντα παρόμοια με αυτά που πούλαγε την προηγούμενη δεκαετία.

Μάρκετινγκ

Ένα ακόμα γνώρισμα των ελληνικών εξαγωγών, που αποτελεί σκόπελο στην ανάπτυξή τους, είναι η έλλειψη σύγχρονων μεθόδων προώθησης. Λείπει ο σύγχρονος τρόπος πωλήσεων, η παρουσία στελεχών με γνώση στις σύγχρονες μεθόδους ανάπτυξης των επιχειρήσεων, που θεωρείται πλέον αναγκαία, καθώς τα προϊόντα νέας τεχνολογίας που δείχνουν άνοδο απαιτούν και ειδικευμένα στελέχη για την προώθησή τους.

Είναι απαραίτητο, λοιπόν, να γίνει διαφήμιση, να δημιουργηθούν τμήματα πωλήσεων και ανάπτυξης σε κάθε επιχείρηση και ταυτόχρονα να υπάρχει και συντονι-

σμός όλων των φορέων της πολιτείας και των επιχειρήσεων, για να δημιουργηθεί ενιαία στρατηγική ανάπτυξης με στόχο την εξέλιξη του κλάδου. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται από τους επίσημους φορείς και βέβαια προϋποθέτει κόστος και εφαρμογή της τεχνολογίας στη δραστηριότητα των επιχειρήσεων. Με τη μέθοδο αυτή θα μπορέσει να ενισχυθεί και η προσπάθεια αναδιάρθρωσης του κλάδου.

Συνεργασίες - Συνενώσεις

Χιλιάδες μικρές εξαγωγικές επιχειρήσεις βρίσκονται πλέον σε δύσκολη θέση, καθώς έχουν ν' αντιμετωπίσουν το διεθνή ανταγωνισμό. Οι καλά οργανωμένες επιχειρήσεις βρίσκονται σε εγρήγορση και κυρίως όσες ασχολούνται με προϊόντα νέας τεχνολογίας προχωρούν με ιδιαίτερη ένταση. Ωστόσο οι υπόλοιπες ήδη αντιμετωπίζουν προβλήματα, τα οποία για να τα ξεπεράσουν χρειάζονται βοήθεια. Εκτός από την επωνυμία και την ανάπτυξη των πωλήσεων, που μάλλον είναι κινήσεις που μπορούν να γίνουν από τις μεγάλες επιχειρήσεις που είναι περισσότερο οργανωμένες. Η λύση, λοιπόν, για τις μικρότερες είναι να συγχωνευθούν, να συνεργασθούν και να δημιουργήσουν ενιαία σχήματα που θα μπορέσουν συλλογικά να αναπτυχθούν και να λειτουργήσουν ως μεγάλες εξαγωγικές επιχειρήσεις».

Εμείς θα συμφωνήσουμε απόλυτα με τον συντάκτη του πιο πάνω άρθρου και θα προσθέσουμε ότι αυτά γίνονται, πραγματοποιούνται ή αν θέλετε μπορούν να υλοποιηθούν μόνο από τα στελέχη εκείνα που είναι προσανατολισμένα στο marketing. Είναι, δηλαδή, για να χρησιμοποιήσουμε και τη σχετική ορολογία, marketing oriented και δεν αναφερόμαστε στα υπηρεσιακά μόνο στελέχη. Αναφερόμαστε και στα αιρετά των οργανώσεων στελέχη που διοικούν αυτές και έχουν υποχρέωση όχι μόνο να διασφαλίσουν και αυξήσουν τα εισοδήματα των συνεταίρων και την περιουσία των οργανώσεών των, αλλά και να τις αναπτύξουν. Πρέπει, συνεπώς, οι διοικήσεις των οργανώσεων να πεισθούν, αν δεν είναι εξοικειωμένες με την επιστήμη του Μάρκετινγκ και δεν έχουν υπηρεσιακά στελέχη προσανατολισμένα σ' αυτήν, να προσλάβουν το ταχύτερο δυνατό τέτοια στελέχη. Έχουν τη δυνατότητα άλλωστε σύμφωνα με το νέο Νόμο 2810/2000.

Τα στελέχη αυτά, ύστερα από ανάλυση των δυνατών και αδυνάτων σημείων της οργάνωσης, του ανταγωνισμού, των αγορών εσωτερικού και εξωτερικού, την πρόβλεψη και την κατανόηση και σωστή συσχέτιση όλων των στοιχείων του Marketing Mix, είναι σε θέση να πείσουν τις διοικήσεις των οργανώσεων για την αναγκαιότητα των όσων πιο πάνω από το συντάκτη του άρθρου αναφέρονται και τα οποία είναι, πέραν από κάθε άλλη προτεραιότητα, απαραίτητο να γίνουν, προκειμένου να συνεχίσουν αυτές να αποτελούν τον κορμό ανάπτυξης της οικονομίας τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Εμείς θα συνεχίσουμε να τονίζουμε και συνεχώς να επαναφέρουμε την άποψή μας αυτή κάθε φορά που επικοινωνούμε με τις οργανώσεις, μέχρις ότου οι διοικήσεις αυτών **συνθηκολογήσουν με τη σύγχρονη συλλογιστική του Marketing**, το μίγμα του οποίου, για την πλειοψηφία αυτών, συνιστά πολύπλοκο μηχανισμό,

τον οποίο με τη δομή που διαθέτουν δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν. Αν οι διοικήσεις δεν συνθηκολογήσουν με τη συλλογιστική αυτή, οι οργανώσεις – και ιδιαίτερα οι εξαγωγικές – θα παραμείνουν «παθητικές» με κυρίαρχο στοιχείο στη λήψη των επιχειρηματικών τους αποφάσεων το **ένστικτο**, τα **ευκαιριακά**, συχνά δε και τα **εξωοικονομικά** κριτήρια.

Το στοιχείο αυτό, για παράδειγμα, γίνεται ιδιαίτερα εμφανές στην τέταρτη συνιστώσα του «μίγματος» marketing, την πολιτική προώθησης (βλέπε σχήμα στην επόμενη σελίδα), ο ρόλος της οποίας είναι η ανάπτυξη της επικοινωνίας με το επιδιωκόμενο τμήμα-στόχο της αγοράς.

Στο πεδίο αυτό, οι επιχειρήσεις δυσχεραίνονται στην αναζήτηση της κατάλληλης σύνθεσης του μίγματος προώθησης, με συνέπεια τη σπατάλη πόρων και την αποδυνάμωση ακόμα και σωστών πρωτοβουλιών, λόγω της μή σύμμετρης υποστήριξής τους από τις άλλες συνιστώσες του μίγματος προώθησης/επικοινωνίας.

Η απελευθέρωση της αγοράς συμπίπτει με την περίοδο που ο μηχανισμός της επιχειρηματικής επικοινωνίας γίνεται όλο και πολυπλοκότερος, με αναπόφευκτη συνέπεια την απαξίωση των παραδοσιακών μεθόδων προσέγγισης του πελάτη.

Η «επαρχιώτικη» αντίληψη πολλών διοικήσεων, προσκολλημένων στις μεθόδους του χθες, τους εμποδίζει να αντιληφθούν τη διάσταση των μεταβολών στη διεθνή αγορά, των οποίων κυρίαρχο στοιχείο είναι η ταχύτητα μετάδοσης πληροφοριών, εικόνων και μηνυμάτων και να στραφούν στην ανάπτυξη προγραμμάτων marketing, με κορυφαία προσπάθεια τη δημιουργία σωστής εταιρικής εικόνας μέσα από μια σωστή εταιρική ταυτότητα.

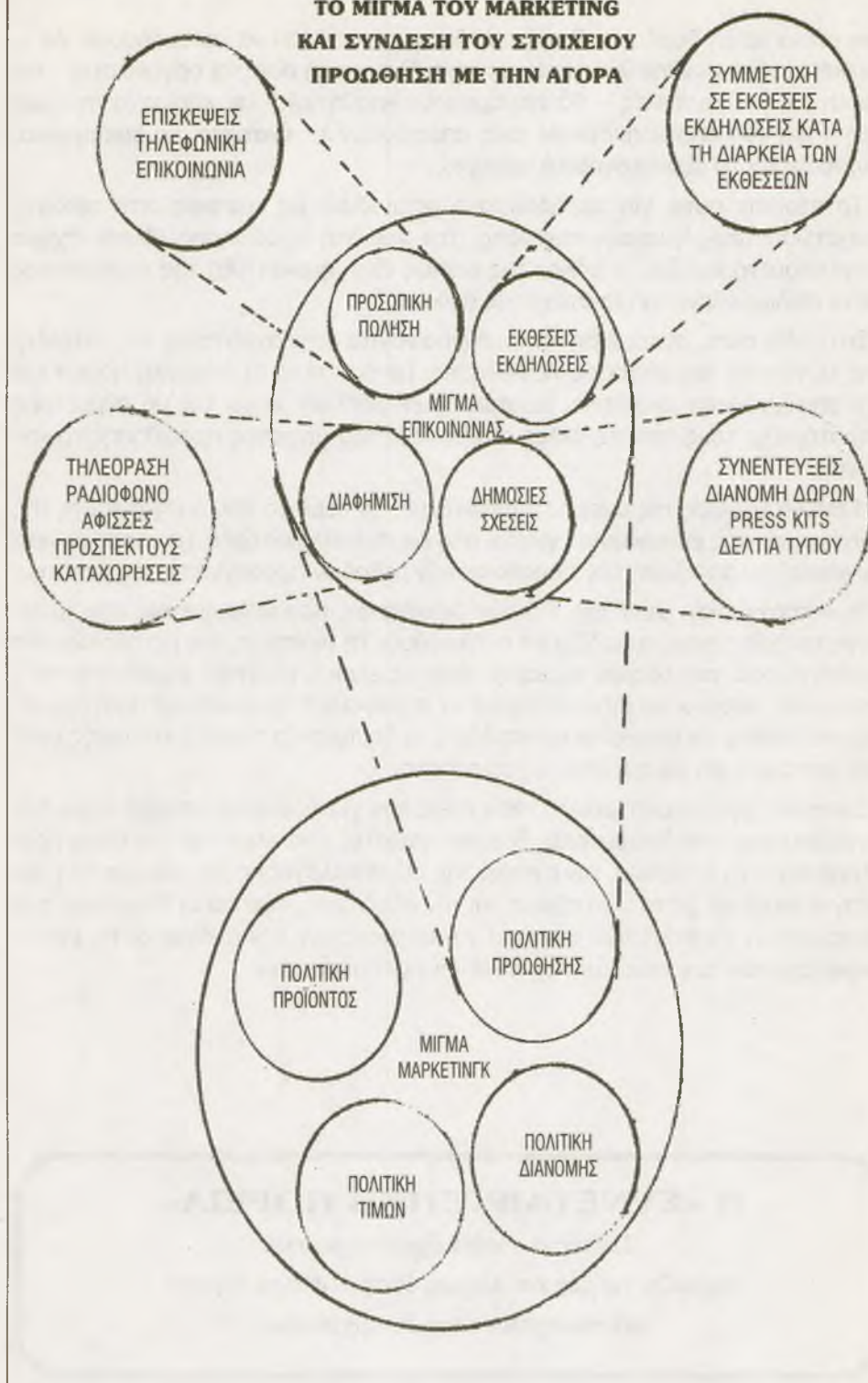
Συνεπώς, έχουμε υποχρέωση τόσο εμείς που για δεκαετίες υπηρετήσαμε τον συνεργατισμό από διευθυντικές θέσεις – γνώστες άρα όλων των πιο πάνω προβλημάτων – να τονίζουμε την ανάγκη της συνθηκολόγησης όχι μόνο με το μάρκετινγκ αλλά και με το μάνατζμεντ και την οργάνωση, όσο και οι διοικήσεις των οργανώσεων να θελήσουν σύντομα να κατανοήσουν την ανάγκη αυτή, για το συμφέρον των οργανώσεών των αλλά και των συνεταίρων.

Η «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

*Δεν κάνει στείρα δημοσιογραφία,
εκφράζει γνώμες και παίρνει θέση σ' όλα τα θέματα
που απασχολούν τον Συνεργατισμό.*

**ΤΟ ΜΙΓΜΑ ΤΟΥ MARKETING
ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ
ΠΡΩΘΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ**

ΑΝΗΚΕΙ ΠΛΕΟΝ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Η μετοχοποίηση της και η Εγκύκλιος 26/30-1-2001

Σημειώσεις του κ. Γ. ΚΑΦΕΤΖΑΚΗ

Με την ανωνυμοποίηση της Αγροτικής Τράπεζας, που έγινε στις 4-9-1991 σύμφωνα με το άρθρο 26 του Νόμου 1914/1990, καταργήθηκε κατ' ουσίαν η Τράπεζα, στην οποία είχε ανατεθεί η άσκηση της ευαίσθητης και δύσκολης αγροτικής πίστης, με τον ιδρυτικό της Νόμο 4332/1929.

Η ΑΤΕ, στα εβδομήντα χρόνια της πορείας της, συνέβαλε αποτελεσματικά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, με ταυτόχρονη ανάπτυξη της οικονομίας και του εισοδήματος των αγροτών-πελατών της. Χωρίς κανένα δισταγμό μπορούμε να πούμε ότι η ΑΤΕ υπήρξε ο μεγαλύτερος Αναπτυξιακός Οργανισμός της χώρας.

Σαν Κρατικό Πιστωτικό Ίδρυμα, αντιμετώπιζε πάντοτε όλους τους αρνητικούς εκείνους, εξωγενείς κυρίως, παράγοντες που επηρέαζαν αισθητά τον τρόπο διαχείρισης των κεφαλαίων της. Η παρέμβαση του Κράτους στη διαχείριση της Τράπεζας ήταν πιεστική και αποφασιστική, ώστε να ασκείται σημαντικό μέρος κοινωνικής πολιτικής σε βάρος της Τράπεζας. Ακόμη, η έλλειψη συστημάτων διαχείρισης προσωπικού (τοποθετήσεις - προσλήψεις κ.ά.), η αναποτελεσματικότητα του μηχανισμού πιστοδοτήσεων και η πλήρης διασύνδεσή της με το Δημόσιο, επηρέαζαν την όλη κατάσταση της Τράπεζας, όπου τα οικονομικά της μεγέθη και οι χρηματοοικονομικοί δείκτες, να βρίσκονται σε απαγορευτικά επίπεδα, αλλά και σε πλήρη αδυναμία συμμόρφωσής της στους κανόνες της εποπτείας και του ελέγχου από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η ίδια κατάσταση συνεχίστηκε και μετά την ανωνυμοποίηση της Τράπεζας, που εξακολούθησε να λειτουργεί αποτελεσματικά. Κύρια χαρακτηριστικά της κατάστασης που δημιουργήθηκε ήταν:

- Το προβληματικό χαρτοφυλάκιο δανείων με μεγάλο ύψος επισφαλειών.
- Η ανεπάρκεια κεφαλαίων.
- Η αναποτελεσματικότητα της διαχειριστικής της πολιτικής και του μοντέλου οργάνωσης και λειτουργίας της.
- Η ανυπαρξία κερδοφορίας.

Η ανάγκη αλλαγής πορείας της Τράπεζας και της αναπροσαρμογής και ανασυγκρότησής της ήταν αδήριτη. Πολύ καθυστερημένα (1998) η Τράπεζα, με τα προγράμματα ανασυγκρότησης (λειτουργικής και οργανωτικής) και οικονομικής εξυγίανσης που υιοθέτησε, κατάφερε σε σύντομο χρονικό διάστημα

να ανατρέψει την αρνητική πορεία και να ανακτήσει όλες τις προϋποθέσεις βιωσιμότητας και σταθερής δυναμικής ανάπτυξης της.

Η μετοχοποίηση της ΑΤΕ, ίσως να αποτελεί το επιστέγασμα του προγράμματος οικονομικής εξυγίανσης και ανασυγκρότησής της. Η διϋπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποίησης αποφάσισε την εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών μετά προηγούμενη αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά 26.993 εκατομμύρια δραχμές, με την έκδοση 13.496.500 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 2.000 δραχμών η μία.

Μέχρι την μετοχοποίησή της η Τράπεζα είχε ίδια κεφάλαια 660 δισεκατομμυρίων δραχμών.

Η δημιουργία των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας είναι αποτέλεσμα των εργασιών της από την άσκηση κύρια της αγροτικής πίστης και τη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον αγροσυνεταιριστικό χώρο, με μοναδικούς πελάτες της τους αγρότες και τις Συνεταιριστικές τους Οργανώσεις. Οι τελευταίες μάλιστα είχαν αναλάβει, για λογαριασμό της Τράπεζας, τη διοχέτευση των δανείων στους αγρότες, με σημαντική μείωση του κόστους της Τράπεζας, χωρίς καμιά αμοιβή των Συνεταιρισμών. Επιπλέον δε όλα τα διαθέσιμα κεφάλαια των Συνεταιρισμών ήταν υποχρεωτικά κατατεθειμένα στην ΑΤΕ, άτοκα. Το ετήσιο μέσο ποσό των εν λόγω ατόκων καταθέσεων, που προήρχετο μόνο από συνεταιρικές μερίδες, ανήρχετο σε 1 δισεκατομμύριο δραχμές, το οποίο, με μέσο επιτόκιο 10% ανατοκιζόμενο ανά εξάμηνο, προσπόριζε στην Τράπεζα κέρδος 125.000.000.000 δραχμές στα τελευταία 50 χρόνια της λειτουργίας της.

Διαπιστώνεται, κατά συνέπεια, ότι το σύνολο σχεδόν των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας αποτελεί συνεισφορά των Συνεταιριστικών Οργανώσεων των αγροτών, προερχόμενη από τις παραπάνω σημειούμενες δύο πηγές (μείωση κόστους - άτοκες καταθέσεις).

Αυτό δικαιολογούσε την απλή απόφαση της Πολιτείας, να προσφέρει στους αγρότες και στις Οργανώσεις τους ένα μέρος των μετοχών που ανήκαν στο Κράτος, ώστε να τηρήσει την κατ' επανάληψη δοθείσα υπόσχεση όλων των κομμάτων, περί μετατροπής της ΑΤΕ σε Κρατικοσυναιτεριστική Τράπεζα ή τουλάχιστον να διέθετε ένα μέρος των κερδών από τις μετοχές της, για τη δημιουργία είτε ενός ιδρύματος αγροτικής ανάπτυξης, είτε να στήριζε νομοθετικά μέτρα του Κράτους, όπως τη συνένωση των ΑΣΟ, που προβλέπουν τα άρθρα 21 και 36 του πρόσφατου Νόμου 2810/2000 για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και να τους διευκόλυε στην απόκτηση ιδίων κεφαλαίων.

Με την εισαγωγή των μετοχών της ΑΤΕ στο Χρηματιστήριο Αξιών, οι αγρότες χάνουν οριστικά την Τράπεζα που τους στήριζε με τον τρόπο της λειτουργίας της, όπως τον διέγραψε ο αρχικός ιδρυτικός της Νόμος.

Αν όμως η Τράπεζα χάσει τους αγρότες και τις οργανώσεις τους από πελάτες της, πολύ φοβούμαστε ότι, μέσα στο αδυσώπητο ανταγωνιστικό τραπεζοπιστωτικό περιβάλλον, θα χαθεί και η ίδια, γιατί όπως είναι οργανωμένη δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις άλλες Τράπεζες, ακόμη και από την έλλειψη προσωπικού, κατάλληλα εκπαιδευμένου και προσαρμοσμένου στις απαιτήσεις της

αγοράς. Εμφανίζεται ωστόσο η Διοίκηση της ΑΤΕ να διαφοροποιημένες σήμερα στους αγρότες με την Εγκύκλιο Διαταγή της Νο 26/30-1-2001, που αφορά τη δανειοδότηση των 800.000 συνεταιρισμένων αγροτών. Η δανειοδότηση των συνεταιρισμένων αγροτών γινόταν μέσω των Συνεταιρισμών τους από της ιδρύσεως της ΑΤΕ και στηριζόταν στην αλληλέγγυο ευθύνη τους, πράγμα που είχε αποτελέσει τον θεμέλιο λίθο της αλληλοσυνεργασίας και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ αγροτών και των συνεταιριστικών τους Οργανώσεων.

Με την εγκύκλιο αυτή, καταργείται η αλληλέγγυα ευθύνη και η ομαδική μέσω του Συνεταιρισμού δανειοδότηση των συνεταιριών και καθορίζεται ότι ο κάθε συνεταιίρος θα απευθύνεται μεμονωμένα στην ΑΤΕ για την έγκριση και σύναψη των καλλιεργητικών δανείων που ελάμβανε από την Τράπεζα για την ενέργειά των κατά μέσο όρο τεσσάρων καλλιεργειών που ενεργούσε το χρόνο.

Κατά τις διευκρινίσεις των στελεχών της ΑΤΕ, η αξιολόγηση κάθε συνεταιίρου θα απαιτήσει από 1,5 μέχρι δύο ώρες. Αυτό σημαίνει ότι θα απαιτηθούν 6.400.000 ώρες (800.000 X 2 ώρες X 4 φορές μ.ο.) ή 1.666.000 μέρες για την αξιολόγηση των 800.000 πελατών της Τράπεζας.

Από την πλευρά των πελατών αυτών θα απαιτηθούν 3.200.000 μέρες απασχόλησής τους για να προσέλθουν στα Καταστήματα της ΑΤΕ προς αξιολόγηση, με επιβάρυνση από έξοδα μεταφοράς και απώλειας ημερομισθίων 20.000 εκατομμύρια ετησίως (800.000 X 4 φορές X 100 δρχ. μ.ο. τιμής εισιτηρίου + 500.000 X 4 Ημερομίσθια X 6.000 δρχ./ Ημερομίσθιο).

Επακόλουθο αυτής της τακτικής και του τρόπου δανειοδότησης των συνεταιρισμένων αγροτών θα είναι η Τράπεζα να χάσει το μεγάλο όγκο των πελατών της, με τους οποίους κυρίως πραγματοποιούσε, τα τελευταία δέκα χρόνια, τον σημειούμενο κύκλο των εργασιών της.

Θέλουμε να ελπίζουμε ότι η Τράπεζα θα αναθεωρήσει έγκαιρα τη λαθεμένη αυτή απόφασή της, για το δικό της συμφέρον αλλά και των αγροτών-πελατών της, οι οποίοι, με τη θεσμική μετατροπή της ΑΤΕ σε ανώνυμη εταιρεία (Τράπεζα γενικού σκοπού) και την εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο, έχασαν ήδη την Τράπεζά τους και τη στήριξή τους από τις υπηρεσίες του Γεωτεχνικού και Γεωργοοικονομολόγου, και οι Συνεταιρισμοί τους τις πολύτιμες επίσης υπηρεσίες του Εποπτικού κλάδου.

Η ζημιά από τη θεσμική αυτή μετατροπή τόσο για την Τράπεζα, όσο και για την αγροτική οικονομία της χώρας, θα είναι τεράστια, με επακόλουθα τα ανταγωνιστικά πλήγματα και η συρρίκνωσή της.

Γ. Κ.

*Η ζωή αλλάζει μα δε χάνεται,
η ελπίδα σβήνει μα δεν πεθαίνει,
η αλήθεια σκεπάζεται μα πάλι ξαναλάμπει*

ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Υπεραξία 14,3% και μέρισμα 2,5%
σημαίνει ΚΕΡΔΟΦΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ.
28.000 μέλη σημαίνει ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ.
19 Καταστήματα σ' όλη την Κρήτη
και την Αθήνα σημαίνει ΑΝΑΠΤΥΞΗ.
26 δις ίδια κεφάλαια σημαίνει ΣΙΓΟΥΡΙΑ.

Η απόκτηση μερίδων τώρα είναι μια
έξυπνη απόφαση γιατί
από 1η Ιανουαρίου 2001
η τιμή της μερίδας θα αυξηθεί.

Παγκρήτια Συνεταιριστική.
Αξία σταθερή.
Η Δική μας Τράπεζα.

28.000 ΜΕΛΗ
26 ΔΙΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
19 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Κόσμων 12, Τ.Θ. 1517
71110, Ηρόκλειο Κρήτης
Τηλ.: 081-342626, Fax: 081-342122
e-mail: coopbank@otenet.gr

Τη στήλη επιμελείται ο κ. Γ. ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ

Μας ερωτούν και απαντούμε:

Για το κύκλωμα ΣΙΤΟΣ - ΑΛΕΥΡΟ - ΑΡΤΟΣ, που παραπονεθήκαμε για την καθυστέρηση απάντησης στη στήλη μας, του προηγούμενου τεύχους (60) σε ερώτηση φίλου αγρότη, που καταχωρήσαμε στη στήλη του τεύχους 59, πήραμε απάντηση. Όμως μη βιαστείτε να αλλάξετε γνώμη για τη γνωστή ευαισθησία των Δημοσίων Υπηρεσιών να απαντούν... γρήγορα στους πολίτες, ιδιαίτερα όταν αυτοί είναι αγρότες.

Την απάντηση δεν την πήραμε από το Υπουργείο Γεωργίας που τη ζητήσαμε. Την πήραμε από ένα διακεκριμένο επιστήμονα που έχει ασχοληθεί με το θέμα, έχει γράψει πολλά γι' αυτό και είναι, όσο λίγοι, μελετητής των αγροτικών θεμάτων: από τον γνωστό στον αγροτοσυνεταιριστικό χώρο Γεωπόνο κ. Βασίλη Μπουφίδη. Διαβάστε την σελίδα 40. Και όταν πάρουμε την απάντηση από το Υπουργείο Γεωργίας, θα την καταχωρήσουμε επίσης στη στήλη. Ας πούμε, γρήγορα.

Και τώρα, ένας άλλος φίλος, από τον πιο κοντινό δικό μας χώρο, το χώρο των συνταξιούχων.

Ερωτά:

Κάθε χρόνο μέχρι και το 1990 η Εποπτική Υπηρεσία της ΑΤΕ κυκλοφορούσε με στοιχεία του προηγούμενου χρόνου ένα τεύχος από 120 σελίδες περίπου. ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ... ήταν ο τίτλος του, με υποσημείωση ότι εμπεριέχει «στοιχεία της γεωργικής συνεταιριστικής κινήσεως».

Σ' αυτό το τεύχος υπήρχαν στοιχεία από τη δραστηριότητα της Εποπτικής Υπηρεσίας και των ΑΣΟ.

Αναφέρονταν στις πάσης φύσεως εργασίες (πιστωτικές, προμηθευτικές κ.ά.) των ΑΣΟ το χρόνο που αναφερόταν η Έκθεση. Είχε πίνακες κατά γεωγραφικό διαμέρισμα των κεντρικών οργανώσεων, των Ενώσεων, των Συνεταιρισμών, των Συνεταιριστικών Εταιρειών, των Κοινοπραξιών κ.ά., κατέληγε δε σε ισολογισμό όλων των ΑΣΟ με το σύνολο του **Ενεργητικού** (πάγιο κεφάλαιο, κυκλοφοριακό, διαθέσιμο) και του **Παθητικού** (Συν/κές μερίδες, αποθεματικά, υποχρεώσεις). Κάτι ανάλογο έκανε και η ΠΑΣΕΓΕΣ, που δίδονταν στους Αντιπροσώπους των Ενώσεων κατά τη Γενική Συνέλευσή της.

Σήμερα, το μόνο που βλέπουμε είναι, λίγες μέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ να κυκλοφορεί ένας περιζήτητος πίνακας με τα ονοματεπώνυμα (και τα πατρώνυμα) των αντιπροσώπων των Ενώσεων των Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Λίγο μετά την απόκτησή του, ο πίνακας αυτός συμπληρώνεται με μολύβι από τον

κάτοχό του, με δύο ακόμη στοιχεία δίπλα στα ονόματα. Το ένα είναι συνθηματικό, με τα αρχικά του κόμματος που ανήκει και το άλλο με την επωνυμία του ξενοδοχείου της Αθήνας που μένει ή θα μείνει, «όπως είπε στο τηλέφωνο».

Δηλαδή, δεν χρειάζονταν άλλα στοιχεία για τους αντιπροσώπους; Για τους αγρότες; Για τους Έλληνες πολίτες, που δικαιολογημένα θέλουν να μάθουν πώς και με ποιούς λειτουργούν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις; Ποιό είναι το έργο τους, τα κεφάλαιά τους, ο κύκλος των εργασιών τους, οι δανειακές τους υποχρεώσεις, τα προγράμματα δραστηριότητάς τους, σε επενδύσεις, επεξεργασίες και πωλήσεις αγροτικών προϊόντων κ.ά;

Σήμερα υπάρχουν πολλά και ενδιαφέροντα στοιχεία από τις τεράστιες μεταβολές, που συντελούνται στον αγροτοσυνεταιριστικό χώρο. Υπάρχουν και σημαντικά κονδύλια για την προστασία τους. «Γιατί να μην υπάρχει, όπως και στο παρελθόν, ενημέρωση;» καταλήγει ο συνάδελφος συνταξιούχος Συνεταιριστής.

Προσθέτουμε και εμείς το δικό μας γιατί και απευθύνουμε το ερώτημα προς την κατά εδώ μεριά, την ΠΑΣΕΓΕΣ, για ν' απαντήσει.

Περιμένουμε για να σας ενημερώσουμε, ελπίζουμε, στην επόμενη έκδοση της «Συνεταιριστικής Πορείας».

Γ. Φραγκιαδουλάκης

Σύντομη ενημερωτική απάντηση στο σιτοπαραγωγό για το αμαρτωλό κύκλωμα ΣΤΑΡΙ - ΑΛΕΥΡΙ - ΨΩΜΙ

Του Βασίλη Μπουφίδη, Γεωπόνου

Α'. Περίοδος προ της Ε.Ο.Κ.:

Μου ζητάς απλή άνθρωπε του κάμπου, του μόχθου και της ανασφάλειας να σου μιλήσω για το απαράδεχτο άνοιγμα της ψαλίδας της τιμής του σταριού στα χέρια του παραγωγού και της τιμής του ψωμιού στα χέρια του αγοραστή-καταναλωτή. Είναι μια ενδιαφέρουσα ιστορία, η ιστορία του παρασιτικού και αμαρτωλού κυκλώματος **Στάρι - Αλεύρι - Ψωμί**.

Είναι μια ιστορία οικονομικής σφαγής των σιτοπαραγωγών από το 1957, αφότου οι Έλληνες σιτοπαραγωγοί κάλυψαν τις ανάγκες του λαού μας σε ψωμάκι, με δυνατότητες εξαγωγής σταριού από το 1965 και έπειτα, με αποτέλεσμα να παύσει η εκροή πολύτιμου συναλλάγματος από εισαγωγές ξένου σταριού. Νά όμως και η ανταμοιβή της Πολιτείας για τον άθλο αυτό των σιτοπαραγωγών μας:

Το 1964, με τιμή σταριού τις 3.30 δραχμές, η αντιπολίτευση κατήγγειλε την δεξιά κυβέρνηση της ΕΡΕ ότι ο κρατικός προϋπολογισμός είχε 230 εκατομμύρια δρχ. πλεόνασμα (πολλά σημερινά δις) από τη διαχείριση των σιτηρών, τα οποία δίδεσε σε άλλες καλλιέργειες, πιστοδότηση που την καπηλεύτηκε η ΕΡΕ στερώνοντας τη μπουκιά από το στόμα των σιτοπαραγωγών, καθελώνοντας συγχρόνως τις τιμές με διοικητικά μέτρα και δείχνοντας σε 1.500.000 αγρότες το δρόμο της ξενιτιάς και της μετανά-

στευσης προς Γερμανία και Αυστραλία, βοηθώντας μ' αυτό τον τρόπο το εμπορομεσιτικό, τραπεζικό και βιομηχανικό κεφάλαιο (χαμηλά εργατικά ημερομίσθια - φτηνές πρώτες ύλες) εφαρμογή μιας αντιαγροτικής πολιτικής που αποτέλεσε πραγματικά αποτρεπτικό παράγοντα του πληθωρισμού μέχρι το 1974, σε βάρος βέβαια και όλων των άλλων αγροτών (αγορανομικό δελτίο τομών κλπ.). Έτσι πολιτεύθηκε η ΕΡΕ, φίλε σιτοπαραγωγέ.

Αυτά τα λίγα για την προ ΕΟΚ περίοδο και τη λεγόμενη περίοδο Σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ από το 1962 μέχρι την ένταξή της το 1981.

Β'. Περίοδος ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ το 1981

και σήμερα Ευρωπαϊκή Ένωση 2001

Η μαμά ΕΟΚ έδειξε το αντιαγροτικό και εκμεταλλευτικό της πρόσωπο από την αρχή της ένταξης. Τα ψεύτικα συνθήματα του ΠΑΣΟΚ – μέχρι που να αναρριχηθεί στην εξουσία – ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο Συνδικάτο, ξεχάστηκαν σκοπίμως πολύ γρήγορα, για να γνωρίσουν οι αγρότες μας καινούργια δεσμά και οδύνες προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου από μια κυβέρνηση δήθεν σοσιαλιστική, που υπερψηφίστηκε για κάτι καλύτερο σε σχέση με την προηγούμενη διακυβερνητική περίοδο της χώρας.

Δεν θα ξεχνάτε, βέβαια, φίλοι σιτοπαραγωγοί, τις τιμές παρέμβασης της ΕΟΚ για τα σιτηρά που εξαγγέλλονταν κάθε φορά από την Υπηρεσία Διαχείρισης Αγορών Γεωργικών Προϊόντων (ΥΔΑΓΕΠ) με τις λεγόμενες Ευρωπαϊκές Νομισματικές Μονάδες (ΕΝΟΜ) για το σκληρό και μαλακό σιτάρι, όπου για την τιμή εξαγοράς πληρωνόσασταν το 94%, ενώ το υπόλοιπο 6% έπαιρνε η ΕΟΚ για κάποιες δημοσιονομικές «ανάγκες» της και ότι με τις από διαβάθμιση κατηγορίες του σκληρού ιδιαίτερα σταριού σε Σ1, Σ2, Σ3, Σ4 συντελούνταν μια πραγματική ληστεία. Ακόμα θα πρέπει να θυμάστε ότι η Αγροτική Τράπεζα μαζί με την ΚΥΔΕΠ κρατούσαν το 8% της αξίας του παραδοθέντος σταριού για τόκους 120 ημερών, αφού η κοινοτική οδηγία προέβλεπε να πληρωθείτε ύστερα από 4 μήνες.

Ακόμα θα θυμάστε, όταν η διαφορά Συναλλαγματικής και Πράσινης Ισοτιμίας ήταν μεγαλύτερη του 2% (Σ1 - Π1) «2%» οι αγρότες έχαναν 7.37% της τιμής και το πλήρωναν στον ΓΕΟΓΑ (Γεωργικό Ταμείο της ΕΟΚ), ενώ όταν επρόκειτο να εισαχθεί σιτάρι από την ΕΟΚ, αυτό επιδοτείτο για τους αγρότες Ευρωπαίους με 7,37%, ερχόταν δηλαδή φθηνότερο, με οδυνηρές συνέπειες για την ελληνική σιτοπαραγωγή.

Με όλους αυτούς τους δυσνόητους μηχανισμούς της ΕΟΚ και τα τερτίπια της οι σιτοπαραγωγοί πληρώνονταν με ένα 25-28% κάτω της διατυμπανιζόμενης κοινοτικής παρέμβασης και έβγαζαν την ΕΟΚ από το φοβερό αδιέξοδο που της δημιούργησαν τα 14 εκατ. τόνοι σταριού.

Ιδιαίτερα πρέπει να τονιστεί ότι η δικτατορία και η Ν.Δ. μετά την αντιπολίτευση στάθηκαν πολύ γενναϊόδωρες προς τους αλευροβιομηχάνους και εμπόρους εξαγωγείς σταριού, χορηγώντας δάνεια μέχρι 2%, σχεδόν χαριστικά, με το πρόσχημα του διεθνούς ανταγωνισμού όταν έκαναν εξαγωγές, ενώ τα επιτόκια των κτηνοτρόφων γενικά και των καλλιεργητών για βραχυπρόθεσμα δάνεια ήταν της τάξης των 12-16%, δηλαδή 10 ποσοστιαίες μονάδες πιο πάνω και γι' αυτό σήμερα, οι μεν αλευροβιομήχανοι έχουν τεράστιες περιουσίες, η δε κτηνοτροφία είναι κατεστραμμένη και τρώμε τα κρέατα των τρελών αγελάδων με σκληρό συνάλλαγμα.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ακολούθησε τον ίδιο δρόμο των προκατόχων της. Την περίοδο 1983-1985 οι τιμές παρέμβασης για το μαλακό στάρι με τα έξοδα ήταν 17.73 δρχ. και το σκληρό 22 δρχ. και το ΠΑΣΟΚ διέθεσε σε δύο-τρεις εξαγωγικές εταιρείες 636.000 τόννους στάρι με την τιμή των 9.80 δρχ. και 12 δρχ. αντιστοίχως, ακόμα παραχώρησε προνόμιο στους αλευροβιομήχανους να αγοράζουν στάρια από αποθέματα προηγούμενης χρονιάς με 45% φθηνότερα απ' ό,τι κόστιζαν στην παρέμβαση, ενώ και η ΕΟΚ επιδοτούσε τις τιμές των αλεύρων εξαγωγής με 5-6 δρχ. το κιλό, που τελικά η τιμή εξαγοράς για τον αλευροβιομήχανο διαμορφώνονταν γύρω στις 5-6 δρχ. Έτσι, οι σιτοπαραγωγοί μ' αυτές τις κυβερνήσεις έπεφταν από την Σκύλα στην Χάρυβδη.

Η κατάσταση για τους σιτοπαραγωγούς επιδεινώθηκε περισσότερο με την Ε.Ε., αφού με το ξεριζωμα του γηρασμένου αμυγδαλεώνα του ο αγρότης στερείται της στρεμματικής επιδότησης, όταν το χωράφι αυτό σπαρεί για σκληρό στάρι. Όλα μεθοδευμένα απαγορευτικά, όλα κατευθυνόμενα ανθελληνικά. Τα πάντα στην ελληνική γεωργία συρρικνώνονται. Βδέλλα η Ε.Ε. όπως και η μητέρα της ΕΟΚ.

Η αμαρτωλή αλευροποίηση

Κατά την αλευροποίηση 100 κιλών σταριού, από τα 6 κιλά νερού που προστίθενται για ν' αποκτήσει το αλεύρι 14% υγρασία, χάνονται τα 2 κιλά και η απόδοση σε 78% σε αλεύρι και 22% υποπροϊόντα (πίτυρα, βήτες, σκύβαλα) υπολογίζεται στα 104 κιλά. Στην περίπτωση αυτή της προσθήκης νερού κατά την αλευροποίηση και με απόδοση 78% αλεύρι και 22% υποπροϊόντα επί των 104 κιλών έχουμε 81.12 κιλά αλεύρι και 22.88% κιλά υποπροϊόντα, που σημαίνει για τον αλευροβιομήχανο ωφέλεια 3.12 κιλά ($104 \times 8\% = 81.12$) ($81.12 - 78 = 3.12$) επί πλέον αλεύρι, δηλαδή 4% ωφέλεια. Επομένως, ο αλευροβιομήχανος δεν αγοράζει το στάρι με 45 δρχ. δηλαδή 1.80 δρχ. ολιγότερο ή 43.20 δρχ. το κιλό.

Έχει υπολογιστεί, σε μελέτη μας το 1988, ότι από την πώληση των υποπροϊόντων - πάντα σε υψηλές τιμές - καλύπτονται όλες σχεδόν οι δαπάνες για την αλευροποίηση, μα και όταν ακόμα δεν καλύπτονται όλες, πώς να εξηγήσουμε τους παρακάτω απλούς αριθμούς.

Τιμή αγοράς σταριού **43.20 δρχ. Χ 100 κιλά = 4.320 δρχ.**

Τιμή αλεύρου στον αρτοποιό **120 δρχ. Χ 78 κιλά = 9.360 δρχ.**

Διαφορά - μικτό κέρδος

5.040 δρχ.

που σημαίνει 50 δρχ. μικτό κέρδος για κάθε κιλό στάρι που αλευροποιείται, μικτό κέρδος σε δραχμές περισσότερες από το κόστος παραγωγής του σταριού.

Και το εξοργιστικό στο Σούπερ Μάρκετ: Αλεύρι μαλακό ποικιλίας χρήσεως κιλό 309 δρχ.

Εάν το κέρδος του πολυκαταστήματος είναι 20% επί της τιμής αυτής, τότε η αλευροβιομηχανία πωλεί το πακεταρισμένο αυτό αλεύρι προς 249 δρχ. το κιλό (δηλαδή 5.7 φορές πάνω από την τιμή του σταριού ($249: 43.20 = 5.7$) και κανένας δεν πηγαίνει φυλακή.

Και η εξίσου αμαρτωλή αρτοποιήση:

Όπως βεβαιώνει η Πανελλήνια Ομοσπονδία Αρτεργατών με τις παρατηρήσεις της και τη μακρόχρονη εμπειρία της – και το αποδειώνει στην πράξη – με 100 κιλά αλεύρι παράγονται 145 κιλά ψωμί και 155 κακής ποιότητας (πολύ νερό) και όχι 132 που παραδέχεται το Υπουργείο Εμπορίου για την κοστολόγησή του.

Τα 700 γραμμάρια ψωμιού πουλιούνται στο φούρνο 300 δρχ. άρα τα 1.000 γραμ., δηλαδή το κιλό, 428 δρχ. και για ν' αγοράσει ο αγρότης ένα κιλό ψωμί χρειάζεται 1.25 κιλά σάρι, αφού το ψωμί είχε 10 δρχ. και το σάρι 8 δρχ.

Στην πρώτη περίπτωση η αύξηση της τιμής του ψωμιού είναι 850%, ενώ στην προπολεμική περίοδο η αύξηση αυτή ήταν μόνο 25%, που σημαίνει ότι το ποσοστό αύξησης του ψωμιού σήμερα είναι 34 φορές μεγαλύτερο ($850:20 = 34$). Τα κρισιόνια έχουν 1.600 δρχ. το κιλό, που σημαίνει ότι χρειάζονται 35 και πλέον κιλά σάρι ($1.600 : 45 = 35.5$) για το κιλό.

Προδικτατορικά, σε όλη τη χώρα υπήρχαν 3.000 αρτοποιεία και 9.000 αρτεργάτες, αριστερής κυρίως ιδεολογικής απόκλισης. Με την κατάργηση από τη δικτατορά του κλειστού επαγγέλματος του αρτοποιού, σήμερα τα αρτοποιεία είναι 9.000 και οι αρτεργάτες 3.000.

Οι περισσότεροι από τους 6.000 αρτεργάτες έγιναν επαγγελματίες αρτοποιοί με σαφή στροφή των προοδευτικών τους θέσεων προς τα δεξιά, λόγω γρήγορου πλουτισμού, γεγονός που μαρτυρούν τα μεγάλα περιουσιακά τους στοιχεία και οι 73 ψήφοι στους 600 που πήρε η προοδευτική τους παράταξη τελευταία, ενώ οι 527 ταυτίστηκαν με την πολιτική και τις θέσεις των αρτοβιομηχάνων για απελευθέρωση τιμών, βαρών και οχημάτων του ψωμιού καθώς και των πρώτων υλών στην αρτοποιήση, ξεχνώντας την εργατική τους προέλευση. Η εποχή του βολέματος και του γρήγορου πλουτισμού.

Σήμερα όμως για τους βιοτέχνες αρτοποιούς τα πράγματα αλλάζουν. Ψωμί προσφέρεται σε όλα τα Σούπερ-Μάρκετ σε διάφορα πρατήρια και μικρομάγαζα, με αναμενόμενη τη συνέπεια της πτώσης της παραγωγής των κλασικών αρτοποιειών μέχρι 50% ίσως και πιο κάτω με ανεπιστρεπτί στην εποχή των παχέων αγελάδων και με κλείσιμο σημαντικού αριθμού τέτοιων αρτοποιειών ως ασύμφορων οικονομικά.

Οι θέσεις των βιοτεχνών αρτοποιών να συμφωνήσουν παλαιότερα με τους αρτοβιομηχάνους γενικά για το θέμα του ψωμιού, έγιναν μπούμερανγκ για τα ίδια τους τα συμφέροντα και ειλικρινά λυπούμαστε για τις δυσκολίες του φούρνου της γειτονιάς που πρέπει να επιζήσει και ως παράδοση ακόμα, βάζοντας όμως νερό στο κρασί του όσον αφορά τις τιμές των προϊόντων του.

Συμπέρασμα: Ο παραγωγός σταριού, λαδιού, ξινών, καπνού, σταφυλιών είναι ο καταραμένος. Δεκαπέντε χιλιάδες δραχμές στο γιατρό της γειτονιάς ($15.000 : 45 = 334$), δηλαδή 334 κιλά σάρι, για μια απλή επίσκεψη, ή 22 κιλά λάδι ($15.000 : 700 = 22$), διακόσιες δρχ. το εμφιαλωμένο νερό, διακόσιες και το γάλα.

Κάποτε όλοι μας θα τιμηρηθούμε για το αδιέξοδο αυτό των αγροτών, που αποτελούν όχι μόνο τη σπονδυλική στήλη της Εθνικής μας Οικονομίας, αλλά και τον σφριγηλό και χυμώδη μαστό της που μας τρέφει όλους.

ΕΝΩΣΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΑΜΟΥ

Port de Byze

Port

de

Vathi

Port de Voulfotes

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Port de

Vathi

Μοσχάτο Σάμου
Το κρασί που κατέκτησε τον κόσμο,

τώρα κατακτά
και την
ελληνική αγορά.

ΕΠΙΔΟΡΠΙΟΙ ΟΙΝΟΙ

Τα σαμιώτικα μοσχάτα κρασιά της Ε.Ο.Σ.Σ.,
πολυβραβευμένα και διεθνώς αναγνωρισμένα, αποτελούν
μια μοναδική οινική αξία που κατέκτησε τόσο τις προτιμήσεις
των ειδικών σε Ευρώπη, Αμερική και Ιαπωνία,
όσο και τη θερμή υποδοχή της παγκόσμιας αγοράς.
Οι δύο οικογένειες μοσχάτων οίνων, οι **Επιδόρπιοι** και
οι **Ξηροί λευκοί**, μέσα από τη νέα διαφημιστική καμπάνια
και την αλλαγή συσκευασίας και επικοινωνίας,
γυρνούν τώρα σελίδα.

Γιατί τα κρασιά της Ε.Ο.Σ.Σ. είναι καιρός να πάρουν
τη θέση που τους αξίζει στην αγορά και το ράφι σας.

Την καλύτερη!

ΞΗΡΟΙ ΛΕΥΚΟΙ ΜΟΣΧΑΤΟΙ ΟΙΝΟΙ

ΕΝΩΣΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΑΜΟΥ

Μαλαγάρη, 83 100 ΣΑΜΟΣ, τηλ.: (0273) 27 458, 27 381, 22 572, fax: (0273) 23 907, e-mail: info@samoswine.gr website: www.samoswine.gr

ΑΓΡΟΤΟΕΥΝΕΤΑΙΡΙΕΤΙΚΕΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Απ' αυτή τη στήλη θα δημοσιεύουμε σε κάθε έκδοση του περιοδικού μας, ειδήσεις αγροτοσυνεταιριστικού ενδιαφέροντος χωρίς δικά μας σχόλια. Οι ειδήσεις αυτές θα έχουν συνεχή αρίθμηση

22. Μειώνονται συνεχώς τα αποθέματα των υπογείων υδάτινων πόρων στην Ελλάδα, σύμφωνα με το αποτέλεσμα του τέταρτου και πέμπτου ερευνητικού προγράμματος - πλαισίου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως ανακοινώθηκε, ο επίτροπος της Ε.Ε. Μισέλ Μπαρνιέ, απαντώντας σε σχετική ερώτηση του ευρωβουλευτή της Ν.Δ. Κωστή Χατζηδάκη, η έρευνα αναδεικνύει «την πολύ μεγάλη ευαισθησία των εδαφών και των οικοσυστημάτων στο πρόβλημα της απερίμωσης και στις αρνητικές συνέπειες της υφιστάμενης διαχείρισης των υδάτινων πόρων στην Ελλάδα».

Το πρόβλημα δεν αφορά μόνο την Ελλάδα, αλλά και άλλες χώρες της Μεσογείου.

Επίσης ο Ευρωπαίος επίτροπος διευκρινίζει πως η κοινοτική νομοθεσία στον τομέα των υδάτων, καλύπτει μόνο την ποιότητά τους και όχι την ποσότητά τους, αλλά η κατάσταση μπορεί να αλλάξει μελλοντικά μετά την έγκριση της νέας Οδηγίας - Πλαισίου για τα θέματα αυτά.

Ο κ. Χατζηδάκης, μετά από την απάντηση του επιτρόπου, δήλωσε: «το 30% και πλέον από το σύνολο της καλλιεργήσιμης γης στη χώρα μας έχει χάσει τη γεωργική της παραγωγικότητα εξαιτίας της διαρκούς μείωσης των υδάτινων πόρων και της ακαταλληλότητας του νερού για άρδευση ή της έλλειψής του».

Όπως επισημαίνει ο κ. Χατζηδάκης, το πρόβλημα εμφανίζεται εντονότερο στις περιοχές της Θεσσαλίας, Αττικής, Κορινθίας, Αργολίδας, Μαγνησίας, Λακωνίας όπως και σε πολλά νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου.

Αυτή τη στιγμή η Ελλάδα δεν διαθέτει ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης υδατινων πόρων, ούτε σε τοπικό ούτε σε εθνικό επίπεδο.

23. Την ολοκλήρωση των ρυθμίσεων χρεών ορισμένων συνεταιριστικών οργανώσεων που βρίσκονται ακόμη σε εκκρεμότητα ζητάει μεταξύ άλλων από τη διοίκηση της Αγροτικής Τράπεζας η κορυφαία συνεταιριστική οργάνωση των αγροτών ΠΑΣΕΓΕΣ.

Ρύθμιση χρεών ζητάει η ΠΑΣΕΓΕΣ

Το προεδρείο της ΠΑΣΕΓΕΣ συναντήθηκε με τη διοίκηση της Αγροτικής Τράπεζας, με την οποία συζήτησε το θέμα των οικονομικών σχέσεων του πιστωτικού ιδρύματος με τις συνεταιριστικές οργανώσεις και τα μέλη τους, καθώς και τους σχεδιασμούς αναπτυξιακής συνεργασίας.

Το προεδρείο της ΠΑΣΕΓΕΣ ζήτησε από τη διοίκηση της τράπεζας στενή συνεργασία για την επίλυση και την προώθηση όλων των διμερών θεμάτων, σε μια προσπάθεια ελαχιστοποίησης των τριβών, των παρανοήσεων και των εντάσεων μεταξύ των δύο πλευρών. Ειδικότερα, από την πλευρά της ΠΑΣΕΓΕΣ ζητήθηκε ακόμη:

- Στενή συνεργασία για την ανάδειξη του ρόλου της οργάνωσης στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας του αγροτικού τομέα και των συνεταιριστικών οργανώσεων ειδικότερα.

- Η επεξεργασία σύγχρονου και ρεαλιστικού σχεδίου προώθησης των συγχωνεύσεων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

- Η δυναμική αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του συνεταιριστικού κινήματος στη βάση της εξασφάλισης σημαντικών οικονομικών πόρων για τις οργανώσεις όλων των βαθμών.

- Αναζήτηση τρόπων εξυγίανσης των συνεταιριστικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε κρίσιμους τομείς της αγροτικής οικονομίας.

24. Σε προγράμματα εκπαίδευσης και απασχόλησης, καθώς και εφαρμογής νέων τεχνολογιών, αλλά και στην καταβολή επιδοτήσεων για τον αγροτουρισμό και για την εξαγωγή αγροτικών προϊόντων, θα δραστηριοποιηθεί η Αγροτική Τράπεζα.

**Τράπεζα
πολλαπλών
δραστηριοτήτων
η ΑΤΕ**

Σύμφωνα με τον διοικητή της ΑΤΕ, κ. Π. Λάμπρου, η ΑΤΕ φιλοδοξεί να καταστεί μία τράπεζα πολλαπλών δραστηριοτήτων, με ενεργή συμμετοχή στις οικονομικές διεργασίες της χώρας.

Ο κ. Λάμπρου, τόνισε πως η ΑΤΕ είναι πια η 3η μεγαλύτερη ελληνική τράπεζα, με το δεύτερο σε μέγεθος τραπεζικό δίκτυο στη χώρα, που αριθμεί 440 καταστήματα και 5.500 υπαλλήλους.

Τέλος, ο ίδιος επισήμανε ότι η τράπεζα θα είναι πλάι στον αγρότη, θα συνδράμει στις προσπάθειες του, θα λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξής τους και ως σύμβουλός τους και θα τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν το ανταγωνιστικό περιβάλλον της διευρυνόμενης αγοράς.

25. Την παράταση για δύο ακόμη έτη του σημερινού κοινοτικού καθεστώτος στήριξης για το ελαιόλαδο προβλέπει η πρόταση που παρουσίασε η ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και επεκτενώνεται κυρίως στην ποιοτική κατάσταση του ελαιόλαδου και στα μέτρα για την αναβάθμιση της ποιότητας της κοινοτικής ελαιοπαραγωγής.

**ΕΥΡΩ -
στήριξη
2 ετών
στο λάδι**

**Σάμος:
50.000
ελαιόδενδρα
στα
καμένα**

26. Ανάσα ζωής θα δώσουν στους κατοίκους της Σάμου, οι οποίοι το περασμένο καλοκαίρι είδαν το βίός τους να καταστρέφεται από τις πυρκαγιές, 50.000 ελαιόδεν-

δρα που θα φυτευτούν από το Πυθαγόρειο μέχρι και το πιο απομακρυσμένο σημείο του νησιού. Η πρωτοβουλία για την ανασύσταση του κατεστραμένου από την περσινή πυρκαγιά σαμιώτικου ελαιώνα ανήκει στο υπουργείο Αιγαίου, αλλά και στον Όμιλο Εταιρειών Marfin, ο οποίος ανέλαβε την αγορά και τη φύτευση των ελαιοδένδρων.

27. Την αφύπνιση του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος έχει θέσει ως κύριο στόχο της η νέα διοίκηση, η οποία ανέλαβε πρόσφατα τα νήια της οργάνωσης με επικεφαλής το νέο Πρόεδρό της Τζανέτο Καραμίχα, της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Σπάρτης.

**Η νέα
ηγεσία
της
ΠΑΣΕΓΕΣ**

«Οραματιζόμαστε ένα συνεταιριστικό κίνημα σύγχρονο, αποτελεσματικό και αξιόπιστο, που θα εμψυχήσει εμπιστοσύνη στα μέλη, τους συνεργάτες και το καταναλωτικό κοινό», τόνισε μεταξύ άλλων ο

κ. Καραμίχας, ο οποίος παρουσίασε τις πρώτες προτεραιότητες της νέας διοίκησης.

Σύμφωνα με όσα δήλωσε ο κ. Καραμίχας, η κορυφαία οργάνωση των αγροτών ποχωρά άμεσα:

- Στη σύσταση επιστημονικού συμβουλίου, το οποίο θα προτείνει στο διοικητικό συμβούλιο στρατηγικές για την επίτευξη των στόχων που θέτει.
- Στην επαναλειτουργία της συνεταιριστικής σχολής στη Θέμνη της Θεσσαλονίκης, η οποία θα εφαρμόζει εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, τόσο για τα αιρετά όσο και για τα επαγγελματικά στελέχη των οργανώσεων.
- Στη σύσταση διαρκών ομάδων εργασίας κατά προϊόν (ελαιόλαδο, βαμβάκι, καπνός, οπωροκηπευτικά κλπ.), στις οποίες θα μέτουν τεχνοκράτες και μέλη του Διοικητικού συμβουλίου. Οι ομάδες αυτές θα έχουν την ευθύνη της χάραξης πολιτικής και της πώθησής της στο πλαίσιο θεσμοθετημένων φορέων, όπως οι διεπαγγελματικές οργανώσεις.
- Στην άμεση υιοθέτηση και εφαρμογή των

διατάξεων του νέου νόμου για τους συνεταιρισμούς.

- Στην αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του συνεταιριστικού κινήματος.

- Στη δημιουργία υποστηρικτικού μηχανισμού για τους νέους αγρότες, μέσα στην ΠΑΣΣΕΓΕΣ.

- Στην ίδρυση εταιρείας, η οποία θα αναλάβει την έκδοση σήματος ποιότητας για τα συνεταιριστικά προϊόντα, σε συνεργασία με την ΟΠΕΓΕΠ, τον αρμόδιο οργανισμό του Υπουργείου Γεωργίας.

28. Λιγότεροι από 600.000 είναι οι αγρότες στη χώρα μας. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στατιστική υπηρεσία Eurostat, ο αριθμός

Ανω των 55 ετών το 46,5 των αγροτών

τους μειώθηκε δραματικά κατά 30% τη δεκαετία 1987-1997, με αποτέλεσμα πριν από τρία χρόνια να ανέρχονται μόλις σε 597.000. Έκτοτε συνέχισε να μειώνεται ο αριθμός τους.

Αξιοσημείωτο είναι όρι η νεολαία απομακρύνεται με την πάροδο των χρόνων από το επάγγελμά του αγρότη. Έτσι, σήμερα, το 46.5% των αγροτών είναι ηλικίας άνω των 55 ετών.

Η χώρα μας, λοιπόν, μαζί με την Ιταλία (46.8%) και την Πορτογαλία (51%) διαθέτουν ηλικιωμένο αγροτικό δυναμικό, γεγονός που κάθε άλλο παρά θετικό μπορεί να χαρακτηριστεί για το μέλλον και τις προοπτικές της γεωργίας.

	Ο αριθ. των αγροτών	Μεταβολή	Οι αγρότες άνω των 55 ετών
Ε.Ε. 15	7.023	-29%	38.3%
Βέλγιο	79	-22%	28.3%
Δανία	98	-12%	27.7%
Γερμανία	657	-36%	29.4%
ΕΛΛΑΔΑ	597	-30%	46.5%
Ισπανία	1.099	-32%	39.1%
Γαλλία	958	-34%	25.4%
Ιρλανδία	202	-20%	36.4%
Ιταλία	1.798	-16%	46.8%

Λουξεμβούργο	5	-25%	30.7%
Ολλανδία	209	-11%	24.5%
Αυστρία	178		21.3%
Πολωνία	520	-47%	51.9%
Φινλανδία	126		23.5%
Σουηδία	82		34.1%
Ην. Βασίλειο	416	-21%	31.4%

Τα νούμερα σε χιλιάδες

29. Το γεγονός ότι ουσιαστικά δεν υφίσταται πλέον Αγροφυλακή, αφού παρατηρείται μεγάλη έλλειψη προσωπικού, κυρίως μετά και την αποχώρηση των τελευταίων υπηρετούντων αγροφυλάκων λόγω συνταξιοδότησης, καταγγέλλει με ερώτησή τους προς τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Γεωργίας ο βουλευτής Χαλκιδικής της Ν.Δ. Βασίλειος Πάππας.

Ο βουλευτής αναφέρει ότι, τόσο στην περιοχή της Χαλκιδικής όσο και σε ολόκληρη την Ελλάδα, η απουσία των αγροφυλάκων είναι κάτι περισσότερο από αισθητή, με συνέπεια να αυξάνονται οι διαμαρτυρίες στις διοικήσεις των αγροτικών συνεταιρισμών για θέματα φύλαξης της αγροτικής περιουσίας των μελών τους, αλλά και για την αύξηση της εγκληματικότητας.

30. Το ελαιόλαδο, εκτός από υγιεινό τρόφιμο, λειτουργεί ως προληπτικό και θεραπευτικό μέσο για διάφορες παθήσεις, όπως είναι τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο καρκίνος του προστάτη και άλλες μορφές καρκίνου.

Από τη δεκαετία του 1940, ένα από τα διατροφικά μοντέλα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο πολλών μελετών, είναι η μεσογειακή

Το ευλογημένο ελαιόλαδο προστατεύει την υγεία μας

δίαιτα, η οποία χαρακτηρίζεται αφενός μεν από λήψη σημαντικών ποσοτήτων λιπών και ελαίων που έχουν σχετικά χαμηλή πειεκτικότητα σε κορεσμένα

λιπαρά οξέα, μικρή περιεκτικότητα σε πολυακόρεστα και μέτρια περιεκτικότητα σε μονοακόρεστα λιπαρά οξέα (όπως συμβαίνει στο ελαιόλαδο), αφαιτέρου δε από λήψη τροφίμων που έχουν χαμηλή περιεκτικότητα σε ζωικές πρωτεΐνες και είναι πλούσια σε υδατάνθρακες, φυτικές και οσπριοειδείς ίνες.

Στις ευεργετικές επιδράσεις του ελαιολάδου αναφέρθηκαν πρόσφατα επιστήμονες ερευνητές, που συμμετείχαν σε ημερίδα με θέμα «Ελαιόλαδο και Υγεία». Αναλύοντας την προστατευτική του δράση σε σχέση με τις καρδιοπάθειες ο καθηγητής Βιοχημείας και Χημείας Τροφίμων Κωνσταντίνος Δημόπουλος, υποστήριξε:

«Σύμφωνα με τις τελευταίες απόψεις η μείωση των επιπέδων της χοληστερόλης στο αίμα, είτε με τροποποίηση της διατροφής είτε με χορήγηση υπολιπιδαιμικών φαρμάκων, δεν οδηγεί πάντα στην αναμενόμενη μείωση του αριθμού των καρδιαγγειακών επεισοδίων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσοστό χοληστερόλης στους Κρητικούς απέχει πολύ από το να είναι σύμφωνο με τα γενικά παραδεκτά πρότυπα. Αντίθετα, διατυπώνεται η άποψη ότι προστατευτικό ρόλο στην πρόκληση αθηρωμάτωσης θα πρέπει να παίζουν συστατικά που περιέχονται στο λάδι και στα τρόφιμα της μεσογειακής διαίτας. Από αυτά τα συστατικά, κύριο ρόλο αποδίδουν στα φυσικά αντιοξειδωτικά και κυρίως στη βιταμίνη Ε».

31. Η ελληνική γεωργία έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες, που οφείλονται στην ιστορία της χώρας, στη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού και στην παράδοση, αλλά έχει και τη δική της προσφορά στην οικονομία. Αξίζει, λοιπόν, ν' αφιερώσουμε μερικά στοιχεία στο σημαντικό αυτό τομέα δραστηριότητας στη χώρα μας:

- Η γεωργία στη χώρα μας συμβάλλει κατά 8.9% στη συνολική παραγωγή, έναντι 2.6% στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στοιχεία από την ελληνική γεωργία

- Οι απασχολούμενοι στην ελληνική γεωργία αντιπροσωπεύουν το 18% περίπου του συνολικού εργατικού δυναμικού, ενώ «στό-

χος» είναι να συρρικνωθεί στο 18%-10%.

- Το διαθέσιμο εισόδημα των Ελλήνων αγροτών ενισχύεται συνήθως από εθνικές και κοινοτικές επιδοτήσεις, οι οποίες το 2000 ανήλθαν σε 977.4 δισ. δρχ. και 896 δισ. δρχ., αντίστοιχα το 1999.

- Για τις συντάξεις και αποζημιώσεις μέσω ΟΓΑ και ΕΛΓΑ διατέθηκε, το 2000, ποσό 582 δισ. δρχ., έναντι 480 δισ. δρχ. περίπου το 1999.

- Για την ενίσχυση της παραγωγής διατέθηκε το 2000 από κοινοτικούς πόρους ποσό 428 δισ. δρχ., έναντι 426 δισ. το 1999.

- Για την επιστροφή ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων ο κρατικός προϋπολογισμός επιβαρύνθηκε με 11 δισ. δρχ.

32. Άκρως σημαντική είναι στη χώρα μας η ρύπανση που προκαλείται από τα ελαιοτριβεία. Μελέτη επιστημόνων της Γεωπονικής Σχολής αποκάλυψε ότι κάθε ελαιοτριβείο, για κάθε ημέρα λειτουργίας του δημιουργεί απόβλητα και ρυπαντικό φορτίο για το περιβάλλον όσο μια πόλη 30.000 κατοίκων.

«Βόμβες»

τα παλιά

ελαιοτριβεία

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούουν περιβαλλοντικές οργανώσεις, όπως η Οικολογική Κίνηση Καλαμάτας, η οποία επισημαί-

νει ότι ο Μεσογειακός Κόλπος κινδυνεύει από ρύπανση και ευτροφισμό.

Με τη συνεχή αύξηση της παραγωγής (σήμερα τα ελαιόδεντρα στη Μεσσηνία ξεπερνούν τα 12 εκατομμύρια και η παραγωγή ελαιολάδου προσεγγίζει ήδη τους 50.000 τόννους) τα ρυπαντικά φορτία για το περιβάλλον είναι τεράστια.

Με την πρόοδο της τεχνολογίας και την ύπαρξη του νέου τύπου ελαιοτριβείων, τα οποία δεν ρυπαίνουν ούτε κατ' ελάχιστον τους αποδέκτες, η εξακολούθηση της λειτουργίας του παλαιού τύπου ελαιοτριβείων θεωρείται επιστημονικά, τεχνολογικά, νομικά και οικονομικά απαράδεκτη και δεν μπορεί να συνεχιστεί με την ανεξέλεγκτη απόρριψη των αποβλήτων τους στα ρυάκια, στα ποτάμια και στις θάλασσες του νομού.

33. Νέες προϋποθέσεις τίθενται για τη ρύθμιση των οφειλών των κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών επιχειρήσεων προς την ΑΤΕ, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Συγκεκριμένα, εκτός από την προϋπόθεση να μην έχουν υπαχθεί οι επιχειρήσεις στις διατάξεις των Ν. 2000/91, 1386/83, 1829/90, και να λει-

**Νέες
προϋποθέσεις
για ρυθμίσεις
χρέων
προς ΑΤΕ**

τουργούσαν το 1999 και 2000 και να είναι βιώσιμες μετά τη ρύθμιση θα πρέπει:

– Ο περιορισμός του χρέους να μην είναι κατώτερος του ύψους του ποσού που κατέβαλε το Δημόσιο.

– Η αίτηση για ρύθμιση στην ΑΤΕ δεν θα λαμβάνεται υπόψη αν δεν καταβληθεί το 5% του υφισταμένου στη ΔΟΥ χρέους.

Το κείμενο της Υπουργ. απόφασης (αριθ. 4216/Β.269/7-2-2001 έχει ως εξής:

Έχοντες υπόψη:

1. Τον Ν. 1266/82 «περί οργάνων ασκήσεως της Νομισματικής, Πιστωτικής και Συναλλαγματικής Πολιτικής και άλλες διατάξεις».

2. Την πράξη του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος αριθ. 1620/5-10-89 «Ρυθμίσεις Οφειλών από τραπεζικό δανεισμό».

3. Τον Ν. 128/75, όπως ισχύει, «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών αναφερομένων εις την λειτουργίαν του χρηματοδοτικού συστήματος».

4. Την ανάγκη εξυγίανσης των κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών επιχειρήσεων της χώρας.

Αποφασίζουμε:

1. Από το σύνολο των υφισταμένων ληξιπρόθεσμων ή μη οφειλών στις 31-12-2000 των κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών επιχειρήσεων η Αγροτική Τράπεζα (ΑΤΕ) θα διαγράψει ποσοστό τόκων υπερημερίας, ώστε οι εναπομείναντες τόκοι υπερημερίας να εξασφαλίζονται πλήρως από τις εμπράγματα διασφαλίσεις των πελατών τους. Το σύνολο των τόκων που θα διαγραφούν θα βαρύνει το λογαριασμό του Ν. 128/75.

2. Μετά την αφαίρεση του ως άνω ποσού,

το υπόλοιπο των οφειλών ρυθμίζεται και θα αποτελέσει ένα νέο δάνειο διάρκειας 15 ετών. Το επιτόκιο του νέου αυτού δανείου ορίζεται ίσο με το εκάστοτε βασικό επιτόκιο δανεισμού για την αντίστοιχη κατηγορία ενήμερων δανείων της ΑΤΕ. Για τη νέα ρύθμιση παρέχεται η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2322/95.

3. Στην παρούσα ρύθμιση υπάγονται και τυχόν ανεξόφλητα υπόλοιπα βεβαιωμένων οφειλών στις ΔΟΥ λόγω κατάπτωσης της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου από δάνεια των παραπάνω επιχειρήσεων που ρυθμίστηκαν με παλαιότερες αποφάσεις, ύστερα από επαναφορά τους στην ΑΤΕ, Η ΑΤΕ, ως εντολοδόχος του Ελληνικού Δημοσίου, υποχρεούται να επιστρέψει στο Ελληνικό Δημόσιο το τυχόν ποσό των οφειλών αυτών που θα εισπράξει από τις επιχειρήσεις στα πλαίσια της ρύθμισης της παρούσης παραγράφου.

4. Οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στις ρυθμίσεις της παρούσης είναι:

α) Οι επιχειρήσεις να λειτουργούσαν καθ' όλη τη διάρκεια των ετών 1999 και 2000. Δεν υπάγονται επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί ή διέπονται από τις διατάξεις των Νόμων 2000/91, 1386/83, 1892/90.

β) Οι επιχειρήσεις να είναι βιώσιμες μετά τη ρύθμιση. Η βιωσιμότητα θα κρίνεται από την ΑΤΕ.

γ) Ποσά που έχουν καταβληθεί με βάση προηγούμενες ρυθμίσεις δεν αναζητούνται.

δ) Ο περιορισμός του χρέους δεν μπορεί να είναι κατώτερος του ύψους του ποσού που κατέβαλε το Ελληνικό Δημόσιο.

ε) Η αίτηση για ρύθμιση στην ΑΤΕ δεν θα λαμβάνεται υπόψη, αν δεν καταβληθεί το 5% του υφισταμένου στη ΔΟΥ χρέους.

5. Η δαπάνη που προκαλείται από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, το ύψος της οποίας δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί, θα βαρύνει το λογαριασμό του Ν. 128/75, ο οποίος δημιουργείται από την παρακράτηση επί των χορηγήσεων των Τραπεζών με σκοπό την επιδότηση επιτοκίων δανείων.

6. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η κατοικία σας

υπό την σκέπη της
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

SYNEDIA S.A.

Το σπίτι σας, μικρό ή μεγάλο, είναι η περιουσία σας, η βάση σας, το ορμητήριο σας. Όμως διάφοροι κίνδυνοι, όπως φωτιά, σεισμός, κλοπή, θεομηνίες, κ.ά. το απειλούν. Σήμερα, ο καλύτερος τρόπος για να το προστατέψετε, είναι να το πολυασφαλιστήριό κατοικιών **"ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ"** της **ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ**.

Το πρόγραμμα καλύπτει:

Ζημιές από φωτιά, κεραυνό, έκρηξη λέβητα κεντρικής θέρμανσης, βραχυκύκλωμα, θεομηνίες, διάρρηξη σωληνώσεων ύδρευσης, σεισμό.

Επίσης καλύπτεται:

- Η απώλεια περιεχομένου λόγω κλοπής.
- Η απώλεια ή η καταβολή ενοικίου σε περίπτωση που θεωρηθεί ακατοίκητη η κατοικία λόγω ζημιάς και μέχρι την αποκατάστασή της.
- Ο ασφαλισμένος και τα μέλη της οικογένειάς του από κάθε ατύχημα που θα συμβεί στην κατοικία του ή στο γύρω χώρο.
- Η αστική ευθύνη του ασφαλισμένου.

Νέα Κατοικία. Η πιο ολοκληρωμένη προστασία για το σπίτι σας.

Προστατέψτε τον εαυτό σας και την περιουσία σας, από κάθε πιθανό κίνδυνο, με το πολυασφαλιστήριο **ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ**.

Νιώστε μοναδική προστασία και αιγουριά, υπό την σκέπη της **ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ**.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Πολυασφαλιστήριο κατοικιών με τη δύναμη της **ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ**

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

(Από τη σελίδα 251 του τ. 60 η συνέχεια της μόνιμης ενημερωτικής για τα μέλη της «Φ.Σ.» αυτής στήλης)

17. Στη συνεδρίασή του της 20.12.2000 (πράξη 226/2000) το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, συζήτησε διεξοδικά την περίπτωση της Μετοχοποίησης, της ΑΤΕ και πήρε ξεκάθαρες και σοβαρές θέσεις πάνω σ' αυτό το θέμα.

Στη συνέχεια δημοσιεύουμε ως έχει τη σχετική πράξη (226/2/20.12.2000) για ενημέρωση των μελών της Εταιρείας και κάθε ενδιαφερόμενου. Απόψεις, κρίσεις και σχόλια, εφόσον υπάρξουν, θα δημοσιευθούν επίσης στο επόμενο τεύχος της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΝΟΔΟΣ της 20.12.2000 - ΠΡΑΚΤΙΚΟ 226/2000

ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ οι κ.κ.Γ. Σελλιανάκης (Πρόεδρος), Δ. Μαυρογιαννης (Αντιπρόεδρος), Γ. Φραγκιαδουλάκης (Γεν. Γραμματέας), Γ. Καφετζάκης (Ταμίας), Γ. Ντούτσιος (Μέλος), Θ. Χαρίτος (Μέλος) και Ολ. Κλήμη-Καμινάρη (Μέλος).

ΘΕΜΑ 3ο: Μετοχοποίηση της Α.Τ.Ε.

Εισηγούμενος το θέμα ο Πρόεδρος της Εταιρείας κ. Γ. Σελλιανάκης, αναφέρθηκε εις τα της ίδρυσης της ΑΤΕ με το Νόμο 4332/1929, την κεφαλαιακή συγκρότησή της, την επέκταση, τα περιουσιακά της στοιχεία και το ωφέλιμο για τους αγρότες της χώρας μας έργο της, χάρη κυρίως στην άσκηση της αγροτικής πίστης από τη λειτουργικά αδιαίρετη συνεργασία των τριών υπηρεσιακών μονάδων (πυλώνες της Αγροτικής Πίστης), της Γεωτεχνικής, της Γεωργοοικονομικής και της Εποπτικής, οι οποίες, αν και οργανικά και οργανωτικά ανεξάρτητες, έδρασαν ως εξάρτημα μιας και της αυτής παραγωγικής μηχανής, στα πλαίσια του ιδρυτικού αυτής Νόμου.

Αναφέρθηκε επίσης στις απατηλές υποσχέσεις των κομμάτων, σύμφωνα με τις οποίες η ΑΤΕ θα μετασχηματιζόταν σε Κρατικοσυνεταιριστική Τράπεζα. Επίσης εις τα της Ανωνομοποίησής της, την 4-7-1991 κατ' επιταγή του άρθρου 26 του Νόμου 1914/1990 και τα της εισαγωγής της στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών, αυτό το μήνα (Δεκέμβριο του 2000). Ανέφερε δε τα δημοσιοποιημένα στοιχεία της Τράπεζας και τους όρους εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο. Συγκεκριμένα, ότι το συνολικό ενεργητικό της Τράπεζας είναι 5.164 δισ. δραχμές, ότι σήμερα έχει 440 υποκαταστήματα και 2.500.000 ενεργούς λογαριασμούς, ότι τα ίδια κεφάλαιά της είναι 660 δισ. δραχ., ο κύκλος των εργασιών της για τη χρήση 1999 έφθασε τα 712 δισ. δραχ. και τα κέρδη της κατά την ίδια χρήση (1999) ήσαν 113 δισ. δραχ.

Ως προς τους όρους εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο, είπε ότι, σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις, η ΑΤΕ θα εκδώσει συνολικά 13.496.500 κοινές ονομαστικές μετοχές (το 4,8% του συνόλου) από τις οποίες οι 11.496.500 θα διατεθούν με δημόσια εγγραφή και 2.000.000 με ιδιωτική τοποθέτηση και ότι η τιμή των μετοχών της εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί μεταξύ 3.000 και 3.360 δραχ.

Ολοκληρώνοντας την εισήγησή του ο κ. Σελλιανάκης, εσχολίασε την εγκατάλειψη των αγροτών από την ΑΤΕ, τις απατηλές υποσχέσεις των κομμάτων (ότι η Τράπεζα θα

μετασχηματιζόταν σε κρατικοσυνεταιριστική), την προκλητική αγνόηση των αγροτών και των συνεταιρισμών τους στις διαδικασίες μετασχηματισμού της ΑΤΕ και τη διανομή της υπεραξίας που δημιουργήθηκε από τις αποκλειστικά δικές τους συναλλαγές. Υπενθύμισε δε – καταλήγοντας – την περίπτωση της Γερμανικής Τράπεζας Creditald, η οποία αν και ποτέ δεν είχε, όπως η ΑΤΕ, συναλλακτικούς δεσμούς με τους Έλληνες αγρότες, κάθε χρόνο τους προσφέρει ένα υπολογίσιμο ποσό για ειδικούς σκοπούς από τόκους κεφαλαίων της. Το παράδειμά της – είπε – δεν ακολούθησε η ΑΤΕ, η οποία ιδρύθηκε, αναπτύχθηκε και μεγαλούργησε από τους αγρότες και για τους αγρότες. Και θα ανέμενε κανείς – συμπλήρωσε – ότι εγκαταλείποντας τους αγρότες η ΑΤΕ, τουλάχιστον θα διέθετε ένα μέρος των κερδών της, από τις μετοχές, σε ίδρυμα αγροτικής ανάπτυξης, ή τουλάχιστον θα στήριζε νομοθετικά μέτρα του Κράτους, όπως τη συνένωση των ΑΣΟ, (άρθρα 21 και 36 του πρόσφατου Νόμου 2810/2000) και θα τους διευκόλυνε στην απόκτηση ιδίων κεφαλαίων (συνεταιριστικές μερίδες).

Απόφαση

Αφού άκουσε την παραπάνω εισήγηση του Προέδρου του, το Δ.Σ. της Ε.Φ.Σ. και αφού ειδικότερα,

α) Έλαβε υπ' όψη του ότι:

1. Η ΑΤΕ αναμφίβολα συνέβαλε θετικά στην ανάπτυξη της αγροτικής μας οικονομίας και τεράστιες υπηρεσίες προσέφερε στον Έλληνα αγρότη, όσο λειτουργούσε στα πλαίσια του ιδρυτικού αυτής νόμου 4332/29.

2. Η επιτυχία της στον ευαίσθητο και με τις γνωστές ιδιαιτερότητές του, αγροτικό τομέα, οφείλεται στη λειτουργικά αδιαίρετη συνεργασία των τριών υπηρεσιακών μονάδων (πυλώνες της Αγροτικής Πίστης), της Γεωτεχνικής, της Γεωργοοικονομικής και της Εποπτικής, οι οποίες, αν και οργανικά και οργανωτικά ανεξάρτητες, έδρασαν ως εξάρτημα μιας και της αυτής παραγωγικής μηχανής στα πλαίσια του ιδρυτικού της Τράπεζας Νόμου και έφεραν το τεράστιο έργο στην αγροτική μας οικονομία.

3. Οι αγρότες στήριξαν την Αγροτική Τράπεζα ως δικό τους τραπεζικό ίδρυμα και συναλλάσσονταν αποκλειστικά μαζί της. Η ανάπτυξή της σε 440 υποκαταστήματα και τα σημερινά περιοριστικά της στοιχεία προέκυψαν από τις συναλλαγές της με τους αγρότες και τους συνεταιρισμούς των, δηλαδή τους αποκλειστικά δικούς της πελάτες, περισσότερο από 60 χρόνια.

4. Οι ΑΣΟ διευκόλυναν το έργο της ΑΤΕ, περιορίσαν το κόστος των τοποθετήσεών της με τις μαζικές δανειοληψίες τους, αξιοποίησαν τα κεφάλαιά της και είχαν κατατεθειμένα τα δικά τους κεφάλαια άτοκα στα ταμεία της.

5. Τα κόμματα αθέτησαν τις υποσχέσεις τους, ότι η ΑΤΕ θα μετατρέποταν σε κρατικοσυνεταιριστική Τράπεζα, υποσχέσεις που δίνονταν από τότε που συνεζητείτο η ίδρυσή της μέχρι και την προηγούμενη μέρα της κατάργησης του ιδρυτικού της Νόμου, το 1990.

β) Διαπίστωσε ότι:

1. Με τη θεσμική μετατροπή της ΑΤΕ σε Ανώνυμη Εταιρεία (τράπεζα γενικού σκοπού) τον Ιούλιο του 1991 και την εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο των Αθηνών, αυτό το μήνα (Δεκέμβριο του 2000), οι αγρότες δεν θα απολαμβάνουν πια από κανένα πιστωτικό ή άλλο ίδρυμα, τις πολύτιμες και τόσο αναγκαίες υπηρεσίες του Γεωτεχνικού και του Γεωργοοικονομολόγου, ούτε οι Συνεταιρισμοί τους, τις πολύτιμες επίσης υπηρεσίες του Εποπτικού. Απ' αυτό θα υπάρξει αδυναμία χρησιμοποίησης πιστώσεων και κοινοτικών πόρων, στην αγροτική μας οικονομία. Επακόλουθα θα είναι, τα

ανταγωνιστικά πλήγματα και η συρρίκνωσή της.

2. Ο θεσμικός μετασχηματισμός της ΑΤΕ έγινε, ως έγινε, παρά τις περί του αντιθέτου υποσχέσεις, με πλήρη αγνόηση του παρελθόντος, ως προς τη συνεργασία της με τους αγρότες και την αποτελεσματικότητα αυτής της συνεργασίας, από την οποία προέκυψαν, η επέκταση και τα κεφάλαιά της.

3. Η «εκκαθάριση», μετά από αυτή τη μετατροπή, της συνεργασίας ΑΤΕ - Αγροτών (που σχεδόν υποχρεωτικό χαρακτήρα είχε) απέδωσε στο Κράτος ένα περίπου τρισεκατομμύριο δρχ., στην ΑΤΕ Α.Ε., τον τίτλο και μια τεράστια τραπεζιτική υποδομή και τίποτε απολύτως δεν απέδωσε στους αγρότες. Απεναντίας, τους άφησε απροετοίμαστους για τις χρηματοπιστωτικές τους ανάγκες με βλαπτικές, για τα συμφέροντά τους, συνέπειες.

4. Η αγνόηση του αγρότη σ' αυτή τη μετατροπή της ΑΤΕ, εκτός από βλαπτική για τα συμφέροντά του, είναι και προκλητική για τον ίδιο. Γιατί, ενώ κατά τη διανομή υπήρξε μέρημα (καλώς) να δανειοδοτηθούν οι υπάλληλοι της ΑΤΕ με επιτόκιο 2% για να αγοράσουν μετοχές, ξεχάστηκαν οι καταθέσεις των Συνεταιρισμών από αποθεματικά και συνεταιριστικές μερίδες. Ξεχάστηκαν επίσης οι προσπάθειες της ίδιας της ΑΤΕ για να εξοφλούνταν οι συνεταιριστικές μερίδες και να αποκτούσαν κεφάλαια οι συνεταιρισμοί πελάτες της. Σε όλες τις ετήσιες εκθέσεις της εποπτικής υπηρεσίας της, υπάρχουν σχετικές παρατηρήσεις. Όπως βέβαια ξεχάστηκαν και οι νομοθετικές διατάξεις που αποσκοπούσαν στην αύξηση των συνεταιριστικών μερίδων και τη συγχώνευση των Συνεταιρισμών, για απόκτηση δικών τους κεφαλαίων, για συναλλακτική δύναμη και οικονομίες κλίμακος, όπως διακηρύσσονταν μισό τουλάχιστον αιώνα. Ένας συνδυασμός δανειοδότησης των ΑΣΟ για απόκτηση μετοχών της ΑΤΕ (όπως για τους υπαλλήλους της) με αύξηση των κεφαλαίων τους (συνεταιριστικών μερίδων) και όπου προσφέρεται με συγχωνεύσεις τους (όπως επιδιώκεται με τα άρθρα 21 και 36 του πρόσφατου Νόμου 2810/2000), θα ήταν απόδειξη του ενδιαφέροντος και της συνέπειας με τις νομοθετικές ρυθμίσεις του Κράτους, για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Και φυσικά θα ήταν πολλαπλά ωφέλιμος αυτός ο συνδυασμός, γιατί θα εξασφάλιζε μετοχές της ΑΤΕ, επομένως και κεφάλαια σε παραδοσιακούς πελάτες της (όπως ήταν γι' αυτήν οι ΑΣΟ), θα διακανόνιζε χρόνιες εκκρεμότητες και θα πραγματοποιούσε τοποθετήσεις της Τράπεζας με την ασφαλέστερη γι' αυτήν εγγύηση, που είναι η ίδια η μετοχή της.

γ) Αποφάσεις:

1. **Θεωρεί άδικο, επιζήμιο και ασφαλώς πέρα από κάθε προσδοκία του αγροτικού κόσμου:**

– Την ανατροπή του νομικού καθεστώτος που στηρίχθηκε, μεγαλούργησε και τεράστιο έργο προσέφερε στην αγροτική μας οικονομία, η ΑΤΕ.

– Την, μετά την ανατροπή αυτή, πρόσφατη διανομή των περιουσιακών στοιχείων και τον προσανατολισμό της ΑΤΕ και

2. **Καλεί την Κυβέρνηση και όσους έχουν αρμοδιότητα, να επανεξετάσουν το ζωτικό αυτό για τα συμφέροντα των αγροτών μας θέμα.**

Προς την κατεύθυνση:

α) Της αναπλήρωσης του κενού που δημιουργείται με την απουσία της ΑΤΕ από τον Αγροσυνεταιριστικό χώρο, όπως αυτή λειτούργησε με τον ιδρυτικό της Νόμο,

β) της διορθωτικής επαναδιανομής των οικονομικών και θεσμικών ευκαιριών και δυνα-

τοτήτων που μπορεί να προσφέρει στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, ο μετασχηματισμός της ΑΤΕ.

3. **Α να θ έ τ ε ι** στις επιτροπές του άρθρου 22 του Καταστατικού της Εταιρείας, (την Επιτροπή μελέτης της συνεταιριστικής νομοθεσίας και την Επιτροπή μελέτης του χρηματοπιστωτικού συστήματος που εξυπηρετεί τις ΑΣΟ), την από κοινού λεπτομερειακή μελέτη του όλου θέματος και την εισήγηση στο Συμβούλιο, για περαιτέρω δικές του θέσεις και αποφάσεις. Και τέλος,

4. **Α π ο φ α σ ί ζ ε ι** να γνωστοποιήσει αυτές τις απόψεις και θέσεις της Εταιρείας για τα θέματα που προκύπτουν από τη μετοχοποίηση της ΑΤΕ, στον Υπουργό Γεωργίας, το Διοικητή της ΑΤΕ, τους Αρχηγούς των Κομμάτων και τους Προέδρους της ΠΑΣΕΓΕΣ, της ΓΕΣΑΣΕ, και της ΟΣΥΓΟ.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος, λύεται η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γ. Σελλιανάκης **Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:** Γ. Φραγκιαδουλάκης

ΤΑ ΜΕΛΗ: Δ. Μαυρόγιαννης, Γ. Καφετζάκης, Γ. Ντούσιας, Θ. Χαρίτος, Ο. Κλήμη-Καμινάρη

18. Με απόφαση του (226/2/20-12-2000) το Δ.Σ. της Εταιρείας όρισε τους Συντονιστές-εκπροσώπους του στην επιτροπή του άρθρου 22 του Καταστατικού (βλ. Κανονισμό στο τεύχος 58 σελίδα 122) και τα μέλη τους, όπως παρακάτω:

α) Την Επιτροπή Σύνταξης του Περιοδικού: Από τον Συντονιστή-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Γεώργιο Σελλιανάκη και μέλη τους κ.κ. Απόστολο Ράντσιο και Αθανάσιο Μπίκο.

β) Την Επιτροπή Μελέτης της Συν/κής Νομοθεσίας: Από το Συντονιστή-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Διονύσιο Μαυρογιάννη και μέλη τους κ.κ. Ευστάθιο Σινίκη και Αντώνιο Σοφρώνά και με ομόφωνη γνώμη, λόγω μη πρόβλεψης τρίτου μέλους, από τον Κανονισμό, της κ. Βαρβάρας Δημητριάδου-Λαμπροπούλου.

γ) Την Επιτροπή Μελέτης του Ισολογισμού και των δραστηριοτήτων των ΑΣΟ: Από τον Συντονιστή-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Γεώργιο Φραγκιαδουλάκη και μέλη τους κ.κ. Σπύρο Τζαβέλα και Γρηγόρη Κουτσολιάκο.

δ) Την Επιτροπή του χρηματοπιστωτικού συστήματος που εξυπηρετεί τις ΑΣΟ: Από τον Συντονιστή-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Γεώργιο Καφετζάκη και μέλη τους κ.κ. Μιχαήλ Καριώτη και Χρήστο Νίτσο.

ε) Την Επιτροπή Μελέτης Κανόνων Συνεταιριστικής Αλληλεγγύης: Από την Συντονιστρια-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Ολυμπία Κλήμη-Καμινάρη και μέλη τους κ.κ. Χρήστο Συγγελάκη και Μαρίνο Βαλασαμάκη

στ) Για την Επιτροπή Μελέτης Κανόνων Ορθολογιστικής Λειτουργίας των ΑΣΟ: Από τον Συντονιστή-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Γεώργιο Ντούσια και μέλη τους κ.κ. Βασίλη Νικολούτσο και Κώστα Γιαγνίση.

ζ) Για την Επιτροπή Μελέτης Κανόνων Διοικητικής και Υπηρεσιακής Λειτουργίας των ΑΣΟ: Από τον Συντονιστή-εκπρόσωπο του Συμβουλίου κ. Θεόδωρο Χαρίτο του Γεωργίου και μέλη τους κ.κ. Χαράλαμπο Αγραπίδη και Θεμιστοκλή Σίμο.

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΙΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΕΣ Α.Σ.Ο.

Από τις εκλογές στις Τριτοβάθμιες ΑΣΟ, το Δεκέμβριο του 2000, εκλέχθηκαν οι παρακάτω Διοικήσεις. Το Δ.Σ. της Ε.Φ.Σ. και οι συντάκτες της Σ.Ο. εύχονται επιτυχία στο έργο τους.

1. Στην ΠΑΣΕΓΕΣ

Καραμίχας Τζανέτος, Πρόεδρος
Πίπτας Γιάννης, Α' Αντιπρόεδρος
Καραγκιοζόπουλος Αχ., Β' Αντ/δρος
Γαϊτανίδης Δημήτρης, Γεν. Γραμματέας
Μπιτσάκος Διονύσης, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.:

Βεργόπουλος Δ., Βουλευτάκης Μ.,
Γκλαβάκης Γ., Γκουλιούμης Θ.,
Δριβελέγκας Ι., Καρυώτης Ι.,
Κουμαρτζούδης Π., Λιόλιος Ν.,
Λίτσος Φ., Λύγδας Α., Μαρουφίδης
Δ., Παμπατσούλης Σ., Μπιρλιράκης Ν.,
Σκιαδάς Κ., Τζωτζιός Μ., Τσέλιος δ.

2. Στην ΕΛΛΙΟΥΡΓΙΚΗ

Μανώλης Γαβαλάς, Πρόεδρος
Νικ. Δασκαλάκης, Α' Αντιπρόεδρος
Νικόλαος Βαλλής, Β' Αντιπρόεδρος
Γεώργ. Παπαγεωργίου, Γραμματέας
Αθανάσιος Σταμπουλής, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.:

Γεώργιος Γιανναδάκης, Δημήτριος Διδασκά-
λου, Ανδρέας Κουλετάκης, Ιωάννης Λιβανός.

3. Στην ΚΣΟΣ

Πιτσιδιανός Γιάννης, Πρόεδρος
Καραμπακάκης Νίκος, Αντιπρόεδρος
Τσουδής Μανώλης, Γραμματέας
Κόκκινος Ιωάννης, Ταμίας
Μανουράς Ιωάννης Μέλος
Λιοδάκης Σταύρος »
Λεκοσιώτης Νικόλαος »

4. Στην ΚΕΟΣΟΕ

Χρήστος Μάρκου, Πρόεδρος
Γεώργιος Μαθιανάκης, Αντ/δρος
Ιωάννης Γκίκας, Γ. Γραμματέας
Ιωάννης Κασαπάκης, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.:

Κωνσταντίνος Ματιάτος
Μιχαήλ Σαφάκας
Μακάριος Σκοπελίτης

5. Στην ΣΥΚΙΚΗ

Παπαγεωργίου Παναγ., Πρόεδρος
Σαρρώνης Αντώνης, Α' Αντ/δρος
Καπασούρης Αλέξ., Β' Αντ/δρος
Λυμπερόπουλος Ηλίας, Γραμματέας
Πανούσης Παναγιώτης, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.:

Αναστασάκης Ευάγγελος
Κουρέτας Γεώργιος
Δελλής Γεώργιος
Σουρίλας Χρήστος

6. Στην ΚΑΠΝΙΚΗ

Ιορδανίδης Θεόδωρος, Πρόεδρος
Φαλιάγκας Ιωάννης, Α' Αντ/δρος
Πασχαλίδης Μιχάλης, Β' Αντ/δρος
Τοπάλης Γεώργιος, Γραμματέας
Παπανικολάου Θωμάς, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.:

Δάτσικας Αιμίλιος
Παπαδόπουλος Χαράλαμπος (Λάκης)
Κιαζίμ Χουσεϊν
Ζάμπρου Λάμπρος

Σώκος Απόστολος
Λάσπας Χρήστος

7. Στην ΣΙΤΙΚΗ

Χρυσανθακόπουλος Κων/νος, Πρόεδρος
Καρφίτσόπουλος Σταύρος, Αντ/δρος
Γκαρνάβας Βασίλειος, Β' Αντ/δρος, Γ.
Γραμ
Ψωμαδέλης Δημήτριος, Ταμίας.

Μέλη Δ.Σ.:

Καραγκούνης Δημήτριος
Κεχαγιάς Γεώργιος
Τσομπέλης Γεώργιος

8. Στην ΚΕΣΠΥ

Αλεξιάδης Γρηγόριος, Πρόεδρος
Ρέτζιος Βασίλειος, Α' Αντ/δρος
Δήμητσας Απόστολος, Β' Αντ/δρος
Πολυχρονιάδης Γεώργιος, Γ. Γραμματέας
Καρυοφυλλίδου Ζωή, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.

Αρβανιτιδής Ιωάννης, Ηλιάκης Αντώνιος,
Καραμανλής Ηλίας, Κόλιας Κων/νος,
Ορφανός Αθανάσιος, Ουγκρίνης Σωτή-
ριος,
Ρηγίνος Ευάγγελος, Φιλίππου Θωμάς,
Φυντανιάδης Αθαν., Χριστοφιλόπουλος
Χρήστος.

9. Στην ΒΑΜΒΑΚΙΚΗ

Κυριτσάκης Βάιος, Πρόεδρος
Πολυχρονιάδης Φιλ., Α' Αντ/δρος
Αμβροσιάδης Κων/νος, Β' Αντ/δρος
Καλές Γεώργιος, Γεν. Τραμματέας
Λύκας Ιωάννης, Ταμίας

Μέλη Δ.Σ.

Ρίζος Στυλιανός, Φλώρος Βασίλειος,
Διαμαντής Δημήτρης,
Σιαλιάκης Σπύρος, Σαββίδης Στέφανος,
Καραγεωργίου Χρήστος, Κουτλής Νικόλαος,
Κουτσιαφτούκης Αντ., Φερφερής Κων.
Γκάγκας Κυριάκος.

ΚΙΛΕΛΕΡ 91 χρόνια μετά τον ξεσηκωμό ΤΟ ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΤΟ ΤΩΡΑ

Αυτό το μήνα (Μάρτις 2001) συμπληρώθη-
καν 91 χρόνια από τότε που οι κολλήγοι του
Θεσσαλικού κάρπου ξεσηκώθηκαν ενάντια
στην καταπίεση των τσιφλικιάδων, με τα συν-
θήματα «η γη στους αγρότες» και «κάτω η
σκληριά».

Όπως κάθε χρόνο, κατατέθηκαν στεφάνια
και εκφωνήθηκαν λόγοι στον τόπο του ξεση-
κωμού, το γνωστό ΚΙΛΕΛΕΡ.

Τιμή και δόξα στους ηρωικούς κολλήγους.
Παράδειγμα για μίμηση, με σύγχρονες μορ-
φές, οι αγώνες τους. Και η τιμή ευλαβικά
αποδίδεται, η δόξα, στεντόρεια και με απα-
ράμιλλο ενθουσιασμό, διαλαλείται. Μα το
παράδειγμα για αγώνες σύγχρονους, με επι-
χειρήματα, προτάσεις, διάλογο και πειθώ,
ποιοί από τους προσκυνητές το μιμήθηκαν;
Ποιοί και πόσοι αντιπάχθηκαν, αντέδρασαν,
επιχειρηματολόγησαν στην κομματικοποίηση
των ΑΣΟ, τη κρεωκοπία, την υποβάθμιση και
τη διάλυση κορυφαίων αγροτοσυνεταιριστι-
κών μονάδων, με πλούσια συνεισφορά; Ποι-
οί και πόσο διαμαρτυρήθηκαν για τη μετα-
τροπή της ΑΤΕ σε Ανώνυμη εταιρεία, για
γενικές τραπεζικές εργασίες, αντί σε Συνεται-
ριστική Τράπεζα για αποκλειστική χρηματο-
πιστωτική στήριξη του έργου των ΑΣΟ; Ποιοί
και πόσοι από τους προσκυνητές του
ΚΙΛΕΛΕΡ συνένωσαν αγωνιστικά τη φωνή
της συνειδησής τους με τη φωνή της δικαιο-
σύνης για να πείσουν την κρατική εξουσία,
ότι προκαλεί το κοινό περί δικαίου αίσθημα
με τιμή σταριού 45 δρχ. στον παραγωγό και
ψωμιού 300 δρχ. στον καταναλωτή, με τιμή
λαδιού 550 δρχ. στον ελαιοπαραγωγό και
τιμή καταναλωτή 1.200 στο σούπερ-μάρκετ;
Για να περιοριστούν μόνο σε δύο κραυγα-
λέες περιπτώσεις.

Το παράδειγμα, λοιπόν, των ηρωικών κολ-
λήγων του ΚΙΛΕΛΕΡ ας το ακολουθήσουμε
για να τους τιμούμε πραγματικά και να είμα-
στε αντάξιοί τους.

Γ.Β.Σ.

Ο ΑΙΝΕΙΑΣ ... ΚΑΙ ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ ΤΩΝ Α.Σ.Ο.

Του ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΙΚΟΥ, Γεωπόνου

Αποθέτοντας τον περασμένο Γενάρη τα βιβλία Διοίκησης της διαλυθείσας ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗΣ, με την ιδιότητα του Γενικού Γραμματέα της ΕΔΙΑΜ, στη βιβλιοθήκη της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού, ήλθε στο μυαλό μου ο Αινείας. Ο Αινείας, ο Τρώας εκείνος ήρωας, που όταν όλα είχαν χαθεί για την πατρίδα του και που φεύγοντας κυνηγημένος μέσα από τη γενική σφαγή, πήρε στην πλάτη του τον γέροντα και άρρωστο πατέρα του, για να τον σώσει. Ήταν γι' αυτόν ό,τι πολυτιμότερο είχε!

Έτσι είδα την «πραμάτεια» που κουβάλησα απ' τα γραφεία της τέως ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗΣ, για να τη «στεγάσω», μαζί με τον Γεν. Γραμματέα της Ε.Φ.Σ. κ. Γ. Φραγκιαδουλάκη, το μεσημέρι της 10-1-2001.

Είχα υπηρετήσει και εγώ σε αυτή την άλλοτε δακτυλοδεικτούμενη, τις μέρες της δόξας της, κορυφαία Συνεταιριστική Οργάνωση των Μελισσοκόμων, από τα μέσα του 1976 μέχρι τις αρχές του 1980 και αντικατέστησα τον Διευθυντή της κ. Γεώργιο Σελλιανάκη, όταν εκείνος προσκλήθηκε να υπηρετήσει άλλη μεγαλύτερη Συνεταιριστική Οργάνωση, την ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ.

Στα βιβλία που διασώθηκαν υπήρχαν εισηγήσεις και αποφάσεις πάμπολλων σελίδων γραμμένων με τα χέρια μου και γνώριζα τη σημασία, το βάρος, μα και την ανάγκη να διαφυλαχθούν, τόσο για την τιμή εκείνων που τις υπέγραψαν, αλλά και για τη διδασχά αυτών που θα τις διαβάσουν. Και ω μα την αλήθεια σύμπτωση, ο εκπρόσωπος της Εταιρείας που δέχτηκε να τα στεγάσει, ο σημερινός Πρόεδρος της Ε.Φ.Σ. κ. Γ. Σελλιανάκης, είναι εκείνος που οι εισηγήσεις του είναι καταχωρημένες σε δεκάδες πράξεις (Δ.Σ., Γ.Σ., Μ.Σ., Ε.Σ.) και καταλαμβάνουν σελίδες επί σελίδων, γραμμένων ιδιοχείρως από τον ίδιο, όπως ακόμη και χιλιάδες έγγραφα με την υπογραφή του.

Ένωσα χαρά και ανακούφιση που βρήκα «άσυλο» γι' αυτά τα πολύτιμα λείψανα, το μεσημέρι της 10-1-2001. Σιγά-σιγά θα χαθούν όλα όσα αναφέρονται στις σελίδες τους. Τα πρόσωπα, τα πράγματα... Θα μείνουν όμως αυτά τα βιβλία για να θυμίζουν διαχρονικά τα ιστορικά στοιχεία μιας περιόδου και ενός ολόκληρου κλάδου (τη μελισσοκομία) στη χώρα μας.

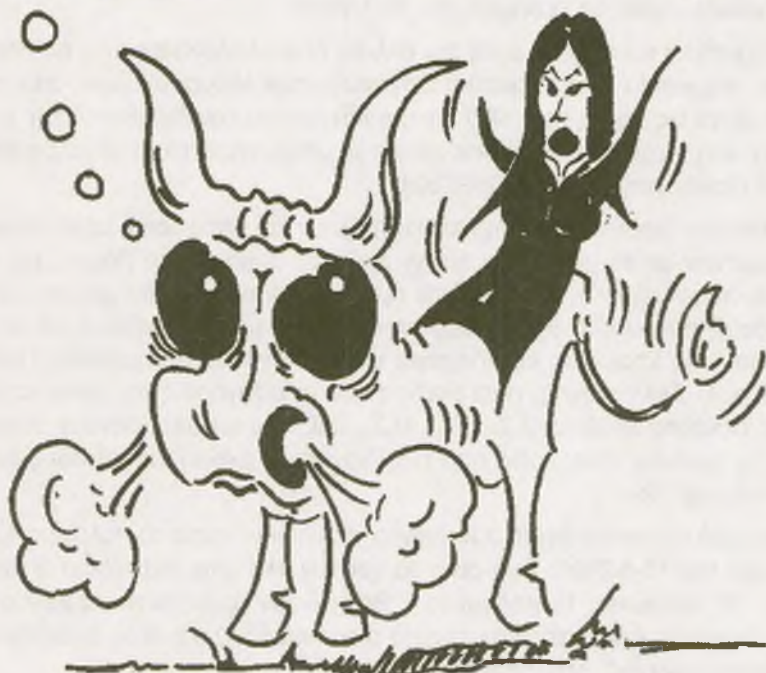
Δε χρειάζονται περισσότερα. Όλοι οι συνεταιριστές που θα διαβάσουν τα λίγα αυτά λόγια καταλαβαίνουν τί εννοώ. Τούτο μόνο θα 'θελα να προσθέσω: Να βοηθήσουν, όσοι μπορούν, να συγκεντρωθούν στον ίδιο χώρο τα λείψανα και των άλλων 30 περίπου ΑΣΟ που «πέθαναν», όπως η ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ, πρόωρα και άδοξα. Να είναι σίγουροι πως προσφέρουν στην ιστορία του Αγροτοσυνεταιριστικού Κινήματος κι ακόμη ότι θα νοιώσουν τη δική μου χαρά από τη στέγαση των λειψάνων στην Ε.Φ.Σ.

1000 ΛΕΞΕΙΣ

ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΙΚΟΥ
ΓΕΩΠΟΝΟΥ

“ΆΛΛΟ ΤΡΕΛΛΕΣ ΑΓΕΛΑΔΕΣ,
ΚΙ’ ΆΛΛΟ ΤΡΕΛΛΟΣ, ΤΑΥΡΟΣ!”

ΕΙΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙΝ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΝ
ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ: Ο ΔΙΔΙ ΥΠΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΝ
ΟΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΟΟΕΙΔΕΣ ΠΟΥ “ΕΓΕΥΘΗ”, ΖΩΙΚΗ
ΠΡΟΤΕΪΝΗ !!!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΙΦΝΙΩΤΗΣ

Η συνεταιριστική οικογένεια έχασε πρόσφατα τον Κώστα Σιφνιώτη, έναν εξαιρετο άνθρωπο, έναν από τους λίγους πανεπιστημιακούς διδάσκालους του συνεργατισμού, που υπηρέτησαν με συνέπεια την έννοια του σύγχρονου επιχειρηματικού συνεταιρισμού.

Μετά τις εξαιρετες σπουδές του στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου αναγορεύτηκε διδάκτωρ των οικονομικών επιστημών και εργάστηκε ως βοηθός του καθηγητή Λεόντιεφ, που επινόησε τη μέθοδο Εισροών-Εκροών, πρωτογνώρισε τους συνεταιρισμούς όταν προσλήφθηκε από την ΠΑΣΕΓΕΣ το 1977, για τη συγκρότηση της Υπηρεσίας Μελετών από υψηλού επιπέδου επιστήμονες.

Τα προσόντα του ήταν πολλά. Δεν ήταν μόνο οι πανεπιστημιακές περγαμηνές αλλά και η εσωτερική του ταξινόμηση των αξιών, αυτή που τον έκανε να προσδεθεί στο άρμα των συνεταιρισμών, αφού είχαν ως έργο τους τη βελτίωση της ζωής των μελών τους, τα οποία κατά κανόνα είχαν ανάγκη από τη βοήθεια των επιστημόνων.

Γρήγορος στη σκέψη και αποφασιστικός στην πράξη, έθεσε όλα τα προσόντα του στη διάθεση των συνεταιρισμών. Η επιστημονική του επιχειρηματολογία ήταν πάντοτε θεμελιωμένη αλλά και ως Αιγυπτιώτης με προέλευση από την Ίμβρο είχε ανεπτυγμένη τη γλωσσομάθεια, την επιχειρηματικότητα και την έμφυτη ευγένεια.

Δική του ήταν η πρόταση για τη δημιουργία της συνεταιριστικής εταιρείας διανομών ΕΛΣΥ, σε μια περίοδο που μόλις τότε άρχιζαν να δημιουργούνται τέτοιες ιδιωτικές επιχειρήσεις, ενώ εκτιμούσε – και δικαίως – ως λαμπρές τις προοπτικές. Δεν δίστασε να αναλάβει ο ίδιος τη θέση του Γενικού Διευθυντή της νέας εταιρείας και σε όσο διάστημα παρέμεινε σε αυτή τη θέση οι ρυθμοί ανάπτυξης της επιχείρησης υπήρξαν ραγδαίοι.

Στον πανεπιστημιακό χώρο κινήθηκε με την άνεση του κοσμοπολίτη, διδάσκοντας και άλλα μαθήματα εκτός από τη Συνεταιριστική Οικονομία και εισάγοντας και μοντέρνα μαθήματα όπως η Εφοδιαστική (Logistics), προσφέροντας παράλληλα τις υπηρεσίες του τόσο στον συνεταιριστικό όσο και στον ιδιωτικό τομέα, κυρίως με την εκπαίδευση στελεχών. Η εκτίμηση των συναδέλφων του τον ανέδειξε και Αντιπρύτανη, χωρίς ωστόσο να χάσει τίποτε από την απλότητα στη συμπεριφορά και την καταδεκτικότητα του χαρακτήρα του.

Την συναισθηματική του πρόσδεση προς τους συνεταιρισμούς την εκδήλωνε σε κάθε ευκαιρία. Ίδρυτικό μέλος του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) και Αντιπρόεδρος του επί σειρά ετών, πρόσφερε πάντοτε χείρα βοήθειας και ήταν παρών σε όλες τις εκδηλώσεις. Το πρώτο συνέδριο που επιχείρησε το ΙΣΕΜ, πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του Παντείου Πανεπιστημίου, με την αμέριστη βοήθεια του Κώστα Σιφνιώτη. Στην τιμητική εκδήλωση

για τους δασκάλους και πρωταγωνιστές της συνεταιριστικής ιδέας και πράξης, τον Ν. Κολύμβα και τον Α. Κλήμη, ο Κώστας Σιφνιώτης ήταν εισηγητής και είχε την ευκαιρία να εκδηλώσει τον αμέριστο σεβασμό του προς εκείνους που τον εισήγαγαν στον συνεργατισμό και στην ανακάλυψη του κόσμου της αλληλεγγύης και της ανθρωπιάς.

Το επιχειρηματικό δαιμόνιο του Κώστα Σιφνιώτη δεν μπόρεσαν να το εκτιμήσουν και να το επωφεληθούν οι συνεταιρισμοί αλλά ούτε και ο ίδιος μπορούσε να το φυλακίσει. Κατόρθωσε εκ του μηδενός να αναδειχθεί σε έναν σημαντικό επιχειρηματία και πολύτιμο εταίρο επιχειρήσεων του εξωτερικού. Δεν παρέλειπε όμως να συμμετέχει με δικά του έξοδα στα σημαντικά παγκόσμια συνεταιριστικά συνέδρια, ώστε να εμπλουτίζει με τις εμπειρίες του τη διδασκαλία και την εμπάθυνση στα συνεταιριστικά θέματα.

Ο ευδιάθετος, αισιόδοξος, ακαταπόνητος και ιδιαίτερα καλός φίλος και συνεργάτης Κώστας Σιφνιώτης δεν πρόλαβε να ετοιμάσει τη δική του συμβολή στο κοινό σύγγραμμα Συνεταιριστικής Οικονομίας, που σχεδίαζαν μερικοί πανεπιστημιακοί καθηγητές. Τα κεφάλαια για το Συνεταιριστικό Μάνατζμεντ που είχε προσφερθεί να καλύψει δεν θα επωφεληθούν από τις προσωπικές του εμπειρίες και την προσωπική του επιχειρηματική θεώρηση. Ας είναι. Μας έχει αφήσει πάρα πολλά άλλα για να τον θυμόμαστε με αγάπη αλλά δεν θα απαλλαγούμε από το σύνδρομο στέρησης.

Καθηγητής Κ. Παπαγεωργίου

Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΙΣΕΜ

Στην κδεΐα του Κώστα Σιφνιώτη (13.11.2000), ο Πρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών κ. Ι. Βαβούρας, ανάμεσα στα θερμά προσωπικά του λόγια για τον εκλιπόντα τώως Αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου, σκιαγράφησε και την προσωπικότητά του με τα ακόλουθα λόγια:

Κωνσταντίνος Χαραλάμπους Σιφνιώτης, Καθηγητής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, από όπου έλαβε το πτυχίο Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, καθώς και στο Πανεπιστήμιο Northeastern της Βοστώνης, από όπου έλαβε τα πτυχία Μ.Α. και Ph.D. στα Οικονομικά.

Πριν προσληφθεί στο Πάντειο το 1978, ως ειδικός επιστήμονας καταρχήν, υπήρξε βοηθός καθηγητή (Teaching Assistant) και στη συνέχεια Λέκτορας στο Πανεπιστήμιο Northeastern. Επί μακρά σειρά ετών υπήρξε Διευθυντής του Τομέα Οικονομίας του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης, ενώ κατά την περίοδο 1991-92 διετέλεσε Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου. Για μεγάλη περίοδο δίδασκε με επιτυχία τα μαθήματα της Συνεταιριστικής Οικονομίας, της Αγροτικής Οικονομίας, της Νομισματικής Θεωρίας και Πολιτικής, ορισμένα έτη και της Στατιστικής, ενώ κατά τα τελευταία έτη δίδασκε και το μάθημα της Εφοδιαστικής.

Κατά την περίοδο 1977-81 εργάστηκε στην Υπηρεσία Μελετών της ΠΑΣΕΓΕΣ,

αρχικά ως βασικός ερευνητής και στη συνέχεια ως προϊστάμενος της Υπηρεσίας. Όπως σημειώνει ο ίδιος, κύριο έργο του «ήταν η συνεχής παρακολούθηση, μελέτη, αξιολόγηση και διατύπωση προτάσεων λύσεων σε θέματα που αφορούσαν την Αγροτική Πολιτική της χώρας μας και της ΕΟΚ καθώς και των προβλημάτων της ελληνικής γεωργίας και των γεωργικών συνεταιρισμών».

Στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της ελληνικής γεωργίας και των συνεταιρισμών, δέθηκε με το συνεταιριστικό κίνημα της χώρας μας, το οποίο και ποτέ δεν εγκατέλειψε. Θεωρώ ότι υπήρξε ένα από τα αξιολογότερα στελέχη του συνεργατισμού της χώρας τις τελευταίες δεκαετίες, το οποίο συνέδραμε όχι μόνο με τη συγγραφή βιβλίων και επιστημονικών άρθρων αλλά κυρίως με την ενεργή δράση του στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του, στο κρίσιμο εκείνο μεταβατικό στάδιο του δεύτερου μισού της δεκαετίας του 1970.

Ο Κωνσταντίνος Σιφνιώτης έχει πλούσιο συγγραφικό έργο. Ως χαρακτηριστικότερες εργασίες του θεωρώ:

- Τη διδακτορική του διατριβή *Education and Consumption Patterns: Their Impact on the Demand for Highly Educated Labor* (Northeastern University, Boston, Mass., 1976)
- Τα άρθρα του «Οι δυνατότητες της ελληνικής Γεωργίας και η Κοινή Αγροτική Πολιτική της ΕΟΚ» (1978), «Η Αγροτική Πολιτική – Καθορισμός των τιμών των γεωργικών προϊόντων: Επιπτώσεις – Προοπτικές», (1978), «Οι συνεταιρισμοί και το 1992» (1989), «Προβλήματα χρηματοδότησης των συνεταιρισμών» (1991), «Equity considerations of Property Tax exemptions» (1977), «Αναθεώρηση της μεθοδολογίας κατασκευής των γεωργικών δεικτών» (1978).
- Και τα βιβλία – μελέτες του: «Η Ελληνική Γεωργία» (1978), «Η ΕΟΚ και η Κοινή Αγροτική Πολιτική» (1980), «Συνεταιριστική Οικονομία» (1991), Το πρόβλημα της εμπορίας των συνεταιριστικών προϊόντων» (1979), και «Logistics Management: Θεωρία και Πράξη» (1997).

Ο Κωνσταντίνος Σιφνιώτης διετέλεσε μέλος σημαντικών Κοινοτικών συνεταιριστικών επιτροπών και συγκεκριμένα της COPA, της COGECA και της CEA. Υπήρξε επίσης μέλος της επιστημονικής επιτροπής για τους συνεταιρισμούς της CIRIEC. Επιπλέον, υπήρξε ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών, ιδρυτικό μέλος και Πρόεδρος του Ινστιτούτου Logistics Management και ιδρυτής και Πρόεδρος της European Logistics Consultants, καθώς και μέλος του Δ.Σ. της European Logistics Association. Ήταν από τους πρώτους επιστήμονες που εργάστηκαν συστηματικά για τη διάδοση και εφαρμογή της Εφοδιαστικής στην Ελλάδα.

Η Κοινότητα του Παντείου Πανεπιστημίου συμμετέχει στο πένθος της οικογένειας Σιφνιώτη στην οποία εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια.

Καθ. Ιωάννης Βαβούρας

Πρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ: Έτος 15ο (2000)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 2000 (ΚΑΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ)

Επιμέλεια Σύνταξης: Ολυμπ. Κλήμη-Καμινάρη

Βόσκογλου Μιχάλης: Έλεγχος διαχείρισης σε συνεταιρισμούς,

Τεύχος 60, σ. 211

Δερμιτζάκης Μιχάλης: Το Αγροτοσυνεταιριστικό κίνημα έχει ανάγκη σωτηρίας. Δε χρειάζεται «σωτήρες»

Τεύχος 60, σ. 198

Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση: Μηνύματα για την ημέρα του Συνεργατισμού. Συνεταιρισμοί και προώθηση της απασχόλησης

Τεύχος 59, σ. 143

Θέματα Συνεταιρισμών (Περιοδικό): Πριν 20 χρόνια: 1) Ο θάνατος του πρώτου Προέδρου της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού. 2) Εξίσωση όλων των όρων εργασίας και ζωής στην ύπαιθρο και στις πόλεις, στους εργάτες και στους αγρότες

Τεύχη 57, σ. 78 και 58 σ. 89

Ιασεμίδης Σωκράτης: Η «ενσυνειδητη» σύγχρονη συνεταιριστική κίνηση και η ανάγκη για τη γνώση και την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών

Τεύχος 58, σ. 91

Καφετζάκης Γεώργιος: Η εξέλιξη του ελληνικού νομίσματος, 169 χρόνια δραχμή - Μετοχοποίηση της Αγροτικής Τράπεζας

Τεύχη 59, σ.159 και 60, σ. 217

Κλήμης Αριστ.:

– Πριν 20 χρόνια. Ο θάνατος του πρώτου Προέδρου της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού Τεύχος 57, σ. 78

– Εξίσωση όλων των όρων εργασίας της ζωής στην ύπαιθρο και στις πόλεις στους εργάτες και στους αγρότες (πριν 20 χρόνια)

Τεύχος 58, σ. 89

– Νικόλαος Πατρίκιος (Νεκρολογία)

Τεύχος 58, σ. 109

– Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας από το 1978

Τεύχος 58, σ. 114

Κραουνάκης Χρήστος: Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα

Τεύχη 58, σ. 95 και 59, σ. 153

Ο.Η.Ε.: Μήνυμα από το Συνεταιριστικό Τμήμα του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας. Συνεταιρισμοί και Προώθηση της απασχόλησης

Τεύχος 59, σ. 145

Πάνος Αρ.: «Οι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα» του Αριστ. Ν. Κλήμη, Τόμος 5ος

Τεύχος 57, σ. 76

Παπαγεωργίου Κ.: Η επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών - Επιχειρήσεις για τον 21ο αιώνα. (Ελληνική έκδοση του βιβλίου του Edgar Parnell). Εισαγωγικό κείμενο

Τεύχος 58, σ. 81

Ράντσιος Απόστολος:

– Το ελληνικό κρέας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Διεθνή Αγορά. Παρούσα κατάσταση και προοπτική

Τεύχος 57, σ. 63

– Σκέψεις για το μέλλον της ελληνικής κτηνοτροφίας

Τεύχος 59, σ. 173

Σελλιανάκης Γεώργιος:

- Η αγροφυλακή: Βασικό πρόβλημα της υπαίθρου Τεύχος 57, σ. 61
- Στους Συνεταιρισμούς μετρούν τώρα τις πληγές τους Τεύχος 58, σ. 86
- Να μην χαθεί η ευκαιρία της αποκομματικοποίησης των αγροτικών συνεταιρισμών Τεύχος 59, σ. 136
- Τα...μπηλίκια Τεύχος 59, σ. 136
- Φτιάξτε την επαρχία για να σώσετε και την Αθήνα Τεύχος 59, σ.167
- Η σελίδα γύρισε. Οι Συνεταιριστές... να θυμούνται Τεύχος 60, σ. 193
- Ευρωπαϊκή Ένωση. Η μεγάλη οικονομική και πολιτική δύναμη Τεύχος 60, σ. 201
- Να γυρίσουν οι μητέρες στο σπίτι Τεύχος 60, σ. 207

Συντάξιος (της) του Περιοδικού:

- Η νέα νομοθεσία για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» Τεύχος 57, σ. 1
- Εισηγητική Έκθεση στο Σχέδιο Νόμου για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» Τεύχος 57, σ. 3
- Ο νέος Νόμος 2810 του 2000 «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» (ΦΕΚ/Α αριθ. φ. 61 της 9 Μαρτίου 2000) Τεύχος 57, σ. 29
- Η Γενική Συνέλευση του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) Τεύχος 57 σ. 29
- Ο τύπος Holding στην υπηρεσία των Συνεταιριστικών Οργανώσεων Τεύχος 57, σ. 57
- Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας από το 1978 Τεύχος 57, σ. 69
- Σύνταγμα και Συνεταιρισμοί. Μια πρόταση για την αναθεώρηση της παρ. 5 του άρθρου 12 του Συντάγματος Τεύχη: 58 σ. 111, 59 σ. 133, 60 σ. 197

- Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας από το 1978

- Τεύχος 58, σ. 114
- Δραστηριότητες της Διοίκησης της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού Τεύχη: 58 σ. 121, 59 σ. 184, 60 σ. 251
- Βιβλία και Περιοδικά Τεύχος 58, σ. 125
- Συνεταιριστική Νομοθεσία στις ΑΣΟ από 1/10-31/12/2000. Οδηγίες της ΠΑΣΕΓΕΣ με την Εγκύκλιό της 3/991/6-9-2000 για τον τρόπο διεξαγωγής των εκλογών Τεύχος 59, σ. 169
- Αγροσυνεταιριστικές ειδήσεις Τεύχη: 59 σ. 185, 60 σ. 243
- Στοιχεία για την ταυτότητα του περιοδικού Σε όλα τα τεύχη
- Περιεχόμενα των τευχών στα Αγγλικά Σε όλα τα τεύχη

- Συνεταιριστική Νομοθεσία. Ερμηνευτική Εγκύκλιος του Υπουργείου Γεωργίας (αριθ. 53555/10-8-2000) για την εφαρμογή του Νόμου 2810/2000

Τεύχος 60, σ. 225

Φραγκιαδουλάκης Γιώργος:

- Στα δικά μας. Σύνομα και περιεκτικά Τεύχη: 59 σ.183, 60 σ. 249

Χαρίτος Θεόδωρος:

- Παράγεται ό,τι μπορεί πουληθεί Τεύχος 58, σ. 107
- Επιχειρηματικό περιβάλλον και διαδικασίες προετοιμασίας προγράμματος Marketing Τεύχος 59, σ. 149
- Για να φθάσουμε αυτόν που είναι ψηλά, ανεβαίνουμε εμείς., δεν τον κατεβάζουμε (Χριστιανική προσέγγιση στο Μάνατζμεντ Τεύχος 60, σ. 209

Ξένοι Συγγραφείς. Edgar Parnell: Η επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών - Επιχειρήσεις για τον 21ο αιώνα. Ο πρόλογος του συγγραφέα

Τεύχος 58, σ. 83

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
14 Efpolidos Str., 105 52 Athens Greece.

CONTENTS OF No 61/2001

☐ Sellianakis, G.: The Agricultural Cooperatives are not institutions for the undeservedly suffering (board members or lay members)	page 1-2
☐ Constitutional Amendments and Cooperation (cont.)	3-4
☐ Varytis, G.: When peoples rise their exploiters starve	4-7
☐ Sellianakis, G.: Article 24 of the Constitution	9-10
☐ Rantsios, A.: A new model of animal production	11-13
☐ Papageorgiou, C.: New horizons after the new law on agricultural cooperatives	16-24
☐ Boufidis, B., Charitos, Th.: Should mothers return home?	25-28
☐ International Cooperative Alliance (I.C.A.)	29-30
☐ Charitos, Th.: Compromise under the modern approach of marketing – A condition for improving cooperatives	31-33
☐ Kafetzakis, G.: The Agricultural Bank, the farmers' Bank belongs to the past	35-37
☐ Fragiadoulakis, J.: Questions and answers Boufidis, B.: A brief reply to a cereal producer for the sinful chain wheat-flour-bread	39-43
☐ Agricultural and Cooperative news	45-49
☐ Messages to the members of the Friends of Cooperation Society	51-54
☐ New Boards of Directors in the Third Degree Cooperatives	55-56
☐ Bikos, A.: Aeneas and the remnants of the Agricultural Cooperative Organizations	57
☐ Obituaries: CONSTANTINE SIFNIOTIS	59-61
☐ Contents of the 'Cooperative Review' for the year 2000	62-63

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση Επιστημονικού - Ιδεολογικού προβληματισμού

Ιδιοκτήτης: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Ευπόλιδος 14 (3ος όρ.) - Αθήνα 105 52 • Τηλ. 3226.976

Εκδότης - Διευθυντής: ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας:

Γεωργ. Σελλιανάκης, οδός Καραολή Δημητρίου 4 - Μελίσσια • Τηλ. 8042.439 • Τ.Κ.151 27

Επιμέλεια: για τη συγκέντρωση της ύλης, έκδοση, κυκλοφορία και τα οικονομικά του περιοδικού: *Συντακτική Επιτροπή από τους:*

Γεώργιο Β. Σελλιανάκη, Απόστολο Τρ. Ράντιο και Αθανάσιο Α. Μπίκο

ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

- Για Ενώσεις Συνεταιρισμών, Κεντρικές Οργανώσεις, Τράπεζες, Οργανισμούς : (όχι κατώτερες των 10.000 δρχ).
- Για πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς, άλλα νομικά πρόσωπα: (οχι κατώτερες των 5.000 δρχ).
- Για άτομα (όχι κατώτερες των 4.000 δρχ). • Για φοιτητές και νέους αγρότες (2.000 δρχ).
- *Εμβάσματα με ταχυδρομική επιταγή στον Ταμία της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού κ. Γ. Καφετζάκη, οδός Θράκης 30 - Νέα Σμύρνη 17 121 (τηλ. 93.55.394).*

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. - FAX: 5233.965 • Κυκλοφορία: Μάρτιος 2001

ΤΟ ΕΛΑΦΡΥΤΕΡΟ ΜΕ ΒΙΟ-FILTER

1 και 1 BF

ΠΙΣΣΑ: 1 mg

ΝΙΚΟΤΙΝΗ: 0.1 mg

ULTRA
ONE

Το Υπουργείο Υγείας προειδοποιεί

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

αγροτική τράπεζα

Αν ξέρατε την αγροτική, καιρός να γνωρίσετε την τράπεζα.

Σύγχρονη τραπεζική αντίληψη, παροχή ολοκληρωμένων τραπεζικών υπηρεσιών, ανταγωνιστική τιμολογιακή πολιτική, φιλική εξυπηρέτηση και σιγουριά που εγγυάται ένας πανίσχυρος όμιλος. Καιρός να γνωρίσετε το σημερινό πρόσωπο της Αγροτικής Τράπεζας, σε ένα από τα 444 καταστήματα σε όλη την Ελλάδα.

Καιρός να γνωρίσετε την τράπεζα που καλύπτει τις μικρές και μεγάλες ανάγκες κάθε Έλληνα.

McCANN/ASHLEY

ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Γ Ο Ν Ι Μ Η Δ Υ Ν Α Μ Η
www.ate.gr